

1 Vernieuwd Gereformeerd òf Nieuw Gereformeerd?

Vernieuwd Gereformeerd

Er is de laatste tijd enige commotie ontstaan naar aanleiding van uitspraken van prof. dr. C. Graafland over de belijdenisgeschriften.

Belijdenis ontnemt zicht op de Bijbel, zie R.D. 15-5-2000

Gereformeerde orthodoxie is eigenlijk “ontzettend geblokkeerd”.

Terug naar de oorsprong, de Schrift alleen.

Van de verkiezing en de daaraan verbonden heilsorde vindt Graafland in de Schrift niets terug, evenmin van een onveranderlijk raadsbesluit (o.a. der verwerping PM).

Graafland blijft optimistisch en zegt te geloven in iets wat er volgens hem nog niet is: het **vernieuwde gereformeerde**.

Vernieuwing is noodzakelijk, ja onontbeerlijk en dient bij het begin te beginnen. Immers, in de eerste tijd van het christendom ging het reeds fout. Van de fouten zullen wij moeten leren en het beter doen dan onze voorvaders.

Vernieuwd gereformeerd heeft verstrekkende en zeer grote gevolgen wanneer dat écht en in waarheid zal worden doorgevoerd. Dan is het niet “vernieuwd gereformeerd”, maar “nieuw gereformeerd”. Voor de gewone mens heeft dat in feite onoverkomelijke problemen in zich. De consequenties zijn verregaand en gevolgen diep ingrijpend. Dus zal het een werk des Geestes moeten zijn in de eerste plaats.

Immers, de gehele theologische “fabriek” en complete godsdienstige “santenkraam” van ons mensen moet eraan. Wij zullen geheel opnieuw dienen te beginnen.

De Reformatie is er niet in geslaagd om algeheel terug te keren tot het waarachtige christelijke leven, en zouden wij er dan heden wél in slagen? Ook Rome tijdens de

2 Vernieuwd Gereformeerd òf Nieuw Gereformeerd?

Contra-reformatie wilde nog wel reformeren, maar niet de kerk als instituut prijs geven. En, zouden de protestanten dan wél hun instituut en organisaties eraan prijs geven?

Nee, het “vernieuwd gereformeerd” wanneer dat oprecht en radicaal wordt doorgevoerd, is geen geliefd onderwerp. Zeker niet voor de geestelijken, die hun brood en welstand halen uit de “God-gewijde” diensten. Dus halen wij met dit onderwerp heel wat overhoop, daar wij aansturen op de ineenstorting van een internationaal en gigantisch miljarden-bedrijf, n.l. de kerk als instituut.

Wij staan in onze eeuw voor de keus: Dóór te gaan met een door mensen opgericht kerkelijk bedrijf dat uit eigenwillige godsdienst bestaat en failliet dreigt te gaan, maar het nog wel eventjes zal uithouden. Of ons te buigen voor de realiteit van het leven, voor onze Schepper en Hem te aanbidden in waarheid en Geest op Zijn wijze, naar Zijn wil.

Persoonlijk vinden wij het bericht van en over Graafland positief. Inderdaad, de menselijke woorden, o.a. in belijdenissen vastgelegd, overstemmen dikwijls het Godswoord, verduisteren het veelal meer dan ze het verhelderen. Door de belijdenissen -hoe schitterend sommigen er ook uitzien- zijn er obstakels gebouwd, wolken gevormd, waardoor duisternis en verwarring.

De traditie heeft een geweldige macht, waarvan de mensen niet gemakkelijk afstand kunnen nemen. Het klinkt alles zo vertrouwd. De mensen houden graag van stereotype uitdrukkingen, termen die ze kennen, waarvan zij vinden dat dát de “zuivere waarheid” is. Een preek moet volgens velen herkenbaar zijn aan de waarheid zoals men deze voorstaat. Of die waarheid in regelrechte strijd is met de Schrift, ontgaat de meesten. Dat preken, gebeden en kerkdiensten verwoestend kunnen werken, dat er een negatieve invloed vanuit kan gaan, is nog niet doorgedrongen tot de meeste ambtsdragers en hun trouwe hoorders. Dat hun orthodoxie verlamdend kan werken, hun boodschap van het Evangelie zo zeer verminkt kan zijn, dat er van de blijde tijding niets meer overig is dan een wettische domper, schijnt niet tot hen door te dringen. Men meent dat het zo hoort. Vader sprak op gelijke wijze, grootvader ook, en die en die van het oude volk spraken er eveneens zo over. Dus moet het goed zijn.

Vooraf in de meer “bevindelijk-gereformeerde” kringen kan men de uitwassen vinden van een verworpen orthodoxie. Er wordt in deze kringen regelmatig geklaagd dat er zo weinig “doorbrekend werk” is. Ook de voorgangers kennen in de regel Christus niet persoonlijk, zoals de Schrift vereist en zoals Zondag 1 en 7 belijden. Nee, dat bewust kennen van Christus zou behoren tot het zogenaamde “welwezen” van het geloof, dat slechts voor enkelingen zou zijn. Zij houden het liever maar bij een “uitzien, wachten, twijfelen, begeren” náár Christus, Die zo’n hoog en verborgen Persoon zou zijn. Als voorbeeld van een ontspoorde orthodoxie geven wij

3 Vernieuwd Gereformeerd òf Nieuw Gereformeerd?

een gebed van een doorsnee ambtsdrager weer uit de bevindelijk-gereformeerde kringen, zoals deze dat zo ongeveer zal uitspreken:

“Gij grote, enige-eeuwige- en drie-enige God, volmaakt in Uzelve, Die het niet nodig heeft door mensenhanden gediend te worden. U hebt ons mensen geschapen met een onsterfelijke ziel voor een grote nimmer-eindigende eeuwigheid. Wij zijn in Adam moed- en vrijwillig van U afgevallen, liggen verloren en zijn dood door de zonden en misdaden. U had ons goed en naar Uw evenbeeld geschapen. In Uw ondoorgroendelijke barmhartigheid hebt U een weg ter verlossing in de nooit begonnen eeuwigheid uitgedacht om de uitverkorenen toe te brengen, om hen in de tijd als voorwerpen van eeuwige ontferming op te zoeken en levend te maken en tot Uw kinderen te maken en met het geloof te begiftigen. Ja, U weet dat een kind zijn vader nog niet kent en het geloof nog niet kan beoefenen, dat komt bij het opgroeien pas. Wil ons doen opwassen, opdat wij U en Uw zoon mogen leren kennen door geloofsoefeningen. Wil nog onder ons werken en toebrengen. Och dat het nog eens mocht gebeuren in onze donkere tijd onder de laaghangende oordelen dat wij de ritselingen van het nieuwe leven mochten bespeuren, dat zou nog zo groot en verblijdend zijn. Het wordt bijna niet meer gehoord dat U nog mensen bekeert, ook onder de jeugd niet. Het mocht nog eens toegepast en uitgewerkt worden. Het leven is zo kort en de dood is zo zeker en gewis, en dan die eeuwigheid! Ziel verloren is al verloren. Bindt de ernst op onze harten. Denk aan land, volk, kerk en staat. Aan de wereld die aan alle kanten bloedt. Houdt Uw kerk in stand en gedenk aan Uw gaarne getrouwe dienstknechten, die er altijd maar weer voor staan en er op uit moeten, het zo zwaar en moeilijk hebben. Wil alles nog wel met hen maken. Wij vragen U dit alles uit loutere genade om de verdienste van Christus wil. Amen”.

Ja, daar wordt men niet vrolijk van! Zulke gebeden zijn doorweven van Grieks/Platonische invloeden, vermengd met halve waarheden en ongerijmdheden. De blijde boodschap van het Evangelie des Koninkrijks wordt er geheel in gemist. De lijdelijkheid wordt aangekweekt, de valse rust wordt niet opgezegd. De Allerhoogste wordt voorgesteld als een karig en willekeurig Iemand, onveranderlijk en onverbiddelijk, Iemand met wie de ambtsdragers kunnen confereren en Hem de les voorlezen hoe Hij heeft te handelen.

In feite is men bezig met zelfvernietiging, zoals wij van het volk lezen in Jer.44:7-8, toen het van Jeremia wilde horen wat de opdracht van Elohim aan hen zou zijn.

In de belijdenis-geschriften en in de kerkelijke traditie zijn nog zeer veel elementen te vinden van de oude heidense religies, uit Egypte en uit Babylon, Griekenland en Rome. Een “vernieuwend gereformeerd” onderzoek naar alle fouten en gebreken aan het gereformeerd belijden is alleen maar toe te juichen. Wij vrezen echter dat zulks vooralsnog niet veel bijval zal krijgen.

4 Vernieuwd Gereformeerd òf Nieuw Gereformeerd?

Uit het boek van dr. W. Ten Boom “Oud-Testamentische kernbegrippen” citeren wij het volgende, p.5 uit de inleiding:

“Het streven om de bijbelse geschriften te bevrijden uit de benauwende omklemming van de Griekse gedachtingen, die een tijdlang de Christelijke theologie hebben beheerst en voor een groot gedeelte misleid. ‘Terwijl’, zo betoogt prof. N. Snaith uit Londen, ‘het Grieks van de Septuagint inderdaad Hebreeuws-Grieks is, is er grote verwarring ontstaan doordat de Christelijke theologen, te beginnen met Clemens van Alexandrië en Origenes, het Nieuwe Testament met Griekse ogen zijn gaan lezen. Bij het onderzoek van de grondbetekenis van het Griekse woord van het N.T. waren Plato, Aristoteles of ook Homerus en de tragedie-dichters hun enige leidlieden, waarbij de oorspronkelijke Hebreeuwse gedachten werden verwaarloosd en waardoor onnoemelijke schade is te weeg gebracht. De Reformatie was een poging om de oorspronkelijke Hebreeuwse opvatting van het Evangelie te herstellen en om theologisch bezien, de boeien van het Griekendom te verbreken.

In zeker opzicht heeft de herleving van de klassieke talen, die met de Reformatie gepaard ging, ook weer het geloof in boeien geslagen -een verzoeking, waarvoor vele reformatoren zijn bezweken,’ aldus prof. Snaith.

In het O.T. worden de Nieuwtestamentische begrippen verduidelijkt en nemen daar vorm en gestalte aan. Zij zijn praktisch en universeel, geheel in de lijn van het Joodse volk, dat zo diep op het terrein der openbaring en daardoor ook op het terrein van het menselijk leven heeft ingegrepen.

De vergrieksing van de bijbelse gedachte, vrucht van de Westerse theologie, brengt altijd een min of meer individualistische beperking met zich mee en verlegt het zwaartepunt naar persoonlijke gevoelens en gedachtesferen, die een geestelijke verenging te voorschijn roepen, die aan de rijkdom van het volle leven te kort doet en kerk en belijdenis aan het grote wereldgebeuren onttrekt. Zij beperkt zich dan tot kleine kringen en onderonsjes en verleent zodoende aan kerk en belijdenis een sterk introvert karakter.

Het is daarom niet toevallig, dat bij het nieuwe reformatorische streven om de wereld voor Christus op te vragen, het O.T. in ere wordt hersteld. De “ont-hellenisering” van de Bijbel behoeft helemaal niet een verwereldlijking en ontgeestelijking van de theologie met zich mee te brengen, gelijk in de Midden- en Oost-Europesche theologie zo dikwijls is beweerd, maar zal veeleer een nieuwe geestelijkheid inleiden, die de Bijbel midden in het moderne leven plaatst.

Door de herontdekking van wet en profeten zal het werk van Hem, Die wet en profeten heeft vervuld, slechts te schoner worden belicht”.

Inderdaad, met deze woorden kunnen wij instemmen.

Dr. ir. J.v.d.Graaf sprak over de “kerk van alle tijden”, zie R.D. 11-5-2000. Waarom hebben wij belijdenisgeschriften nodig? De Graaf: “omdat er spanning bestaat

5 Vernieuwd Gereformeerd òf Nieuw Gereformeerd?

tussen waarheid en eenheid hebben wij belijdenisgeschriften nodig om grenzen aan te geven. De verzoening is het hart van het Evangelie, en dit bepaalt de grenzen van het kerk-zijn”.

Prof. A.v.d.Meiden antwoordde daarop: “Als de verzoening het hart is, waarom wordt daar dan niets over gezegd in de geloofsbelijdenissen? De belijdenisgeschriften hebben alleen maar ellende en scheuring gebracht. Zodra je iets opschrijft begint de toestand. De Reformatie gaat toch zo prat op het Sola Scriptura? De Schrift is echter niet duidelijk over de kinderdoop en de Drie-eenheid. Waarom de belijdenis dan wel?”

De kerk

Men moet naar de kerk gaan om daar God te kunnen ontmoeten. “En welke kerk? wilde Van der Meiden weten. Van der Graaf gaf aan dat zowel Rome als de gereformeerden belijden dat er buiten de kerk geen heil is. “De kerk is niet de plaats voor allerlei zingevingsvragen. De kerk is de vindplaats van het heil in Christus en de werkplaats van de heilige Geest. Onder een eikenboom vind je Jezus niet. Je ontmoet Hem alleen in de Schrift”. Daarop antwoordde Van der Meiden: “God bindt Zich niet aan de kerk als enige distributienetwerk”.

Wat is waarheid?

De eerste christengemeente zocht haar kracht nog in het spontane getuigenis van alle leden. Daarna ging men de kracht zoeken in belijdenissen. De verwereldlijking trad in. De kerk assimileerde zich met de wereld. De kerk werd organisatie, instituut, een bedrijf. Een instituut of bedrijf moet zichzelf gaan beschermen, anders valt het binnen de kortste keren in duigen. Vandaar dat men belijdenissen nodig had, grenzen moest trekken, en er gesteld moest worden dat er buiten het instituut geen heil was.

Waarom heeft Christus, en hebben de Apostelen, geen geloofsbelijdenissen opgesteld en nagelaten?

Graafland wil alleen naar de Schrift. Dat wordt hem kwalijk genomen.

Sola Scriptura was ooit het reformatorische adagium. Mensen bekennen nog wel dat de Schrift altijd méér zegt dan de belijdenis, maar kunnen toch niet zonder de belijdenis. De belijdenis geeft hun de grenzen aan, om de dwalingen aan- en of af te wijzen. Hebben wij zulke belijdenissen nodig om gemeente te zijn op de toonhoogte van het Woord? Dat stelt dr. ir. J. v.d. Graaf wel in “De Waarheidsvriend”, zie RD 20.5.2000.

Graafland echter wil de Schrift lezen zoals zij is, zonder directe of indirecte gebondenheid aan de gereformeerde belijdenisgeschriften. Volgens hem hebben allerlei tijdgebonden, filosofische en theologische constructies het zicht op de Bijbel belemmerd.

6 Vernieuwd Gereformeerd òf Nieuw Gereformeerd?

“Moet een 16e/17e eeuwse interpretatie van de Schrift nog als norm worden gehanteerd? Alles wat even afwijkt van de belijdenis heet dan niet meer gereformeerd. De gereformeerde orthodoxie is een afgerond systeem, waarin werkelijke vernieuwing en ontwikkeling uitgesloten is. De belijdenis bevat wel schriftgegevens, maar tevens tijdgebonden theologische opvattingen,” aldus Graafland.

Artikel van prof. dr. B. Kamphuis in het N.D. 15-5-2000:

‘Alleen de Schrift’ is zelf een belijdenis. Kamphuis wil niet zwichten voor het verwijt van fundamentalisme en conservatisme om de Bijbel als Gods Woord los te laten, want dan hebben wij de wereld echt niets meer te zeggen. Voor Kamphuis is het een illusie dat je de belijdenis aan de kant kunt schuiven, en het ‘Sola Scriptura’ kunt handhaven. Met het loslaten van de belijdenis laat je ook de Schrift los, omdat wij ons in de belijdenis stellen onder de norm der Schrift.

Reactie onzerzijds:

Het Sola Scriptura houdt niet in dat daarmee alleen de dode letter wordt bedoeld. Het is allereerst de Geest Die het Woord bekrachtigt.

Immers, alleen de dode letter is niets nut. En alléén de Geest leidt tot geestdrijfverij. Te samen is het waarachtig en levenwekkend, het geloof schenkend.

Het ontbreekt ons aan dít unieke geloof.

De belijdenis is soms heel mooi, maar mag geen gesloten canon zijn, geen blok aan het been. Men belijdt niet meer zijn geloof, maar men gelooft zijn belijdenis! De denkkooördinaten van de theologen zijn gevormd en vervormd door het Grieks/Platonisch denken.

Het Sola Scriptura betekent niet dat wij een afscheid nemen van de belijdenisgeschriften der Reformatie. Maar wel dat wij vanuit de Schrift vraagtekens zetten bij sommige punten van de belijdenis en er ons niet aan vastbinden voor onze “ziel en zaligheid”.

De theologie zoals deze eeuw in eeuw uit is bedreven in het christendom komt niet of bijna niet in de Schrift voor.

Kunnen wij de theologie dus missen als kiespijn?

Dat zou moeten, want met ons theologiseren hebben wij de hemel van koper gemaakt, zodat er geen gebed door kan.

Durven wij het aan om het theologische dak van de kerken eraf te slopen en onder de open hemel te gaan staan, te luisteren naar de woorden van de Schepper met een open oor en ontvankelijk hart?

Zouden wij het aandurven om niet alleen zónder belijdenisgeschriften, maar zelfs óók zonder ‘Sola Scriptura’ onder de open hemel te gaan staan, gelijk als Abraham, onze “vader der gelovigen”?

7 Vernieuwd Gereformeerd òf Nieuw Gereformeerd?

Had Abraham een bijbel nodig, waarvan niet eens de oorspronkelijke documenten meer bestaan, en die al vele malen vertaald werd en op een dubieuze wijze werd gesorteerd en canoniek verklaard onder de veelvoudige moordenaar en goddeloze keizer Constantijn?

Wanneer Graafland óók nog eens het Sola Scriptura zou ontvallen, om te komen tot de simpele vraag: “Wat wilt Gij dat ik doen zal? Leer mij Uw weg!” Dán, ja dan zal hij zich pas werkelijk bevrijd weten van alle blokken aan zijn benen. En, die verlossing gun ik hem en anderen met hem van harte!

Hoe lang zullen de kerken nog voortgaan te bouwen náást en zónder het enige ware Fundament? En zo er al gebouwd werd/wordt op het enige goede Fundament, wat was/is er al niet een hout, hooi en stoppelen aangebracht, dat verbrandt zal worden! Wij zijn ons leven lang druk met kerkje-spelen, waarbij uiteindelijk óns belang centraal staat.

Wáár is nog het kostelijke goud, zilver en gesteente?

Wáár is nog het volle leven in Christus, de volle zekerheid en blijdschap van het ware geloof en de onwankelbare belijdenis der hoop via het getuigenis des Geestes?

Doordat wij de hemel van koper hebben gemaakt, een theologisch instituut hebben opgericht en dat de naam “kerk” hebben gegeven, wandelen wij in een schimmenrijk, waar het licht des hemels niet kan doorbreken. Wij zien vormen aan voor het wezen, wij zijn als voorgeprogrammeerde robots, zonder ziel en gevoel, zonder oriëntatie, dus zonder toekomst. Wij hebben nog wel een grote dosis verstandelijke kennis en hele bibliotheken vol oude en nieuwe theologische boeken; wij hebben ook nog vele voortreffelijke geleerde theologen, vroeger en nu; wat wij echter niet hebben is, mannen vol van het ware geloof en vol des heilige Geestes! Wij hebben met al onze kennis en al ons getheologiseer de meest eenvoudige en meest elementaire Schriftwaarheden gewoon over het hoofd gezien, laten liggen of genegeerd. Wij waren té druk met ons kerkelijk bedrijf, dus met onszelf! De waarheid van het toekomstige Rijk Gods, van het herstel aller dingen, inclusief de 12 stammen Israëls, van Elohim's doel met de eeuwen, etc. is door ons onaangeroerd en veeleer tegengestaan.

In zijn boek “De samenleving als oplichterij”, schrijft B. Tromp over de Amerikaanse geleerde Thorstein Veblin, in 1857 geboren te Wisconsin.

Veblin heeft het volgende geschreven wanneer hij handelt over de bovenlaag van onze samenleving die beheerst wordt door een nietsdoende klasse:

“Tevens heerst de opvatting dat de priesterlijke godsknechten (de geestelijke stand der kerken en religies. PM) géén productief werk mogen verrichten; dat alle arbeid met een tastbaar nut in de aanwezigheid gods of binnen de muren van het heiligdom verboden is; dat een ieder die deze plaats betreedt, gereinigd moet zijn van elk spoor

8 Vernieuwd Gereformeerd òf Nieuw Gereformeerd?

van profane arbeid en gekleed behoort te gaan in een ongewoon duur tenue; en dat op feestdagen ter ere van de godheid niemand nuttige arbeid mag doen”.

Inderdaad. In werkelijkheid zijn wij zónder God en Christus bezig een eigengemaakt systeem in stand te houden, waarbij de “plaatsvervanger van Christus”, met al zijn dure en schitterende ambtsgewaden, in de verste verte zelfs niet het uiterlijke beeld van Christus gelijkvormig is! Nochtans, menen wij rijk en verrijkt te zijn, zie Openbaring 3:17 *Want gij zegt: Ik ben rijk, en verrijkt geworden, en heb geens dings gebrek; en gij weet niet, dat gij zijt ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind, en naakt.*

Het is alléén Elohim Die levend maakt, al het onze is van geen enkel nut, Joh.6:63. Wij dienen vernieuwd te zijn in de Geest, vernieuwd in ons denken, de nieuwe mens te hebben aangedaan, Ef.4:23, Col.3:10.

Dus: nieuw gereformeerd, maar dan vanuit een vernieuwde mens!

Oproep

Bij dezen de oproep aan alle geestelijken -en vooral de oproep aan het grote “leger” dominees in ons land- eens te bewijzen dat het domineesambt bijbels zou zijn, dat de niets-producerende geestelijke stand volgens de wil van onze Heiland in het leven zou zijn geroepen en zij in speciale kleding zich kenbaar dienen te maken.

Wanneer zal ons eigengemaakt kerkelijk hemeldak op ons vallen en zullen de koperen deuren in stukken worden gestoten, zodat het wáre licht van Boven ons zal kunnen beschijnen en verlevendigen?

Het ontbreekt ons aan het wáre geloof met de volkomen zekerheid. Waarachtig geloof durft het aan onder een open hemel te leven, desnoods moederziel alleen, zelfs al regent het ketterijen en verzoekingingen. Door het ware geloof heeft de gelovige het woord van Elohim in zich blijvende, Joh.5: 38, en niet slechts een papieren bijbel in zijn binnenzak. Daardoor overwint hij de wereld, heeft daarbij totaal niets anders nodig, is zélf een belijdenis en leeft in zelfovergave en wordt gevoed door dat geloof als met het hemelse Brood en Levende water. Jes.29:10 en 24.

Graafland is kennelijk op de goede weg, heeft de eerste stappen durven te zetten tot zelfovergave, om zich vrij te maken van alle lasten. Ergo, hij is op weg om een wáre dienaar te worden, want alleen hij die vrij is van mensen en menselijke inzetten, kan de mensen eerst recht dienen!

Prof. Graafland, welkom in de strijd, ook al wordt u oud en wijken uw krachten! Er is hulp besteld bij een Held, die machtig is te verlossen. Hem zij alle eer en roem, van nu aan tot in alle eeuwen!

En hoe nu verder? Bij het begin beginnen!

9 Vernieuwd Gereformeerd òf Nieuw Gereformeerd?

Zie het artikel in het RD van 1 juli 2000 door prof.dr. C. Graafland: “Onze verlegenheid is Gods gelegenheid” (Prediking moet geheel uit de Schrift opkomen voordat belijdenis erbij komt)

Korte inhoud van het artikel:

Graafland ziet dat de ongeneeslijke kwaal van de verdeeldheid voortwoekert. Mensen zoeken naar alternatieven, vinden het niet meer in eigen kerk. Er is kortsluiting tussen zondag en dagelijks leven. Er heerst nog veel geloofsonzekerheid. Roep om vernieuwing bij Graafland is uit de nood geboren, met daarbij het verlangen naar een volstrekt nieuwe gereformeerde theologie.

Graafland was in verlegenheid vanwege de kerkelijke impasse en zag tien jaar geleden nog geen uitweg. Nu meent hij meer inzicht te hebben hoe wij verder zouden kunnen. Het gaat niet om een weg vooruit, maar achteruit, terug naar het oudste pad, zie Ps.139, de eeuwige weg, de Schrift, het Sola Scriptura van de Reformatie. Is dit inderdaad het “oudste pad”? Had de “vader der gelovigen” soms een bijbel op zak?

De verlegenheid bij Graafland gaat om het praktisch vormgeven van de vernieuwing van de gereformeerde theologie, en niet om de weg die deze theologie kan en moet gaan. Op de weg terug naar de Schrift ontmoet Graafland de Reformatie, Luther en Calvijn, etc., en ook weer op de weg van de Schrift naar het heden ontmoet hij dezen. Dat zijn dan blijde ontmoetingen, maar ook teleurstellingen, daar de Schrift dikwijls anders spreekt dan zij spraken.

De belijdenis is geen stemvork die de zuiverheid (van tevoren) bepaalt, maar is de stem der kerk, die de woordverkondiging belijdend bevestigt.

Graafland verlangt naar een nieuwe theologie die vanaf het begin zich laat leiden door het Woord van God en op die wijze gestalte geeft aan het Sola Scriptura van de Reformatie. Dat is een vernieuwd Pinksteren, een nieuwe doorwerking van de heilige Geest, die ons in deze tijd leert te onderscheiden waarop het aankomt.

Onze reactie:

Vernieuwd Gereformeerd, kan dat? Of dienen wij Nieuw Gereformeerd te worden?

Efeze 4:23 *En dat gij zoudt vernieuwd worden in den geest uws gemoeds,*

Vernieuwd Gereformeerd begint bij de vernieuwing van ons gemoed, met het aandoen van de nieuwe mens, die vernieuwd wordt tot kennis, naar het evenbeeld van Degene die hem geschapen heeft, Col.3:10.

Wanneer wij nooit een oorlog hebben meegemaakt, nooit in het moeras zijn weggezonden, nooit als een drenkeling eenzaam op de zee hebben gedreven, nooit in

10 Vernieuwd Gereformeerd òf Nieuw Gereformeerd?

de gevangenis hebben gezeten, nooit in een wrak bekneld zaten, nooit in een defecte lift enkele uren hebben vertoefd, nooit in barensnood zijn geweest, nooit als geleislaaf vastgeklonken waren aan de roeiriemen, dan kunnen wij het ons maar moeilijk indenken welke vreugde de bevrijding, verlossing, los lating, redding, etc. inhoudt wanneer dit komt. Om het ongeveer met prof. Graaflands woorden te zeggen: Wanneer wij nooit in grote verlegenheid zijn geweest, is er Gods gelegenheid niet. (Zie R.D. van 1-7-2000)

Best mogelijk dat wij verstandelijk wel weten en beseffen wat genoemde woorden inhouden. Ja, wij kunnen er misschien een definitie van geven. Maar toch is het geheel anders om zélf in zulk een grote nood te zijn geweest, de dood voor ogen te hebben gehad, voor een onmogelijke zaak te hebben gestaan.

Immers, het is een groot verschil of wij slechts een paar dubbeltjes zijn verloren, of dat wij ons hele vermogen kwijt zijn. En nog anders is het wanneer er slechts een kuikentje van onze kippen zoek is, òf dat er een eigen kind van ons spoorloos zou zijn. Wanneer zaken ons na aan het hart komen, wordt onze keel dichtgeknepen, dan prangt de nood, dan krimpen wij in elkaar. Dan is er een niet te stillen onrust, een gejaagdheid. Dan is er verlegenheid.

En nóg weer geheel anders wordt het wanneer wij gaan beseffen God kwijt te zijn. Wanneer wij gaan inzien dat er een onoverbrugbare afstand tussen Hem en ons is, er een muur van zonden Hem van ons scheidt. Wanneer wij zien dat wij vastgebonden zijn aan al het aardse, onze aard zondig is en zonde-doen ons element is. Dan willen wij daaruit wel verlost worden, zodat er een roep ontstaat om verlossing en wij op onze eigen manieren gaan zoeken naar bevrijding. Maar dan bemerken wij -als onze ogen daarvoor open gaan- dat wij in werkelijkheid onszelf nog in de weg staan, dat al ons roepen, ons zoeken en begeren nog gemengd is met eigenbelangen, dus onoprecht is. Het draait nog om ons eigen ik en wij kunnen het nog uithouden, de situatie is nog houdbaar. Wel leven wij tussen hoop en vrees, maar toch koesteren wij nog goede gedachten over onszelf.

Ergo, wij zijn nog geen gebondenen, in barensnood verkerenden, armen van geest, hongerenden en dorstenden, door onweders voortgedrevenen, ongetroosten in de wáre zin van het woord. En alleen voor dezulken zijn er beloften van directe bevrijding!

Gelukkig dat er een Bevrijder en Verlosser is. Die bevrijding en verlossing is er terstond, als in een ondeelbaar ogenblik, nl. wanneer wij daarvoor een geschikt onderwerp zijn geworden, wanneer ons levensbootje door eigen schuld is gekapseisd en wij overboord zijn geslagen en dreigen te verdrinken. Dat geschiedt wanneer wij inzien dat wij onwillig, onmachtig, opstandig, tegenstrijdig, vijanden van God en onszelf zijn. Dan wordt het een verloren zaak, een uitzichtloze situatie. Daaruit zal een walgen ontstaan van onszelf, een mishagen en verfoeien van al het onze, een

11 Vernieuwd Gereformeerd òf Nieuw Gereformeerd?

rechtvaardiging van God, dat Hij goed is en ons dient te straffen vanwege al het kwaad. Daaruit volgt een sterven aan onszelf, een rechtvaardig ten ondergaan, een algeheel gebonden weten, een niet anders willen dan Hij wil. Dan is er die algehele innerlijke verlegenheid, waaruit Gods gelegenheid ontstaat.

Keerpunt

Waar de nood het hoogst is geworden, is de redding nabij. Maar dan wel als een zeer grote onverwachte daad, als een geweldige verrassing. Dan wordt men nieuw geboren, van Boven verwekt, wanneer het Gode behaagt Zijn Zoon in of aan ons hart te openbaren als de Verlosser, Bevrijder, Verzoener, Profeet, Priester en Koning van Israël, als Die de vrede met God heeft bewerkt voor zondaren, waarvan wij ons de grootste zien. Dan is onze verlegenheid, Gods gelegenheid!

Alsdan zien wij de beloften, of worden de beloften in ons afgekondigd, waarin Christus is vervat, zodat álles van Hem getuigt en onze ziel verwonderd uitgaat op Zijn spreken. Op dit moment vallen de boeien van ons af, wordt onze ziel rustig, wordt de vrede Gods gesmaakt die alle verstand te boven gaat. Hier wordt álles nieuw, als in één ogenblik, alles ineens, daar Hij een volkomen Zaligmaker is, mild geeft en niet verwijt.

Hier jubelen wij het uit van vreugde en kiezen onvoorwaardelijk voor Hem, Die in de nood onze Redder is.

Hemelse verlossing, bevrijding, redding -de woorden zeggen het al- kán niet lang duren, anders zouden wij sterven. Dan is het erop òf eronder. En in Christus is het erop! Gered, bevrijd, ineens en voor altijd! En dat weet men zo zeker als men leeft, want Zijn Geest getuigt alsdan met onze geest dat wij van Hem zijn, voor altijd, door geen dood te scheiden.

Onzekerheid òf zekerheid?

Zulk een bevrijding kan toch geen leed uit ons geheugen wissen. Het is een vast en zeker weten, waarvan wij toch gaarne een levend getuigenis afleggen. Verlossing, levensvernieuwing, begiftiging met het ware geloof, bekering, het is alles Goddelijk, het drukt een onuitwisbaar stempel op ons. Immers, wij mensen willen wéten en niet iets twijfelachtigs geloven. Nee, wij hebben behoefte aan zekerheid en niet aan twijfel.

In deze wereld heerst één en al onzekerheid. Iets exact weten, wat is dat? Mathematica is de enige exacte wetenschap, maar wat hebben wij daaraan voor ons heil? Niets is zeker, alles wankelt en is tijdelijk, voorbijgaand, zelfs de dood.

De oude Egyptenaren beoefenden reeds de mathematica, waarbij men het bewijs en de zekerheid in de vormen en uitkomsten bezat. Daarbuiten, wat geeft ons zekerheid? Vernieuwd Gereformeerd? De kerk? Rome belijdt géén zekerheid te kunnen geven aangaande toekomstend heil.

12 Vernieuwd Gereformeerd òf Nieuw Gereformeerd?

Dat kwelde Luther. Hij zocht en vond het: Sola Fide, alléén door het geloof! Dát alleen geeft volkomen zekerheid.

Het is er. Zekerheid in de zin van een vaste grond onder onze voeten en geen vage hoop. Daarom is het ware geloof geen bepaalde denkwijze, maar een gave Gods, waardoor een geheel nieuwe manier van leven ontstaat in Christus. En in die nieuwe bestaansvorm van het waarachtig geloven ligt voor ons de levensgrote crisis, zodra wij voor het eerst werkelijk krijgen te geloven. Dat opent zich een nieuwe wereld.

En waarom de crisis? Omdat de inhoud van ons geloof nog in strijd is met de wereld om ons heen en met onze eigen waarneming. En hoe meer de wereld om ons heen en ons bestaan rationeler wordt, des te acuter wordt de crisis. Daarom is de ware geloofszekerheid die geheel en al unieke ándere onverklaarbare bestaanszekerheid in Christus. Dan is geloven geen vanzelfsprekendheid vanuit onszelf, maar een manier van leven in volkomen overgave vanuit de hemelse gave in Christus. Daaruit alleen ontspruit de ware vroomheid, afhankelijkheid en dankbaarheid.

Wij worden erdoor veranderd, vernieuwd in ons denken, radicaal omgezet. Vloekers worden bidders, lasteraars worden verkondigers van Zijn eer, schijnvrome lieden worden oprechte discipelen, etc. Het kómt openbaar. Dan wordt álles anders, dan gaat het alleen om Zijn eer. Wars te zijn van onszelf, van ons kleinzielige ik. Dan brengt de kracht van Omhoog ons leven in cultuur, in overeenstemming met Zijn Wet. Dan is het Christus alleen, voor Wie wij oneindige liefde hebben. Dan is het Hem volgen, hartstochtelijk beminnen. Dan loopt onze mond over van Zijn lof. Ook al zijn de dagen der duisternis vele, Hij is onze lof!

Dan leert Hij ons te roemen in verdrukkingen. Dan kastijdt Hij ons tot ons nut. Hier dreigde ons het water te overstromen, daar werden wij bedreigd door het vuur. Hij deed ons het gevaar ontkomen, verkwikkend ons ter goeder uur.

Geen toetssteen bij de wijsgeren

De zekerheid der waarheid zit niet in ideeën, ideologieën, boeken, systemen en mensen. De waarheid is één persoon, nl. Christus. Geen bedrog is ooit in Zijn mond gevonden.

Wanneer wij luisteren naar de klaagzangen van de knapste kopstukken uit het oude Griekenland, blijkt daaruit hun armoe-troef en onzekerheid.

Anaxagoras: *“Niets kan gekend, niets kan geleerd, niets kan tot zekerheid worden gebracht; de zintuigen zijn té beperkt, het verstand is té zwak; het leven is té kort”*.

Xenophanes: *“Het is onmogelijk omtrent iets hoegenaamd zekerheid te verkrijgen, zelfs dan wanneer wij de waarheid spreken”*.

Armenides: *“Des mensen samenstel maakt het hem onmogelijk zekerheid te verkrijgen omtrent de volstreckte waarheid”*.

Empedocles: *“Alle wijsgerige en godsdienstige stelsels verdienen even weinig geloof, omdat we geen toetssteen hebben ter beproeving”*.

13 Vernieuwd Gereformeerd òf Nieuw Gereformeerd?

Democritus: “Zelfs zaken die waar zijn, kunnen ons géén zekerheid verschaffen; de einduitkomst van alle menselijk onderzoek leidt tot de ontdekking dat de mens onvatbaar is voor absolute kennis”.

Arcesilaus zei dat hij niets wist, zelfs zijn eigen onwetendheid niet.

De slotsom der Griekse wijsgeren was dat het de mens onmogelijk is waar en onwaar te onderscheiden, en dat de onvolmaaktheid van de rede zó groot is, dat wij voor de waarheid van een wijsgerig stelsel nooit kunnen instaan.

In deze zelfde trend horen wij Rome spreken over het heil en het geloof, dat de kerk géén zekerheid kan verstrekken. En dat begon reeds rond het jaar 300 na Christus.

Op het concilie van Nicea 325, sprak Hilarius, bisschop van Poitiers het volgende uit: “Het is even betreurenswaardig als gevaarlijk, dat er evenveel geloofsbelijdenissen als onderscheiden meningen bij de mensen bestaan, evenveel leerstukken als beschouwingen, evenveel bronnen van godslastering als overtredingen, omdat we geloofsbelijdenissen opstellen naar willekeur en deze even willekeurig weten te verklaren. Elk jaar, ja bijna elke nieuwe maan, vervaardigen we een nieuwe geloofsbelijdenis, om onzichtbare geheimenissen te beschrijven, we hebben berouw over hetgeen we gedaan hebben; we verdedigen hen die berouw hebben, we vervloeken hen die we verdedigen; we veroordelen òf de meningen van anderen in ons zelve òf onze eigene in die van anderen; en wederkerig elkander in stukken scheurende, zijn wij de oorzaak geworden van elkanders verderf”.

Géén zekerheid bij de Grieken, maar ook niet meer bij de vroege christelijke kerk. Verdeeldheid, twijfel en verderf. Maar wat horen wij in de Schrift de ware gelovigen zeggen?

Daar waait ons een geheel ándere wind tegemoet. Dan horen wij levende getuigenissen van mensen die weten dat zij “eeuwig zullen zingen van Gods goedertierenheer”, dat zij verzekerd zijn “dat noch leven, noch dood, noch enig schepsel hen kan scheiden van de liefde Gods in Christus”, en dat “het leven hen Christus is en het sterven gewin”.

Dát is toch iets geheel anders dan de twijfel der Grieken en onzekerheid der jonge kerk. Hier ademt ons de Geest van Christus tegemoet, zoals in Rom.8 omschreven, van mensen die **in Christus zijn**, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest. En zo velen als er door deze Geest geleid worden, die zijn kinderen Gods, Rom.8:14-16. Alzo sprak ook Olevianus op zijn sterfbed, toen hem gevraagd werd of hij zeker was van zijn zaligheid. Certissimus, dat is: volkomen zeker, antwoordde hij. Zo dichtte het McCheyne: “Nu ken ik die waarheid, zo diep als gewis, dat Christus alleen mijn gerechtigheid is; nu tart ik de dood, nu verwin ik het graf, nu neemt mij geen satan de zegekroon af”. En zo spreken ál Gods kinderen, want zij alleen zijn waarachtig “vernieuwd gereformeerd!”

14 Vernieuwd Gereformeerd òf Nieuw Gereformeerd?

Met de boodschap van volle verzekerdheid konden de eerste christenen erop uit. Dat was uniek, en dat in een wereld vol vertwijfeling en uitzichtloosheid. Dat was toch uniek, maar dat is ook nu nog uniek!

Nieuw belijden

Zij, die als doden Zijn stem hoorden, gingen uit op Zijn spreken. Wij die als vijanden met God werden verzoend, maakten vrede met Hem en zullen altoos met Hem leven en heersen in Zijn koninkrijk. Wij die hier voor een korte tijd leven en om Christus wil verdrukking lijden, zullen met Hem triomferen in heerlijkheid. Wij die hier Zijn smaadheid dragen buiten de legerplaats en Zijn voetstappen drukken, zullen gekroond worden met Zijn eer, wetend dat onze zeer korte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, ons een zeer uitnemend gewin geeft. Dan worden wij vreemdelingen in de wereld, in onszelf en onze omgeving. Wij begrijpen soms onszelf niet, en dat kan ook niet, want het vlees onderwerpt zich der wet niet, dus is het iets Goddelijks wat ons gericht doet zijn en gericht houdt op Christus, en door Hem op God.

Wie Hem als Verlosser nog mist, dient dé grote stap van zijn leven terstond te doen en zich te haasten en te spoeden om zijns levens wil. Immers, komt men om, dan komt men maar om, maar dan wél aan Zijn voeten. Het zijn Zijn handen die wonden. Hij doodt, maar maakt ook levend. Hij wondt, maar heelt daarna. Onze verlegenheid is Zijn gelegenheid. Dat is het Evangelie van verlossing!

Nieuwe wijn

Vernieuwd Gereformeerd, het begint bij de vernieuwing van ons gemoed. Anders kunnen wij het wel schudden en vergeten. Anders ontstaat er godsdienst, ideologie. En dat hebben wij gezien in de achter ons liggende eeuwen wat dat uitwerkte.

De basis moet goed zijn, of zoals het Schriftwoord zegt: Maak de boom goed, en zijn vrucht is goed. Als de boom vermolmd is, dient deze te worden omgehakt. Oude wijnzakken dienen te worden vernietigd, daar zij geen nieuwe wijn kunnen bewaren. De wil moet geboren worden vernieuwd te willen zijn. De verlegenheid moet er eerst zijn, wil Gods gelegenheid geschapen worden. Zo niet, dan blijven wij onszelf, conservatief, traditiegetrouw en onhandelbaar voor God. Het is waar, oude bomen kan men moeilijk verplaatsen. Maar dat is ook niet Gods bedoeling. Wij dienen onszelf en de kerkelijke systemen niet maar wat op te lappen. Er is totale vernieuwing nodig.

Jaagt Graafland een utopie na, wanneer hij verlangt naar een volstrekt nieuwe gereformeerde theologie? Ziet Graafland de kerk uit haar impasse komen en ziet hij het gestrande schip reeds weer in volle zee varen?

Ja, nieuw gereformeerd, het kan en moet zelfs, maar dan wél bij het begin beginnen, nl. bij de vernieuwing van ons gemoed, waar wij rechte Godskennis in Christus én

15 Vernieuwd Gereformeerd òf Nieuw Gereformeerd?

zelfkennis ontvangen. Waar zulks wordt gemist kan er alleen maar Godsdienst ontstaan, met als gevolg verdeeldheid. Waar waarachtige vernieuwing door de Geest tot stand komt, is er eenheid en geestelijke kennis, zodat wij “leren onderscheiden waarop het aankomt” (Graafland). En met die onderscheiden kennis alléén is er een praktische vormgeving mogelijk van de vernieuwde gereformeerde theologie. De basis moet goed zijn. Dan is “Godsdienst” geen slaafse vrees, maar een dienen van Hem in nieuwigheid des geestes. Rom.7:6.

Vernieuwd Gereformeerd, ik zie het reeds voor mij, Hem tot eer, velen tot heil en zegen! Bij God zijn álle dingen mogelijk Hij blijft dezelfde, ook voor ons en ons nageslacht, wanneer wij onze zonden afbreken door gerechtigheid, door genade te bewijzen aan de ellendigen, Dan.4:27.

Wij dienen geheel opnieuw te beginnen waar de eerste christenen begonnen, nl. bij de huisgemeenten en onderlinge bijeenkomsten, volhardend in de leer der apostelen, en in de breking des broods, en in de gebeden. “En zij prezen God, en hadden genade bij het ganse volk. En de Heere deed dagelijks tot de Gemeente, die zalig werden”.

Dáár gaat het ons toch om, of niet? Komt, laat ons wederkeren tot Hem, Hij zal ons genezen!

Vernieuwd Gereformeerd, vervolg

Naar aanleiding van het boekje “Het werk van de Heilige Geest en de gemeente” (1986), waarin prof. dr. Graafland het volgende artikel heeft geschreven: 5. Vernieuwing van de gemeente nu, 5.1. “De Heilige Geest en de gemeente in de 20e eeuw”.

Graafland acht het een “donkere tijd” te zijn waarin wij leven. De gemeente (de kerk) is ver beneden haar stand weggezonden en is hard om vernieuwing van de Geest verlegen. De gemeente moet opnieuw haar rijkdom gaan inzien, én haar armoede. Wanneer die armoede haar tot schuld wordt, vlucht ze ermee tot haar Heere en wacht op vernieuwde uitstorting van de Heilige Geest. Graafland meent dat God de gemeente in de 16e eeuw uit haar diepe vervallenheid weer heeft opgericht, door haar te reformeren tot haar oorspronkelijke hoogte en kracht als gemeente van het Woord, geleid door de Geest, die geloof werkt en onderhoudt.

Dat is echter veel en veel te mooi door Graafland voorgesteld.

Allereerst was er in de gemeente tijdens en na Pinksteren nog geen Bijbel door de kerk samengesteld, zodat de gemeente niet bij het Woord kon leven, wanneer Gr. onder “Woord” de Bijbel meent te moeten verstaan. Wat betreft de Reformatie, is deze aangaande het leerstuk der rechtvaardiging inderdaad geheel teruggedaan tot haar oorsprong. Maar wat verdere leerpunten en vormen betreft, is de kerk van de Reformatie in veel opzichten nog even Rooms als Rome, dat wil zeggen heidens. Zodat J.van Lodensteijn klaagde dat de Reformatie een lichaam was zonder Geest.

16 Vernieuwd Gereformeerd òf Nieuw Gereformeerd?

En wil Gr. ons eens vertellen wánnere de gemeente dan wél op haar juiste stand was, in welk tijdvak en waar?

Gr. ziet uit naar een nieuwe Reformatie. De Reformatie bestond volgens hem hierin dat het Woord weer aan het woord kwam en dat de Geest weer aan het werk kwam. Gr. ziet de Reformatie als een “afstroping van álle kerkelijke rompslomp, en een centraal stellen van alléén het Woord door alleen de Geest.

En ook dit is véél en véél te optimistisch voorgesteld door. De Reformatie met haar “Sola Scriptura” eiste dat iedereen de Bijbel zou lezen zoals zij dat dicteerde. Was het maar waar dat de reformatoren álle kerkelijke rompslomp hadden weggegooid! In heel veel opzichten is er weinig of niets veranderd in de protestantse kerken ten opzichte van Rome. Dus ziet Gr. in Rome toch nog veel “goede dingen”? De reformatoren zijn een heel klein stukje op de goede weg gegaan, maar zijn daarna spoedig gestopt. En waarom? Mannen als Karlstadt wilden een totale reformatie, maar dat vonden de anderen teveel van het goede.

Wat wil Gr. onder “kerkelijke rompslomp” rekenen?

Gr. zegt dat het kenmerk van elke reformatie is, dat er een afstroping plaatsvindt van alle kerkelijke en geestelijke rompslomp om aan het Woord en de Geest de alleenheerschappij te geven. Dat is heel mooi gesteld. Maar, vond zulks in de Reformatie plaats? En in de Nadere Reformatie? En daarna? Gr. weet wel beter.

Wel zegt Gr. erbij, dat wanneer de Geest de rompslomp van de kerk gaat aftrekken, wij waarschijnlijk niet veel, of misschien wel helemaal niets overhouden en wij naakt aan de dijk komen te staan. En dat de Geest ons dan een beschamend ontzuicheringsproces laat doormaken, net zo lang tot we niets meer overhouden, dan het Woord en de Geest alleen. Dat betekent volgens hem, dat er geen sta-in-de-weg’s meer zijn tussen het Woord en ons, zodat wij zeggen: Spreek Heere, want uw gemeente hoort. Maar nu zitten wij nog volgens Gr. met vaak vastgeroeste vormen en structuren. De Geest trekt die eraf om de gemeente puur gemeente van het Woord te doen zijn.

Hier erkent Gr. impliciet dat de Reformatie toch niet alle ballast overboord heeft geworpen, en dat wij als hun nazaten nog vastgeroest zitten in vele kerkelijke vormen. Wel dient Gr. er in zijn voorbeeld van het vragen der gemeente “spreek Heere uw gemeente hoort” op te letten, dat Samuel géén Bijbel (Woord) had en daarop ook geen enkel zicht had. Het Woord dat Jahweh tot Samuel sprak was alleen Geest. En alzo zal de gemeente het alléén van de Geest dienen te hebben. Het “Woord” wat de kerk heeft opgesteld en voor canoniek heeft verklaard, kan men op velerlei manieren interpreteren en laten zeggen wat wij maar willen. Het is alleen de Geest welke in alle waarheid leidt. En door die Geest werd Abraham en werden álle kinderen Gods geleid.

17 Vernieuwd Gereformeerd òf Nieuw Gereformeerd?

Johannes 14:17 *Namelijk den Geest der waarheid, Welken de wereld niet kan ontvangen; want zij ziet Hem niet, en kent Hem niet; maar gij kent Hem; want Hij blijft bij ulieden, en zal in u zijn.*

Johannes 15:26 ¶ *Maar wanneer de Trooster zal gekomen zijn, Dien Ik u zenden zal van den Vader, namelijk de Geest der waarheid, Die van den Vader uitgaat, Die zal van Mij getuigen.*

Johannes 16:7 ¶ *Doch Ik zeg u de waarheid: Het is u nut, dat Ik wegga; want indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster tot u niet komen; maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden.*

Johannes 16:13 *Maar wanneer Die zal gekomen zijn, namelijk de Geest der waarheid, Hij zal u in al de waarheid leiden; want Hij zal van Zichzelven niet spreken, maar zo wat Hij zal gehoord hebben, zal Hij spreken, en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen.*

Kan Gr. in de geschiedenis der gemeente een tijdvak aanwijzen waarin het zover met haar kwam dat ze naakt aan de dijk kwam te staan, totaal afgestroopt?

Gr. typeert de Nadere Reformatie als een “vernieuwings-beweging”, en dat betekent volgens hem altijd een terugkeer naar het begin, tot de echte oorsprong. Maar tevens ziet hij de Nadere Reformatie als een aanpassings-beweging, actualiserings-beweging.

Helaas, zoiets als vernieuwing, aanpassing en actualisering gaat altijd maar moeilijk samen. En dat de N.R. een vernieuwings-beweging zou zijn geweest is veel en veel te mooi voorgesteld. De N.R. is afgeweken van het hoofdthema der Reformatie en is daar nooit meer tot teruggekeerd, op een enkeling na. De N.R. leerde een waar geloof, welks wezen géén zekerheid hoefde te bevatten. Zulks is de tegenovergestelde opvatting der Reformatie, die naar de Schrift is.

Gelukkig durft Gr. nog wel de vinger op de zere plek te leggen, door te zeggen dat er in de kerk juist verzet is tegen de verlegenheid om de Geest der vernieuwing. En, zo vraagt hij, waar liggen de oorzaken?

Daarop is maar één kort antwoord, nl. dat de gemeente géén ware gemeente meer was. Want een ware gemeente zal zich nooit en te nimmer verzetten tegen de Geest der vernieuwing!

Gr. is dankbaar voor de Reformatie, en ook voor de Nadere Reformatie, maar vraagt zich af waarom de N.R. nooit is voltooid.

En dan vraag ik er direct achteraan: Is de Reformatie dan wél voltooid?

Gr. ziet de oorzaak liggen in de ongehoorzaamheid der gemeente, doordat ze naast het Woord andere gezagsinstanties heeft erkend (de drie formulieren, etc..).

18 Vernieuwd Gereformeerd òf Nieuw Gereformeerd?

Wel stelt Gr. dat wij de Reformatie niet mogen verabsoluteren, alsof dit Gods laatste definitieve kerkvernieuwende daad is geweest. Nee, zegt hij, er is voortgaande vernieuwing. Wel meent Graafland dat de N.R. haar aandeel heeft mogen geven aan de verdieping van de Reformatie.

Jammer, deze vaststelling en conclusie. Naar het schijnt heeft Gr., ondanks zijn prachtige dissertatie over de zekerheid van het geloof, niet in de gaten dat de Nadere Reformatie niet de kroon heeft gezet op de Reformatie, maar veeleer de kroon van de Reformatie heeft omver gestoten! En wel, doordat de N.R. een geloof is gaan stellen zónder zekerheid als absolute vereiste, behorend tot haar onafscheidelijke eigenschap. Wat de Reformatie moeizaam heeft opgebouwd, heeft de N.R. in één stoot weer omvergeworpen! En dát nu wil Gr. zien als een “verdieping” van de Reformatie!

Gr. ziet dat Orthodoxie de vergissing maakte door te menen dat de Reformatie ons álles heeft ontdekt aan de rijkdom van het Woord, en dat wij zulks slechts hebben te verdedigen. Daartoe maakte men gebruik van nieuwe denk-apparatuur, waarvan de Reformatie zelf niets moest hebben, n.l. de middeleeuwse scholastiek, ontleent aan Aristoteles en Plato. Het draait in het geloof alsdan alleen om de zuivere leer. Dan komt men er al gauw toe om de traditie bóven de Schrift te stellen. Het bevindelijke trad op de achtergrond, aldus Gr.

Gr. ziet wél de vergissing van de Orthodoxie, maar wil wellicht niet de nog véél grotere vergissing en mislag zien der Nadere Reformatie.

Het ontzuiveringsproces gaat voort. Mogen wij elkaar daartoe tot zegen zijn!

Soms vraag je je bezorgd af of Gr. wel weet wat de schriftuurlijke en waarachtige geloofsvernieuwing in Christus inhoudt, zoals het oude volk daarvan getuigde. Onlangs prees Gr. de heer Feike van der Velde van de E.O. als een soort tweede Paulus, vanwege zijn jarenlange programma waarin hij mensen naar hun bekering vroeg. Jammer, maar de vele keren dat ik naar dit programma luisterde, heeft weinig of geen indruk op mij gemaakt. De bekeringen die men vertelde hadden niet het schriftuurlijk-bevindelijke impact dat wij nog wel lezen in sommige bekeringsgeschiedenissen uit de boekenserie “Komt luistert toe”. En stemt Gr. met al dat soort bekeringsverhalen in?

Th. van der Groe en de ontsparing van de heilsleer

Veronderstel dat alle werknemers van een grote fabriek of van een grote electriciteitscentrale besluiten om op staande voet ontslag te nemen, en of te staken, en de directie besluit vervolgens om een nieuwe ploeg werknemers in te zetten die weinig of geen verstand van zaken hebben, dan kunnen wij op onze vingers wel uittellen dat het héél spoedig mis gaat met de productie of voorzieningen.

De nieuwe werknemers weten niets van het productieproces af en weten niet hoe alles in zijn werk gaat. Er zou een inwerkperiode nodig zijn om de zaak op rolletjes te laten verlopen.

Knoppen die rechtsom zouden moeten worden gedraaid, draaien de nieuwe werknemers wellicht linksom. Bedieningspanelen die afgesteld dienen te worden op 50 Hertz en 380 Volt zouden de nieuwe werknemers afstellen op 40 Hertz of 420 Volt. En ga zo maar door, totdat álles in de war is en er veel schade ontstaat. Een ramp als in Tsjernobyl is alsdan niet ondenkbaar.

Dit is maar een flauw en onvolkomen voorbeeld van het feit hoe dat het in de vroege christengemeente al spoedig ontspoorde in leer en leven.

De Heiland heeft ons Zelf en via Zijn apostelen laten weten dat Hij géén georganiseerde religie en een kerk als heilsorgaan wilde met grote stenen gebouwen als heiligdommen, daar de Godheid niet in tempels woont, zie Hand.7:48, 17:24. De Gemeente is geen heilsorgaan waaruit nieuwe gelovigen groeien of gekweekt zouden worden, maar is heilsobject waaraan door van Boven verwekte gelovigen worden toegevoegd, als levende stenen op het ene Fundament.

En dat de gelovigen door Zijn Geest zouden geleid worden en niet door een geestelijke stand of clerus, zie Rom.8:14, Gal.5:18.

En dat het geloof een gave Gods is, en de mens daar niets af of toe kan doen, zie Ef.2:8.

En ook dat Zijn volk Israël niet afgedaan heeft en Hij gekomen is om de verloren schapen van het Huis Israëls te zoeken, zie Matth.10:6, 15:24.

Het is altijd maar moeilijk voor een grote Meester om zijn discipelen duidelijk te maken wat hij precies wil, leert, voorstelt en voor ogen heeft. Leerlingen zijn meestal slechte navolgers. En vooral waar het geestelijke zaken betreft, waarvoor het noodzakelijk is dat men zélf de Geest heeft ontvangen en uit de Geest leeft, zie 1Cor.2:15vv

Het verstand van de mens is verduisterd en laat na op te merken, zie Ef.4:18

Maar wanneer mensen zónder de Geest, met hun in wezen verduisterde verstand de dienst gaan uitmaken zoals in een vroege christengemeente, gegarandeerd dat dan de zaak ontspoorde en mis gaat. Deze scheefgroei ontstond al heel spoedig nadat de apostelen gestorven waren. Ja, de wortels ervan zien wij reeds tijdens het leven van de apostelen opkomen.

Er verrees een kerk naar het voorbeeld van de synagoge en tempeldienst, met een clerus en liturgie. De kerk maakte haar wezen en bestaansgrond voor zichzelf en haar leden aantrekkelijk, door rituelen, feestdagen en mysteriën in te stellen, die allemaal een schijn van waarheid droegen, maar de kracht der waarheid misten. Volgens prof.dr. A. Bos, zie R.D. 19-12-2000, hebben de kerkvaders zich teveel aangepast aan het heidense denken. Hij noemt dat “de verleiding van het rationalisme”. En het gevolg daarvan was een verrationalisering van het christelijk geloof. In de Griekse

filosofie zagen de kerkvaders elementen van waarheid, waaruit zij de gedachte koesterden dat de heidenen toch op hún wijze ook gekomen waren tot een vorm van christen-zijn. En met deze positieve waardering voor de heidense filosofie heeft de kerk zich een enorme ramp op de hals gehaald, en is men het christelijke geloof als een filosofisch systeem gaan behandelen, aldus prof. Bos.

De kerk werd gezien als de moederschoot waarin de kinderen (nieuwe gelovigen) werden voortgebracht. De geloofsdoop door onderdompeling werd vervangen door de zuigelingendoop, met een dogma eromheen van de verbondsgedachte dat de kerk het nieuwe geestelijke Israël zou zijn, en de doop in plaats van de besnijdenis zou zijn gekomen. Augustinus werd de grote kerkvader, die met zijn leer der verkiezing - en als tegenpool de verwerping- grote furore maakte. In de kerk werden nagenoeg geen wáre gelovigen meer gevonden, en de Geest ontbrak en werd uitgedreven. Het stelsel “Kerk” was ontstaan, en het instituut zou zich de komende eeuwen door handhaven tegen alle verdrukkingen in met alle middelen die zij maar kon verkrijgen. Zelfs de Inquisitie werd als een geoorloofd geloofsmiddel gezien om de kerk in stand te houden.

Mensen die niet het ware geloof bezaten, die verduisterd waren van verstand, die onheilig waren, vleselijk en ongeestelijk, maakten de dienst uit als “nieuwe werkploeg in de fabriek of centrale”. En wat deden zij? Zij draaiden alle knoppen om en ontregelden heel het werkschema. Alles ging andersom draaien en alles ontspoorde. Met veel kunst en vliegwerk heeft de geestelijke stand der kerk haar instituut in stand weten te houden, door de leden dom te houden en met een kluitje in het riet te sturen.

Dat wil niet zeggen dat de kerk geen mensen heeft die wetenschappelijk zeer geleerd zouden zijn. Er zijn vele knappe koppen geweest in de kerkgeschiedenis. Maar daarmee is nog niet het Schriftgegeven omvergehaald dat knappe koppen eveneens niet gerangschikt zouden dienen te worden onder hen die nog verduisterd zijn van verstand, zie oa. Ps.53, Rom.3. Het intellectuele werd door de kerk overgewaardeerd. Juist door die knappe koppen is een eigen weg ingeslagen, voorgevend alsof zij het ware geloof zouden bezitten. Zij doen alsof zij verstand van zaken hebben. Zij doen alsof zij de fabriek onder controle hebben en het productieproces vlekkeloos kunnen laten verlopen. Let echter op het product wat zij leveren! Dat is een karikatuur! Je kunt er niets mee doen. De kerk geeft géén enkele zekerheid, géén enkele garantie van het heil!

De kerk maakte het soms zó bont dat het de spuigaten uitliep en er reformatoren opstonden om weer enige orde op zaken te stellen. Zulk soort reformatoren zijn er alle eeuwen door geweest, en de grote doorbraak begon bij Johannes Huss en later bij Luther. Er werd véél gereformeerd, voornamelijk de leer des heils. De meeste andere dwalingen en ketterijen bleven echter onaangeroerd. Vooral de kerk als instituut bleef recht overeind staan en wist van geen wankelen.

21 *Vernieuwd Gereformeerd òf Nieuw Gereformeerd?*

Het Protestantisme ontstond en daaruit groeide o.a. de Gereformeerden, de Dopersen, de Methodisten, etc. Elk met een eigen inbreng en visie. Helaas, de “kerk-fabriek” bleef ook toen gewoon doordraaien en produceren en de producten waren niet om over naar huis te schrijven. Lodensteyn klaagt erover dat ook de Reformatie nog een lichaam was zónder de Geest.

Wij zullen eens gaan zien wat onze zozeer geliefde en volprezen Gereformeerde vaders ervan maakten:

In de Rooms Katholieke kerk zaten vele geleerden en knappe koppen, maar niet minder in het Protestantisme. Onder de Gereformeerden zijn vele mannen van naam geweest die van zich deden spreken. Of al deze grote mannen ook de Geest der Waarheid bezaten is maar de vraag. Onder hen zaten wellicht wel enkelen die zélf het ware geloof van Boven hadden ontvangen en door de Geest werden geleid. Maar te vrezzen valt dat de meerderheid het met zijn hersenen moest klaar zien te stomen. En daarbij hielp hen de Griekse filosofie een handje. Ja, al die geleerde Godgeleerden dienden zichzelf er op de een of andere manier bij te scharen. Men kon als groot theoloog toch niet als onbekeerd teboek staan.

Van Rome had men de kerkgedachte overgenomen, dat buiten het instituut geen zaligheid bestond. Dit is het georganiseerde christendom als boekreligie. De verbondsgedachte van het tweede (geestelijk) Israël hield men vast, waarbij de Gereformeerden uitgingen van de eeuwige Raad Gods, van het verbond en de verkiezing. De wereld splitsten zij in twee delen, de uitverkorenen en als keerzijde de verworpenen, naar het voorbeeld van Augustinus.

Men diende lid te zijn van de kerk. De kinderdoop was ook bij hen min of meer het voertuig der genade, der wedergeboorte, net als bij Rome. Noem dit een “speculatieve wedergeboorte”. Men wees er daarbij nog wel op dat men een levend lid behoorde te zijn van de onzichtbare kerk. In werkelijkheid had men de eis van het Evangelie om tot een persoonlijke beslissing te komen weggenomen en liet men de kerkgangsters stilletjes erin sluipen.

Met de roede der verkiezing zou God de uitverkorenen in de tijd de genadeslag geven. En hoe weet men zich alsdan uitverkoren? En hoe ging men met twijfelende zielen om?

De verkiezing zag men als een hemelse plant, die zich op aarde in geestelijke vruchten openbaarde. Verzekerd te zijn van zijn verkiezing is o.a. een heerlijke vrucht. De D.L. zeggen in §12 dat de uitverkorenen t.z.t. van hun verkiezing bij verscheidene trappen en met ongelijke maat verzekerd worden. Onfeilbare vruchten daarvan zijn:

waar geloof in Christus, droefheid naar God, honger en dorst naar de gerechtigheid, geestelijke blijdschap. Men leerde geen verkiezing zónder heiligmaking.

22 *Vernieuwd Gereformeerd òf Nieuw Gereformeerd?*

En, het heil wordt voorwerpelijk aangeboden en dient daarbij onderwerpelijk door genade toegeëigend te worden. Die onderwerpelijke genade schenkt God in de wedergeboorte, aldus de Gereformeerden.

In de zuigelingendoop (besprenkeling) zou deze genade worden bezegeld, dat Christus ons wast in Zijn bloed. Aan de kinderen des verbonds wordt betekend dat ze rechtvaardig voor God zijn, zie het doopsformulier. En aan de ouders wordt gevraagd of zij geloven dat hun kinderen in Christus geheiligd zijn, en als lidmaten der gemeente gedoopt dienen te zijn. Maar wat de kinderen krachtens Christus voorwerpelijk hebben, dienen ze zich onderwerpelijk toe te eigenen. Dat wel.

De Gereformeerde vaders leerden dat alle leven ontstaat uit een kiem, zo ook het beginsel van het geestelijk leven, wat men de wedergeboorte in engere zin noemt. Dit is een organisch gebeuren, dat we het beste de naam “speculatieve wedergeboorte” zouden kunnen noemen. Zij spreken over drieërlei wedergeboorte: één in engere zin, de kiem; dan een wedergeboorte in ruimere zin, de bekering; dan de wedergeboorte in allerruimste zin, als zijnde de vernieuwing van de hemel en de aarde.

En wanneer heeft bij de verbondskinderen volgens de Ger. Vaders de inplanting van de geestelijke levenskiem plaats? Dat bevestigden zij met Jes.46:3 en 4, dus met O.T. gegevens die voor Israël als volk gelden.

De Gereformeerden laten het werk Gods beginnen vanaf de baarmoeder. De Methodisten en Dopersen laten het werk Gods beginnen op latere leeftijd, wanneer mensen bewust tot het geloof in Christus komen.

De Gereformeerden belijden dat de verbondskinderen in Christus geheiligd zijn, dus in engere zin wedergeboren (verondersteld wedergeboren komt niet zozeer van dr. A. Kuyper, maar in feite van Augustinus en Calvijn). Dat “in Christus geheiligd zijn” is vanaf het uur van hun geboorte, en dáárom behoren zij gedoopt te zijn. Doop is voor de Gereformeerden het bad der wedergeboorte, zónder dat de kleinen het zelf nog weten. (Coma-toestanden?)

In het ware geloof zou er tweeërlei zekerheid zijn. In het zogenaamde wezen van het geloof zou altijd zekerheid zijn, in het zogenaamde welwezen niet. De verzekerdheid van het gevoel, dus dat ik een uitverkorene ben, zou behoren tot het welwezen en zou niet iedereen bezitten.

De wedergeboorte in engere zin zien de Gereformeerden dus als kiem, en het geloof en de bekering als vruchten. De doop is hierbij een soort voertuig der genade, der wedergeboorte. De kerk zelf is heilig en buiten de kerk geen zaligheid. Het geboren worden in de kerk is Gods beschikking, waarover men zich mag verheugen. De kerk is onze moeder, stellen de Gereformeerden in navolging van Rome.

Zwingli en de Socinianen miskenden de kinderdoop als bad der wedergeboorte, maar Luther en Calvijn namen deze visie wel mee vanuit Rome. Alle kerkvaders leerden dat de doop het middelpunt is van alle weldaden van het christendom. Zij zien de doop als een omzetting van het leven, een komen op de lijn van de heilige Geest, een

in gemeenschap treden met het Woord, een verstoring van de zonde, een wisseling van levensterrein, de schitterendste onder de uitwendige genadegaven.

Augustinus: “Terwijl het water uitwendig de sacramentele genade werkt, doet de Geest inwendig de genezende genade werken en wordt de kluister van de erfzonde ontsloten en grijpt er een wedergeboorte in het lichaam plaats”.

Thomas van Aquino verstaat de wedergeboorte door de doop als volgt: “Een pasgeboren kind ontvangt het voedsel van de moeder, alzo ontvangt de jonge dopeling pas later het heil zelfstandig”.

In zijn academisch proefschrift over Johannes Maccovius roemt dr.mr. A. Kuyper Jr genoemd persoon hemelhoog. Volgens Kuyper is Maccovius door Gods bestel de man in ons land geweest om het proces der theologie als organisch proces te leiden, van de meer eenvoudige, tot de meer wetenschappelijke.

Kuyper wil dat Maccovius in ere wordt gehouden, voor wiens arbeid wij God hebben te danken. Maccovius zou één van de beste Gereformeerde theologen zijn geweest. Weliswaar ontkent Kuyper niet dat Maccovius er met zijn studenten een vrij losbandig leven op na hield, dat eigenlijk niet door de beugel kon.

Wat leerde Maccovius? Dat er géén voorbereidingen tot de wedergeboorte waren, en dat de wedergeboorte een absolute onmiddellijke werking Gods is. De Wet verschrikt de mens, maar is geen voorbereiding. Dat de Wet een tuchtmeester tot Christus is, ziet Maccovius alleen voor de Wet der ceremoniën, niet voor de zedewet.

Maccovius stelde dat de inplanting van het nieuwe leven niet van het leven zelf gescheiden mocht worden. En dat het wezen van de wedergeboorte bestaat in een hebbelijkheid des geloofs. De morele prediking kan de wedergeboorte niet veroorzaken. De prediking des Woords wederbaart de mens niet. Het Woord kan de mens niet bewegen iets te doen of te laten, tenzij de mens éérs dat Woord begrijpt.

Amesius huldigde de leer van W. Perkins, R. Sibbes en John Owen aangaande de voorbereidende dingen tot de wedergeboorte. De Gereformeerde vaders wezen deze af en zagen in al die werkingen juist vruchten ván de reeds aanwezige wedergeboorte.

De Engelsen zouden volgens de Gereformeerden een soort tussenstaat leren.

De Gereformeerden hebben van voorbereidingen nooit iets willen weten. Kuyper Jr vindt dat de grote fout in het stuk der voorbereidende genade is, dat men de wedergeboorte ethisch neemt en niet fysiek. Hij acht de wedergeboorte een onmiddellijke daad Gods, fysiek.

Augustinus stelde dat de menselijke natuur volkomen verdorven is en er niemand is die naar God vraagt. Dus wanneer er mensen zijn die naar God gaan vragen en Hem gaan zoeken, dient zulks als vrucht te worden genomen van de wedergeboorte die reeds in de mensen heeft plaatsgevonden toen zij als kinderen werden gedoopt. In

deze lijn zijn de reformatoren en de Gereformeerde vaders voortgegaan. Dat er iets aan de bekering kan voorafgaan loochenen de Gereformeerden niet, maar zij stellen dat er in de mens niets ontvankelijk is, en juist alles in de mens gekant is tegen de genade. En ook dat er een herschepping plaats heeft, waarvan de D.L. getuigen. Dat zijn inderdaad rechtzinnige geluiden. Maar waar zit nu het manco? Augustinus, de reformatoren en de Gereformeerde vaders hebben een geheel foutief uitgangspunt genomen. De zuigelingenbesprenkeling hebben zij een doop durven noemen, terwijl dit géén doop is en de Schrift nergens zulk een soort doop leert. Aan die “doop” hebben zij de genade der wedergeboorte in engere zin vastgeknoot, als zijnde het voertuig der genade, op grond van de verbondsbeloften, die voor het letterlijke volk Israël gelden. Daarvan hebben zij de kerk als het geestelijk Israël gemaakt, en gesteld dat de doop in plaats van de besnijdenis zou zijn gekomen. Dit is een niet te bevestigen stelling.

Verder hebben zij de gemeene genade niet goed onderscheiden, door te menen dat het algemene zoeken van mensen naar Elohim om verlossing en redding, reeds vruchten zouden zijn van de wedergeboorte. Daarom hebben zij de zaligsprekingen in de meeste gevallen foutief toegepast en uitgelegd aan het volk, daar het hongeren en dorsten naar de gerechtigheid in het geheel niet ziet op het verlangen naar verzoening met God in Christus (volgens Calvijn). En ook dat de droefheid naar God een onberouwelijke bekering werkt, is foutief gesteld wanneer men deze neemt voor het zoeken van mensen die ongerust worden over hun onverzoende staat en daaruit vandaan begeerte krijgen om met God verzoend te worden. Nee, het waarachtige hongeren en dorsten is van gelovigen die wéten met God verzoend te zijn in Christus, en uitzien naar hun recht op aarde en steeds wederom met Christus gevoed willen worden.

Uit kentekenen trachtte de Nadere Reformatoren op te maken dat men er ook één van was, wat het zogenaamde syllogisme systeem werd genoemd.

Zoals Augustinus, en de Gereformeerde vaders en hun nazaten het nemen, dat het verlangen om met God verzoend te zijn, reeds een vrucht zou wezen van de wedergeboorte in engere zin, moet dat door hen noodzakelijkerwijze gezien worden als zijnde een werk van bekering en heiligmaking, nog voordat de zondaar bewust in Christus zich een nieuw schepsel gemaakt weet met verzekerdheid. Vanuit deze foutieve zienswijze zijn alle wangedrochten ontstaan inzake de heilsorde, zodat wij kunnen lezen in het RD. 18-1-2001 van bv. ouderling de Wit uit Gouda, dat hij reeds 50 jaar ouderling is en nu nog uitziet of Christus zichzelf aan hem eens zou willen openbaren. Men waant zich levendgemaakt en wedergeboren in engere zin, wat men opmaakt uit de kentekenen of zogenaamde vruchten, als de begeerte naar verzoening, enige zondekennis, etc. En op die basis wordt men ouderling of predikant en wacht men het verdere maar af. Dat verdere ziet men als het welwezen, waarbij de gelovige met zekerheid des gevoels mag weten dat hij in Christus een verzoend God en Vader

heeft. In het andere geval meent men het wezen des geloofs te bezitten en blijft men “voor-de-zaak-staa” in een afwachtcnde houding.

De Gereformeerde vaders zijn wel van Rome’s doopleer afgeweken, dat de doop de erfzonde geheel te niet zou doen. Maar zij leerden een tussenweg, dat de erfzonde niet geheel door de doop weggenomen werd, maar ten dele. Hoe is het mogelijk! Dat is een mysterie waaruit men zelf niet is klaar gekomen.

“Niet weggenomen” zou betekenen dat men de doopsgenade zou loochenen en de kinderdoop zou verlagen tot een vormelijke plechtigheid. Nu, dan maar aan de doop toekennen dat daardoor de erfzonde -zo die er al is- gedeeltelijk werd weggenomen. Hoe? Dat wist men niet.

De kinderdoop zag men als een gemeentesacrament, en niet als een sacrament van de enkeling. Dat de Heiland als enkeling gedoopt werd, en tallozen meer, is hun kennelijk ontgaan.

Rome ziet de doop wél als van de enkeling en doopt desnoods buiten de kerksamenkomst als de nood er is. Rome stelt de persoonlijke wedergeboorte in de doop. Dat doen de gereformeerden min of meer ook, maar dan omhangen met het kleed van het verbond, als verbondsgemeente. De kinderdoop zou het kind in contact brengen met de gemeente, en aldus zou het kind ingedompeld worden in de gemeentelijke wedergeboorte. Hun uitgangspunt is dat de gemeente wedergeboren is, en het kind tot het zaad der gemeente wordt gerekend. Dus leren de Gereformeerden dat er géén wedergeboorte is, dan uit de gemeente (organisch), wat neerkomt op de Roomse stelling dat er buiten de kerk geen zaligheid zou bestaan. Wie de gemeente als moeder niet heeft, kan God als Vader niet hebben, aldus Calvijn. Zo gaat dan de wedergeboorte volgens de Gereformeerde vaders geheel buiten het bewustzijn om, daar de zondaar volstrekt lijdelijk is. Zie verder in “Geloofs zekerheid: ineens en voor altijd”, P.F.v.d.Meer, p.394 het artikel over dr. W. Verboom, hoe men ten tijde van de Nadere Reformatie handelde met jonge kinderen.

De praktijk kwam echter niet overeen met de theorie. Het bleek dat veel kinderen van “gelovige” ouders in het geheel niet Godvrezend waren. De werkelijkheid pakte anders uit dan de filosofische veronderstelling deed vermoeden. En daarom zijn velen dan ook begonnen hun gedoopte en in engere zin wederomgeboren kinderen te leren bidden om een nieuw hartje. En wanneer iemand een nieuw hart ontvangt, is dat een overgang uit de dood in het leven. Zou dat onbewust kunnen plaatsvinden? Onmogelijk. Dan wéét men uit hoe een grote nood en dood men is verlost en door wie. Dat wist geen leed meer uit het geheugen. Dát is die vaste en zekere geloofskennis welke doet roemen in Christus, die ons vrijgemaakt heeft van de zonde en de wet.

Th. van der Groe

Van der Groe leefde temidden van de Gereformeerde vaders en wilde zich nauw bij hen aansluiten. Leerden de reformatoren en eerste Gereformeerde vaders nog de zekerheid als behorend tot het wezen des geloofs (indien zij die term reeds zouden gekend hebben, daar wij zelf menen dat die term ontstaan is in de tijd der latere nadere reformatoren) sommige eerste nadere reformatoren en praktisch al de latere nadere reformatoren leerden dat de zekerheid tot het zogenaamde welwezen des geloofs behoorde.

Van der Groe hield vast aan het reformatorisch gegeven dat tot het wezen des geloofs onafscheidelijk de verzekerdheid behoort. En dat heeft hij met kracht verdedigd tegenover een grote menigte die zich daartegen fel verzette. Dat Van der Groe nog niet alles wat daarmee samenhang heeft kunnen overzien en heeft kunnen uitwerken, is hem niet kwalijk te nemen.

De algemene regel was -zoals wij in het voorgaande hebben uiteengezet- dat de Gereformeerden een wedergeboorte in engere zin als kiem leerden, helaas. Wij zeggen helaas, want dat maakt het ons des te moeilijker om zelfs in dezen tegen onze geliefde Gereformeerde vaders in te gaan. De algemene opinie der Gereformeerden was, dat niet iedereen het uur van zijn nieuwe geboorte behoefde te kennen. Dat gold wel voor hen die buiten de kerk als goddeloze leefden en tot bekering kwamen, maar voor hen die als kinderen werden geboren op het erf des verbonds gold dat niet, dacht men. Men ging er zelfs vanuit dat de kinderen in engere zin wederomgeboren waren en daar richtte men de catechisatieonderwijs op af. De kerk was een moeder die gelovigen baarde en deed opwassen, totdat het tegendeel bleek.

Dus wanneer Van der Groe zei dat de zekerheid absoluut noodzakelijk was en behoorde tot het wezen van het geloof, behoorde hij daarmee reeds tot de hoge uitzonderingen. En wanneer hij daarenboven óók nog eens gezegd zou hebben dat men de dag van zijn bekering diende te weten, het tijdstip van zijn overgang in Christus (uiteraard bewust), ja, dan zou Van der Groe onder censuur zijn geplaatst en geschorst. Zover was Van der Groe niet en zover is hij ook niet gekomen, helaas, hoewel hij in al zijn geschriften daarvoor wel rijp was. Eigenlijk leerde hij wel dat een mens zijn overgang in Christus diende te weten, maar niet consequent.

Wanneer wij lezen in zijn boekje “Beschrijvinge van het oprecht en ziel-zaligend Geloof”, op p.160vv, alwaar Jacob Groenewegen het verwijt aan Van der Groe doet dat deze zou stellen “dat iedereen het ogenblik van zijn overgang uit de dood in het leven moet weten”, valt ons het volgende op.

Van der Groe ontkent ten stelligst dat hij ooit zoiets ongerijmds zou geleerd hebben, ja, hij vindt zulks een gruwelijke dwaling. Wel gelooft hij “dat er vele christenen zijn, die zelfs ook het stondje en plaesje waerlijk weten, alwaar zij zich voor het eerst aan de Heere Jezus hebben overgegeven”. Maar dat ieder zo onderscheidenlijk het ogenblik van zijn overgang uit de dood in het leven moet weten, is iets dat mij (zegt Van der Groe) nog nooit in gedachte gekomen is om dat vast te stellen. En hij zou in de gehele wereld ook geen mens weten die van dat gevoelen is.

Hieruit zien wij dat Van der Groe ook een kind van zijn tijd was en instemde met de koekoek-een-ei-zang van zijn leermeesters en tijdgenoten. Want in ál zijn geschriften hamert hij doorgaans op de zekerheid des geloofs als behorend tot het wezen. En wie dát stelt, is inconsequent door daarnaast te durven stellen dat men het uur van zijn overgang in Christus en bewuste verzekerdheid niet zou behoeven te weten.

Van der Groe heeft de gevolgen van zijn schriftuurlijke leerstelling, dat tot de natuur van het geloof zekerheid behoort, nog niet goed doordacht en doorzien. Hij is ook zijn leven lang in de kerk gebleven en was daardoor gebonden en niet vrij, zoals ds. J.P. Paauwe vrij was en van het organische denken los kon geraken, om de geloofszaken duidelijk en klaar aan het volk voor te stellen en een persoonlijke beslissing te vragen.

De Gereformeerde Gemeenten c.s.

Zo af en toe staan er toch wel héél bijzondere dingen in de krant. Van sommige zaken slaat de schrik je om het hart. Plotseling verschijnt er een hele pagina vol over de Gereformeerde Gemeenten. Dan is er iemand die het waagt de knuppel in het hoenderhok te werpen. Dan eens hier en dan eens daar wordt er een boek uitgegeven waarin de beschuldigende vinger wordt opgestoken richting Gereformeerde Gemeenten en aanverwanten.

Deze maal is het wederom een boekje van prof. dr. ir. J. Blaauwendraad uit Gouda. Hij is niet een eerste of beste leek die zijn mond open doet en zijn pen heeft laten gaan om zin en onzin uit te kramen. Nee, hier is een zeer geleerd man aan het woord, die met feiten zijn bezwaren en stellingen verdedigd, maar jammer genoeg nog steeds bakzeil haalt bij de leidlieden der Ger. Gem. cs.

Via zijn eerste boekje “Het is ingewikkeld geworden”, werd een aanzet gegeven. Er kwam enige beweging in de gelederen. Maar kort nadat de steen des aanstoots in het rustige Ger.Gemeente-water was geworpen door Blaauwendraad, trokken alle rimpels zich weer vlak. Dus was het te verwachten dat er nog iets krachtigers zou komen dat méér los zou maken, anders zou Blaauwendraad geen man van doorzetting zijn geweest. En, de nieuwe klaroenstoot kwam inderdaad. Blaauwendraad liet zijn tweede pennevrucht verschijnen, “De leer tegen het licht”. Daarin wordt de scheefgroei in de leer en prediking van de Ger. Gem. nog weer duidelijker aangewezen.

In de Barneveldse krant van 23-9-2000 stond met grote letters boven de bespreking van het nieuwe boekje: “Leer der Gereformeerde Gemeenten Onbijbels”. Het zal je maar gezegd worden!

Je zou verwachten dat alle leidlieden van de Ger. Gem. op hun achterste benen zouden gaan staan. Dat er een diepgaand onderzoek zou plaatsvinden naar het vermeende of bewezen “onbijbelse” van de Gereformeerde Gemeenten. Men zou een

bidstond verwachten en een oproep aan alle leden en meelevendenden om met bidden en smeken leer en leven open te leggen voor Gods heilig aangezicht. Maar nee hoor, niets van dat alles. Gewoon doodzwijgen, of als duivelswerk bestempelen.

“Helaas, er blijkt geen klimaat te zijn tot redelijk onderhandelen. Het vermogen om zindelijk en eerlijk met elkaar te spreken ontbreekt (nog steeds)#, volgens de auteur. Dat zal waarschijnlijk niet komen ook, gezien de afwijzende houding van de leidlieden. De reacties van enkele predikanten: “Hoe minder aandacht eraan wordt besteed, hoe beter!

Wat moet je daar nu véerder aan doen? Gewoon doorsukkelen en het beste er maar van hopen? Blaauwendraad ziet in “Het is ingewikkeld geworden” nog vele “goede dingen in Juda”, hoewel dat er nu blijkbaar steeds minder worden.

Ds. J.J. van Eckeveld uit Zeist gaf in het R.D. een commentaar op het boekje. Ons commentaar daarop leest U hieronder:

Reformatie en Nadere Reformatie

Ds. J.J. van Eckeveld: “De Gereformeerde Gemeenten willen van harte staan in de lijn van de Reformatie, maar ook van de Nadere Reformatie. Ik ben vuurbang voor een afwijken van die lijn”, R.D. 16-9-2000.

Gelet op het verschil in de geloofsbeschrijving tussen de Reformatie en de Nadere Reformatie kan men moeilijk tegelijk in beide lijnen staan. Men kan dan ook niet spreken over “verschuivingen en verschillen” of iets dergelijks, gezien de Nadere Reformatie niet in het spoor van de Reformatie heeft willen voortgaan. En waarom? De geloofsbeschrijving van de Reformatie vinden wij op sublieme wijze verwoord in Zondag 1 en 7 van de H.C.: Dat onze éniige troost in leven en sterven **is**: “Dat ik met lichaam en ziel, beide in het leven en sterven niet mijn, maar mijns getrouwen Zaligmaker Jezus Christus eigen **ben**, etc..” En, “dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken **is**, etc..”

Hier tegenover staat de geloofsopvatting der Nadere Reformatie dat alle “gelovigen” niet zo ver zouden komen en Zondag 1 en 7 meer het welwezen dan het wezen des geloofs zou beschrijven. Het wezen des geloofs bestaat volgens de N.R. in het “uitzien en vurig verlangen” of ik het eigendom van Jezus Christus mag **worden**, en mijn zonden mij vergeven mogen **worden**.

Men kan maar moeilijk wensen om in beide lijnen tegelijk te staan.

Was het maar waar dat de Gereformeerde gezindte zich nog in het spoor van de Reformatie bevond. Helaas is de afwijking van de Nadere Reformatie gemeengoed geworden, op een hoge uitzondering na. Dus kan een pleidooi voor een evenwichtige

prediking, zoals ds. van Ekeveld doet, niet naar waarheid worden gehouden. Het evenwicht tussen de Reformatie en Nadere Reformatie is geheel verstoord. Het is de hoogste tijd naar de onbalans een diepgaand onderzoek in te stellen en zich af te vragen: “Staan wij wèrkelijk nog wel in de lijn van de Reformatie?”

Prof.S. Ferguson (zie R.D. 11-4-2000) heeft op de Leicester-conferentie gezegd, dat voor Calvijn de bekering van Paulus een model was van alle waarachtige bekering. En dat elke ware bekering ertoe leidt dat we God leren kennen in het aangezicht van Zijn Zoon.

Tegenwoordig spreekt men liever van een “onderscheiden prediking met standen”. Er is toch maar één stand, n.l. erin óf er buiten?

(Dit werd geplaatst in het R.D. onder “Opgemerkt”.

De Reformatie “teveel als ideaal?” (n.a.v. artikel RD 9-9-2000)

Ds. Meeuse constateert verschuivingen en verschillen tussen de Reformatie en Nadere Reformatie. Deze zouden echter zacht zijn en goedaardig omdat, zo zegt ds.M., de N.R. tenslotte toch “in hetzelfde spoor als de Reformatie begeert te gaan”.

Het doet mij denken aan het vermaan van Paulus aan Timotheus om de zuivere gezonde leer van het Evangelie te behouden en getrouw te bewaren. Ook aan Judas vs 3, om daarvoor te strijden en daarvan niet af te wijken.

Iemand die dit grote belang verstaat, zal zeer voorzichtig zijn en is niet op zijn gemak bij het vernemen van verschuivingen en verschillen. Het roept terstond een gevoel van bezorgdheid op.

Drs. Meeuse weet, dat de Reformatie -anders dan de N.R.- leert dat het vaste vertrouwen een onmisbare en onafscheidelijke eigenschap van het geloof is. M.a.w. de Reformatie houdt wél onwrikbaar vast -en de N.R. niet- aan de noodzaak, dat er persoonlijke zekerheid en bewuste wetenschap moet zijn inzake de vergeving van zonden en dat men anders geen gelovige is en niet behouden kan worden.

Welnu, het zou op zijn plaats zijn indien de predikant uit Nunspeet dit diepgaande verschil in leeropvatting, eens duidelijk zou aangeven om vervolgens de consequenties hiervan openlijk in het licht te stellen. Dit laatste zorgvuldig en met toewijding, aangezien hier een heldere en scherpe tegenstelling in het geding is tussen de Reformatie en Nadere Reformatie.

Dus een zeer delicate kwestie, welke in meerdere opzichten een grote verlegenheid met zich meebrengt.

En hoe nu verder?

Ons christendom met haar vele kerkelijke stelsels is op een haar na dood. Christenen laten alles over zich heengaan. Wij moeten dan ook niet verwachten dat wij nog een

heel groot aantal martelaren en geloofsgetuigen zullen zien wanneer er verdrukking en vervolging zou komen.

Protestanten zijn monddood en protesteren niet meer. Wij hebben de vernietiging en teloorgang van alles wat ons lief en dierbaar was aan waarden, waarheid en cultuur met een gelaten glimlach aanvaard.

Wij zullen dan ook géén grote aantallen hervormers en reformatoren meer zien, hooguit nog een verguisde enkeling, daar wij de leugen hebben verkozen boven de waarheid, en daar wij onszelf voor de mal hebben gehouden door onszelf in te beelden dat wij ons nog op de goede weg zouden bevinden en God met ons wel tevreden mag zijn. Wij hebben immers nog grote en mooie kerken gebouwd, doen nog veel aan godsdienst, etc.

De kerkendiensten, ze verstarren. De cultus heeft er een automatisme van gemaakt. De hoorders zijn dood- en moegepreekt. Immers, de waarheid zit niet in de cultus en kerkdienst, in de uitwendige vorm.

Hos.6:6... *Want Ik heb lust tot weldadigheid, en niet tot offer; en tot de kennis Gods, meer dan tot brandofferen.*

Niet de veruitwendigde vorm, maar de innerlijke oprechtheid, dáár gaat het om.

Buiten de kerk geen zaligheid? Het is de leugenpropagande van de clerus. Origenes begon ermee (185-254), met het “Extra Ecclesiam nulla salus”. Rome houdt deze slogan nog steeds de mensen voor. Er kan maar één religie de beste zijn, zegt Rome. “Alleen het Rooms Katholieke geloof kan de ziel redden”, volgens kardinaal Ratzinger.

Ga er maar aan staan!

Theologen en geestelijken bezitten kennelijk geen zelfstandig denkvermogen meer. Zij zijn volledig geknecht en broodafhankelijk van een religieus systeem, dat vasthoudt aan dogma's, geloofsbelijdenissen, formulieren, tradities en synodebesluiten, ook al ligt het er dik bovenop dat dezen onjuist zijn. Zij en hun hoorders leven in bedrog en hebben het gaarne alzo.

In de Rooms Katholieke St. Janskerk te Den Bosch hangt een kruis met een beeld van Jezus erop. Er staat het volgende onderschrift bij geschreven:

Gedenk o mens dat gij hier ziet
is Christus beeld, maar Christus niet
Daarom aanbid noch hout noch steen
maar Christus Uwen God alleen!

Daarbij bedenkend dat de R.K. kerk niets anders doet dan beelden vereren! Weet men echt niet beter?

Kerken worden heilige plaatsen, bedehuizen en Godshuizen genoemd. Echter, geen enkele plaats is op zichzelf heilig. Iets heilig te noemen is afgoderij. Geen enkele handeling, geen enkel gebouw, geen enkel boek zou onheilig zijn in zichzelf, indien wij het niet onheilig maakten door onze afgoderij! Waarom zouden geestelijken meer heilig werk verrichten dan een vakman of arbeider?

Hoe zijn kerken en systemen ontstaan?

Mensen zijn bezig met de Schepper, met de verlossing in Christus, met de Bijbel, met het geloof, met de dingen van het tijdelijke leven, met het welzijn van het individu en de gemeenschap. En met dat bezig zijn worden er tegelijk speculatieve systemen en stelsels uitgedacht en opgebouwd, die al de zaken waarmee men bezig is, zodanig vertalen dat een groot aantal mensen erin geloven en er vertrouwen in stellen. Mensen verenigen zich met de uitgangspunten en meningen van de stelsels en systemen en voelen zich daarin min of meer geborgen. Men vindt aldaar een zekere gemoedsrust op de vermoeiende aarde.

Door de geschiedenis heen zijn er vele stelsels en systemen geweest, en ook in onze tijd ontbreekt het ons daaraan niet.

De kerken zijn o.a. zo'n stelsel of systeem, waarin men eigen wetten en regels heeft. Zo'n stelsel is een levensterrein waarin begrenzings, verplichtingen en dergelijke de atmosfeer bepalen. Zodra de begrenzings in gevaar komen opgeheven of verplaatst te worden, dreigt het systeem in te storten, waarvoor de handhavers en eters ervan doodsbenauwd zijn.

Begrenzings houden in, dat mensen in hun gemaakte stelsel toch beperkt zijn en blijven in hun bewegingsvrijheid, maar dat op de koop toenemen. Ze accepteren het als een noodwendigheid. Binnen een stelsel zijn er altijd stromingen, twee hoofdstromingen, waarvan de ene behoudend is en zich strak aan de uitgezette grenzen wil houden. De andere stroming is progressief en hervormingsgezind en wil weleens over de grenzen heen kijken.

Wanneer beide stromingen in evenwicht met elkaar zijn, is er niets of weinig nieuws te melden. Het stelsel houdt de mensen in rust, en zij leven vredig samen voort. En iedereen die zich binnen het stelsel veilig voelt, zal het wel laten om het stelsel aan te tasten of te bekritisieren.

Binnen de beide stromingen is er echter altijd weinig of geen behoefte aan werkelijkheids vragen, het hoe en het waarom het stelsel er is, wat het wil en waarop het berust.

Wat is immers het waarheidsgehalte van een stelsel en wat zijn de uitgangspunten, de belijdenissen en dergelijke?

Wanneer er echte hervormingsgezinden opstaan met de waarheidsvraag in hun mond, betekent dat een grote dreiging voor het stelsel. Dan mobiliseren zich alle

behoudende krachten, om hun stelsel in bescherming te nemen en veilig te stellen. Meestal geschiedt dat door alle kritiek dood te zwijgen of als onzin af te doen.

Men wil best nog wel op vragen ingaan, hervormingen aanbrenge, indien het fundament van het stelsel maar nooit ter discussie wordt gesteld!

Wee degene die de waarheidsvraag aangaande het fundament van het stelsel durft op te werpen! Dus weet Blaauwendraad wat hij gedaan heeft, en wat hem te doen staat!

In zijn nieuwste boekje heeft Bl. Duidelijk een stap in de goede richting gezet, door zich niet op de Nadere Reformatie, maar meer op de Reformatie te richten. Met de reformatoren bevindt Bl. zich reeds in veel beter gezelschap dan met de nadere reformatoren.

Middels zijn boeken wil Bl. de Ger. Gem. bevragen om Bijbels en Schriftuurlijk te zijn, en om de dwaling te herzien waarin men terecht is gekomen. Dat is een juist uitgangspunt. Of hij daarin zal slagen is maar de vraag. In ieder geval heeft Bl. zijn verantwoording gevoeld en is daarnaar te werk gegaan. Dat is te prijzen.

Waar we moeten zijn is inderdaad bij de Schrift. Wij zullen de Schrift weer opnieuw moeten leren lezen en verstaan zoals het er staat en zoals het werkelijk is bedoeld. En dan is het getuigenis van de Heilige Geest onontbeerlijk.

De Reformatie was goed inzake het geloof en de geloofs zekerheid. Verder zijn de meeste afwijkingen van de R.K.kerk gebleven voor wat ze waren, zodat Lodensteijn zelfs durft klagen dat de Reformatie een lichaam was zonder geest.

Wij zullen terug moeten, zoals Graafland daartoe oproept, om te leren verstaan wát de Gemeente is, wat de doop is, en wat zo vele andere dingen zijn, naar de wil van Christus en Zijn Geest.

Dat lijkt wel een onmenselijke en ondoenlijke zaak, immers hoe meer wij de kerk en haar leeropvattingen gaan onderzoeken, hoe meer afwijkingen wij tegen komen. Afwijkingen die in het begin slechts miniem of centimeters waren, zijn nu groot en kilometers.

Dus waar beginnen we aan? In werkelijkheid moet het gehele kerkelijke systeem worden opgedoekt. En zulks stuit op onoverkomelijke bezwaren, daar velen het kerkelijke stelsel steunen, ervan leven en ervan broodafhankelijk zijn.

Wanneer wij ons echter inzetten voor Elohim's zaak, zal Hij voor ons strijden. Hij wil oprechtheid en waarheid.

@@@ De Gemeente:

Tekst Gal.1: 11 *Maar ik maak u bekend, broeders, dat het Evangelie, hetwelk van mij verkondigd is, niet is naar den mens.*

Het Evangelie is niet naar de mens

Op het IZB symposium gaf prof. dr. A. van de Beek commentaar op het jubileumboek (65 jarig jubileum) “Uitgedaagd door de tijd”. Zie R.D. 7-12-2000.

Van de Beek stelde dat de mens een verloren schepsel is. “Dat kun je oude koek noemen, benepen en schadelijk voor de communicatie. Maar een goed contact met de moderne mens krijgen we wanneer wij beseffen dat wij verdorven zijn en dat God de dood van het kruis heeft ondergaan en dáár het leven met ons deelt”.

Van de Beek vond dat in het boek weinig de naam van Christus wordt genoemd. “Het gaat in het boek om de kerstening op weg naar het Koninkrijk. Maar cultuur verdraagt zich niet met de verkondiging van Christus. Ik mis een radicale cultuurkritiek. Het probleem van de kerk is niet dat ze te weinig, maar te veel rekening houdt met de mens. Je mag in deze tijd alles zeggen, behalve dat de mens een verloren mens is en alleen door Christus verzoend kan worden. Niet de mensen, maar Christus moet centraal staan”.

Drs. P.L. de Jong uitte de volgende kritiek: “Het lijkt wel of wij weer twintig jaar terug zijn. Hoe moet je dan communiceren? Welk kerkbegrip hanteert u dan? Dat moet wel een smal kerkbegrip zijn”.

“Inderdaad, beaamde Van de Beek, de kerk staat aan de rand van de samenleving, net zoals de profeten in Israël. Zij werden toen gezien als de zwartekousenkerken. Neem ook de prediking van Paulus: ze geloofden er in die tijd geen fluit van. Dat is de werkelijkheid van het Evangelie”.

Drs. H. de Leede vroeg over welke mens Van de Beek sprak. “Het gaat toch om de concrete mens in de concrete geschiedenis? En waar blijft de inculturatie dan van het Evangelie?”

Daarop antwoordde Van de Beek: “Elke cultuur staat onder het oordeel. Als u het hebt over de mens, dan moet het gaan over déze Mens (Christus). Het missionaire ligt niet in het zoeken naar een aanknopingspunt, maar in het blootleggen waar we aan sterven. We willen er niet aan dat *het Evangelie niet naar de mens is*”.

Het is opvallend dat Van de Beek dergelijke taal onomwonden uitspreekt. Die taal hoort en leest men vandaag de dag niet elke dag.

Zelf heb ik daar ook al meerdere malen op gewezen in mijn geschriften, dat er in de mens géén ontvankelijk hart is, en ons hart zoals het is, geen aarde is die het goede zaad ontvangt en vruchten voortbrengt.

Het Evangelie landt niet bij de mens. Daar willen wij wel niet aan, maar het is de werkelijkheid van alle dag. Naar de profeten werd bijna niet geluisterd. De oproep van Johannes de Doper vond wel enig gehoor, maar werd door weinigen opgevolgd. De prediking van de Heiland werd door velen beluisterd en soms was men verblijd over de aangename woorden. Maar velen volgden Hem om de tekenen, de sensatie. Wanneer de woorden te confronterend werden, verlieten ze Hem, of dreigde men Hem van een steilte af te werpen. Ook de boodschap der Apostelen vond geen massale ingang bij de mensen.

De kerk en het Evangelie

Algemeen spaart men de mens en hanteert de kerk en de geestelijke stand een mens (milieu)vriendelijk Evangelie, waarbij men de mensen godsdienstig leert worden. Men durft de mens niet uit te schilderen in zijn ware aard en gedaante. Dan houdt de kerk weinig of geen klanten meer over. En nu ja, daarvan moeten de geestelijken toch hun inkomsten zien te ontvangen.

Nee, wanneer de mens in zijn ware gedaante wordt uitgebeeld, vindt men de rede hard, moeilijk en te radicaal. Daarom zoeken de geestelijken liever naar aanknopingspunten in de mens, om de mens te paaien, om van hem een godsdienstig mens te maken, dat ook nog wat geld kan missen voor degenen die het “behoud van zijn zielenheil” zouden beogen. En dát is dan de kerk-cultuur, al vele eeuwen lang. Het is een klantenzaakje.

De mens in zijn ware gedaante laten zien, nee, dat doen de kerken niet. De geestelijken verstaan meest waarschijnlijk zelf het Evangelie niet, doordat zij zichzelf niet in ogenschouw hebben genomen in de Wet, en menen dat zij nog niet zo kwaad zijn en het goed menen met de godsdienst.

Wanneer men vandaag de dag wil weten wie en wat de mens is, dient men niet naar de kerken te gaan, want daar bloeit de tempelhandel welig en fris. Nee, om te weten wat de mens is, moet men naar criminologen gaan. Of ga eens een poosje naar de rechtbanken en volg de strafzaken. En wie oplettend het nieuws volgt, zal zich een niet al te optimistisch beeld vormen van de mens.

De kerken prediken algemeen een Evangelie wat bij de mens past, met een aangepaste bekering. Het gaat daarbij om een geloof in en vanuit de mens, die zich in zijn geweten enigszins voelt aangesproken door de geestelijken en zichzelf beangst voelt voor het oordeel en het hiernamaals.

De mens is een gevallen zoon van zijn Schepper, die zichzelf is gaan aanbidden in plaats van zijn Schepper. Dat is dwaas, en dat wordt nog wel ingezien ook, maar toch doet en wil men niet anders. Men kan niet anders, doordat het de natuur van de mens is geworden. Wanneer mensen in anderen een leven van zelfovergave aanschouwen, vinden zij dat prachtig. Zo behoort het en men is er soms jaloers op. Maar zelf doen, nee, dat kan en wil men niet. De zelfzucht blijft heer en meester in het domein van de menselijke geest. Hooguit zal men zichzelf zien te beschaven. Let wel, beschaven. Dat is fatsoeneren, godsdienstig worden.

De Farizeeën hadden de opvatting dat de mens zichzelf door de werken der Wet voor Elohim aangenaam kon maken. De mens moest van zichzelf een rechtvaardige zien te maken. Als bedelaar wil de mens niet tot Elohim komen. Onder dat juk, dat in feite een oordeel is, gaat de mensheid gebukt. Daarom zien wij in alle godsdiensten dat het gaat om wat de mens presteert, de plichten. De enige weg van de menselijke verlossing zou volgens alle godsdiensten lopen via de mens zelf. Men ziet nog wel in dat de mens een gebondene is, een jukdrager. Maar dat er in de mens geen enkele

kracht is tot zelfverlossing, miskent men algemeen. Voor een godsdienst van zelfredding hebben de mensen álles over. “Wat moeten wij doen?” is de veel gehoorde vraag, waarop de geestelijken hun antwoord terstond klaar hebben: “Wordt godsdienstig en ga naar onze kerk!”

Totale verdorvenheid?

De gehele wereld ligt in het boze, volgens 1Joh.5:19. En van die wereld zijn wij allen een klein deel. Dus ligt ieder mens in het boze. Er is geen enkel stil eilandje op aarde wat niet in het boze ligt, waarop wij ons zouden kunnen terugtrekken om ons hart omhoog te heffen. In het menselijk hart is ook geen enkel stukje ongerepte natuur wat niet bedorven is en niet onder de vloek ligt. De leegheid, de angst, de onzekerheid kan door niets van onszelf worden weggenomen!

Nee, heel duidelijk stelt de Schrift dat de mens zónder hoop leeft, buiten de Schepper en van Hem vervreemd. Ef.2:12.

Met het kleine beetje fatsoen wat nog in de meeste mensen aanwezig is krachtens opvoeding en cultuur, zal men niet de strijd kunnen aanbinden met de duivel en de dood. De Schrift stelt alle eigenverwachtingen teleur, geeft geen enkele hoop om via het menselijk streven zichzelf te bevrijden van de gebondenheid. De mens heeft in zichzelf géén toekomst. Alleen het Woord van Elohim tot de mens gericht geeft onwankelbare hoop. Helaas, de mens wantrouwt Zijn Schepper en Zijn Woord. Dat kan niet waar zijn.

Johannes de Doper had aanvankelijk succes met zijn prediking. Dat was het gevolg van het feit dat de mensen zagen dat hij een mens uit één stuk was, radicaal, naast hen staande. Johannes predikte niet uit de hoogte over de hoofden heen, en ook niet uit de laagte van “och mocht het nog eens gebeuren”. Nee, hij predikte recht toe recht aan, doelgericht, zodat de mensen zichzelf erin herkenden. Hij riep in hun harten iets wakker, waardoor zij alle grond in zichzelf voelden wegzinken. Men respecteerde hem, daar zelfs de Farizeeën geen kwaad woord over hem durfden uitspreken. Zelf had Johannes met de wereldorde afgerekend. Hij stond naast de samenleving en menselijke orde, leefde in de woestijnen van wat honing en wilde sprinkhanen. Hij kon zichzelf vergeten, verloochenen, en daarom kon men zijn woorden enigszins verdragen, omdat men zag dat hij er zélf naar leefde. Men werd niet kwaad op hem wanneer hij de zonde bij name noemde. Wonderlijk, er is soms in de bruto mens iets dat nog wil gezegd zijn, dat de waarheid nog wil aanhoren. Of men het ook zal opvolgen en doen is een tweede. Wanneer men ziet dat iemand uit overtuiging spreekt, wil men nog weleens luisteren wat er gezegd wordt. Helaas zijn er zo weinig mensen die uit overtuiging spreken en ons zeggen waarop het staat en hoe het met ons gesteld is. U kunt het echter ook meemaken, dat mensen nog geen twee woorden van u kunnen aanhoren. Terstond wekt dat irritatie.

De Heiland was een keer in Nazareth in de plaatselijke synagoge, en Hem werd gevraagd uit de boekrol van de profeet Jesaja te lezen. Het is de gewoonte in de

synagogen dat men bij het lezen van de Godsworden altijd staat, en zodra men met lezen klaar is, gaat men zitten.

Toen de Heiland klaar was met lezen ging men dus zitten en was het muisstil. Aller ogen waren op Hem gericht. Hij begon met een uitlegging van het gelezene en vertelde over de Messias, en dat Hij de Beloofde was. Door zijn gloedvolle woorden waren de mensen aangedaan en licht geraakt. Wat een eer voor hen dat er uit dat verachte plaatsje Nazareth nu ook toch eens een profeet was voortgekomen. Zoals het nu een hele eer is voor een klein gehucht als er een dominee voortkomt uit hun kring.

Zij hadden veel over Hem gehoord, over zijn spreken, krachten, wonderen en tekenen. Maar nu zagen ze Hem in levende lijve en wilden zij ook wel eens een aantal wonderen en tekenen zien. Nu moet Hij zijn gaven maar eens demonstreren! Laat Hem nú eens tonen dat Hij de bliksem uit de hemel kan oproepen en in de synagoge kan laten inslaan, zónder dat er iets verbrandt, of iets dergelijks. Laat Hem eens iets spectaculairs doen, dan kan men Hem tenminste eervol bejubelen.

Maar nee, géén wonderen! Hij is toch veel anders dan men aanvankelijk dacht. Hun voorstellingen stemden niet overeen met de werkelijkheid. De mensen wilden slechts aan de buitenkant blijven. Men mag van de mensen alles en nog wat vragen, indien het maar uitwendig blijft. Vraag niet om hun hart, en dáár vroeg de Heiland om. Daarop ontbrandde hun haat. En dat nam zulke grove vormen aan, dat het Hem bijna Zijn leven kostte. Zij wilden hun innerlijk leven niet bloot leggen, niet prijsgeven! Van bekering wilden zij niets weten. En indien er al over bekering gesproken mocht worden, dan wel in de weg waarin zij dat gaarne hoorden, traditioneel, goed gereformeerd, of zo.

De mens

De mens wil, zoals hij is, altijd anders gaan dan zijn Schepper. En dat is de definitie van zonde, het ánders willen dan de Schepper.

Dat het Evangelie niet naar de mens is, komt doordat het Evangelie niet uit en van de mens is (gelukkig maar). Het Evangelie komt van Elohim in Christus tot ons en voldoet niet aan de eisen en wensen der mensen. Het Evangelie eist dingen die dwars tegen de mens ingaan. Het Evangelie confronteert de mensen met dingen waaraan zij geen lust hebben, die boven het menselijk kunnen uitstijgen. Het Evangelie noemt de mens een vervloekt schepsel, niet één uitgezonderd. Het zegt dat wij doden zijn in de zonde, misdadigers, haters, zondaren die hopeloos verloren zijn indien er geen reddende arm van omhoog naar ons wordt uitgestoken. En die helpende hand is er, maar deze durven wij af te wijzen!

Het Evangelie belooft ons toekomstend heil, volkomen verlossing van het kwaad, om niet. Dat lijkt te mooi om waar te zijn. Daarbij komt dat dit voor de aardgebonden mens geen prioriteit heeft, daar de mens probeert er nog wat van te maken op de vervloekte aarde.

En dat Elohim grote zondaars aanneemt, voor wie wij ons een beetje zouden schamen om er samen mee genoemd te worden, baart ons ergernis en afschuw. Wij vinden dat het Evangelie te veel én te weinig van ons eist.

Rechtvaardiging en vrijspraak voor niets, vinden wij te weinig, te goedkoop, onze eer te na. Het wordt ons ál te gemakkelijk gemaakt. Maar aan de andere kant moet Elohim het ons ook weer niet te moeilijk maken en van ons vragen dat wij ons leven dienen te verliezen om het te gewinnen, dat wij onszelf dienen te verloochenen en Hem te volgen, dat wij ons rechteroog uit zouden trekken als het ons ergert, etc. Nee, daar zien wij liever maar van af.

Hoe komt het dat het Evangelie niet naar de mens is?

Daarop geeft Paulus het antwoord, nl. dat hij het ook niet van een mens heeft ontvangen, maar door openbaring van Jashua ha Messiah. Daarin zien wij de wet van oorzaak en gevolg. Van Elohim, dus niet van de mens, niet náár de mens. Uit de mens zou naar de mens zijn.

De eis van het Evangelie is een deel van Elohim's puzzel dat niet in onze legpuzzel past, op geen enkele wijze. Wanneer theologen het Evangelie pasklaar maken, de bekering en het geloof aanpassen, dan is het daarmee tegelijk geen waarachtig Evangelie meer.

Er is een gehele wedergeboorte, vernieuwing van geest, overgang in Christus, overzetting uit de dood in het leven, trekking uit de macht der duisternis en overplaatsing in het rijk van Elohim's liefde nodig, voordat een mens het Evangelie kan ontvangen. Er is een sterven aan de Wet, een verliezen van eigen leven, een verfoeien van zichzelf, en hartelijk berouw, een kennen van eigen verlorenheid, een goedkeuren van Elohim's eis der Wet nodig, alvorens het Evangelie heilzaam zal werken en post zal vatten in het hart van een zondaar.

Het Evangelie is averechts en dwars tegen de natuur van de mens in, daar het van hemelse oorsprong is. Wanneer het Evangelie niet naar de mens is, dan dienen wij op te houden mens te zijn, d.w.z.. te sterven aan onszelf, ons leven te verliezen, om het te behouden.

Vandaar dat het Evangelie voor de joden een ergernis was en voor de Grieken een dwaasheid. Alleen voor hen die geloven is het een kracht van Elohim tot zaligheid.

Het gevolg is dat een prediking die niet irriteert en de mensen in het harnas jaagt, geen vruchten zal afwerpen. Alleen door een Godswonder zullen wij met het Evangelie in overeenstemming worden gebracht.

De mensen maken er een spelletje van. Ze menen dat Elohim is zoals zij zijn. Men belijdt nog wel met de mond zondaren te zijn, maar dat is toneel. Het is geen ernst. Het verzet is niet gebroken.

Van der Groe laat zich uit over de eigengerechtigheid van de mensen, en plaatst daar tegenover het genadewerk.

“Dit spinnewebbe word grof gesponnen in de Roomsche; fijnder in de Remonstrantsche; doch zeer fijn in onze Gereformeerde kerk.

Daar spint en weeft men ‘t alles listig, met zuiver Evangelietermen, gezonde woorden en waarheden, en met een gedaante van geestelijke kennis en Godzaligheid; zodat dit fijne spinrag niet gezien kan worden, dan door ogen, die God geopend heeft, en die ‘t met bittere tranen kunnen bewenen”.

Wat is waarheid?

De waarheid van het Evangelie is de grootste macht en kracht ter wereld. Een kracht van Elohim tot zaligheid. In het Grieks is er sprake van dunamis, daar zit het woord dynamiet in, dus als springstof.

Er zijn vele mensen heel enthousiast over de waarheid. Zij zingen erover uit volle borst, maar missen jammer genoeg de overtuiging ervan in hun denken en doen.

De waarheid is onveranderlijk. Niemand vermag er iets tegen te doen. Wij kunnen met alle inwoners van de aarde niet de aarde optillen, noch de zon in haar loop tegenhouden. Wij kunnen met z'n allen de dood niet tegenhouden. En zo zijn er vele dingen waartegen wij niets vermogen. Daaronder valt dus ook de waarheid. Dus moet de waarheid iets heel groots zijn, iets uitnemends. De waarheid is dan ook niet zomaar een mening, een gedachtenspinsel van kerken of mensen. Wat de waarheid precies wél is, is nagenoeg niet met woorden te omschrijven. De Bijbel vergelijkt haar met het hemelrond, dus met iets dat voor ons ongrijpbaar is, maar wat wij wél zien als iets onwankelbaars. De waarheid is in één Persoon samengebundeld, in Christus, als de Weg, de Waarheid en het Leven. Wie Hem kent, bezit Hem, en heeft de Waarheid gezien, gevoeld en aanschouwd.

Al is de gehele wereld verleugend. Al zouden alle mensen het Evangelie afwijzen. Dan nóg staat de waarheid pal overeind en vermag niemand iets daartegen. De waarheid is niet van mensen afhankelijk. Leugens kunnen óns wel schaden, maar de waarheid niet. De waarheid is constant. De leugen vernietigt vroeg of laat zichzelf.

Wanneer de waarheid zó verheven is als wij omschreven, is het duidelijk dat zij niet naar de mens is, noch naar de mens ziet. De mens kan de waarheid dan ook niet verdedigen, dat is onmogelijk. Sommige mensen en kerken menen het vast en zeker dat zij de enigen nog zijn die de waarheid hebben, en deze moeten verdedigen. Daartoe stelt men wetten, geloofsbelijdenissen en dogma's op. Wat naïef. Goede wijn behoeft geen krans.

Wie de waarheid kent, hóeft er als zodanig niet voor te strijden, maar zal getuigenis ervan geven en haar tot openbaring brengen aan anderen.

Algemeen wordt de waarheid miskend, dikwijls ook door hen die er zich met hun mond voor inzetten. En dat is toch juist de weg waarin de waarheid tot volle overwinning komt.

De waarheid maakt vrij, vrij van de waan dat wij de waarheid zouden moeten verdedigen en er dus iets tegen vermogen te doen.

Wanneer wij niets tégen de waarheid vermogen, is het logisch dat wij er ook niets vóór kunnen doen, hoe goed dat ook bedoeld moge zijn.

Wel kunnen en mogen wij ons in de waarheid verheugen en die blijdschap uitstralen. Wel kunnen wij er ons profijt en voordeel van trekken, hetwelk gelukkig maakt. Aanleren kunnen wij de waarheid niet, ook niet via catechisaties, of id. De waarheid is uniek. Ze is veelal stilzwijgend en maakt geen ophef. Zij verheft haar stem niet op de straten.

Wat een wáár christendom is, weten wij vandaag de dag nagenoeg niet meer. En waarom niet? Omdat wij de leugen liever hebben dan de waarheid.

De mens in Christus is in de waarheid. Zijn leven is een getuigenis, een zwaard. Hijzelf draagt dat zwaard niet. Nee, hijzelf is dat zwaard, waardoor de overwinning reeds is behaald.

Doordat de mensen een ánder Evangelie hebben aangenomen, waarbij het niet meer absoluut noodzakelijk is dat een verloren zondaar Christus bewust leert kennen door een hemelse openbaring, zoals in Gal.1:16 staat, is er geen doorbraak te verwachten. Wij hebben over het christendom en het geloof een kleed geworpen met allerlei franjes, toeters en bellen eraan, om het op te smukken. En daarmee zijn wij tevens het kennen van de waarheid kwijtgeraakt.

Wij zullen ons dienen te ontdoen van alle ballast, om de kern, de werkelijkheid terug te vinden.

Gal.1:16 De openbaring van Christus aan de zondaar

15 Maar wanneer het Gode behaagd heeft, Die mij van mijner moeders lijf aan afgezonderd heeft, en geroepen door Zijn genade,

16 Zijn Zoon in mij te openbaren, opdat ik Denzelve door het Evangelie onder de heidenen zou verkondigen, zo ben ik terstond niet te rade gegaan met vlees en bloed;

In “De Wachter Sions” dd. 14-12-2000 schrijft ds. F. Mallan in de rubriek “Antwoord per brief” aan een mevrouw over bovengenoemde tekst, wat het betekent wanneer het Gode behaagt Zijn Zoon in ons te openbaren.

Wij wilden uit dit schrijven een en ander overnemen en kritiseren, temeer daar dat in het raam van deze brochure past. Immers, Paulus begint in de Galatenbrief te zeggen dat het Evangelie niet naar de mens is, en dat hij het ook niet van een mens heeft ontvangen, maar door openbaring.

Ds. Mallan neemt in zijn antwoord eerst een aanloopje en zegt dat de bekering van Paulus toch wel zeer bijzonder is geweest, maar dat er door ons allen toch wel wat van gekend moet worden. Dan zegt hij dat Christus toch zulk een verborgen Persoon is voor de ziel. En waarom? Waar het de Allerhoogste behaagt Zijn Zoon in het hart van de zondaar te openbaren, daar is die Persoon niet verborgen, maar juist bekend! Daarna splitst hij de godheid, waarbij hij vindt dat de 1e Persoon van het Goddelijk Wezen ook zo verborgen is, en de Handhaver zou zijn van de geschonden gerechtigheid. Deze Persoon als zodanig zou de zondaar het eerst leren kennen, en daarna zou het “den Heere behagen om de ziel tot enige kennis van de weg der verlossing te brengen”. Maar, zo vervolgt hij, dan verstaat de ziel ook nog niet de diepe betekenis van dat Goddelijk welbehagen in Christus, etc. Wél zou daar volgens hem een onuitsprekelijke Goddelijke liefde worden gesmaakt, met persoonlijke insluiting dat God hem, aan wie deze weg der verlossing bekend wordt gemaakt, heeft liefgehad, etc.

Vervolgens citeert hij Erskine uit een preek over “Die Mij gezien heeft, die heeft de Vader gezien”.

Christus zou volgens ds.M. tijdens Zijn omwandeling veel naar de Vader hebben heen geweest, hetwelk de discipelen maar slecht zouden hebben verstaan. Er was volgens ds.M. heel wat nodig bij de discipelen om hen te doen weten wat het zeggen wil: “Het heeft Gode behaagd Zijn Zoon in mij te openbaren”. En, er valt nog wel veel meer over deze openbaring te schrijven zegt hij, maar dat laat hij er maar bij, met de wens dat het Gode mocht behagen Zijn Zoon in ons te openbaren.

Wanneer je dit schrijven goed op je in laat werken, stelt het je grotelijks teleur. Is dat nu alles wat er te schrijven valt over zulk een grote en betekenisvolle zaak? En zou Paulus werkelijk bedoeld hebben dat Christus aan de zondaar wordt geopenbaard als een soort Sluitstuk en Eindfase in de “weg der bekering”, zoals men dat typeert? Volgde Paulus zulk een systematische weg, waaraan vooraf een soort “levendmaking” zou ten grondslag liggen, waarbij de zondaar Christus nog niet zou kennen?

Ds. Mallan heeft het wel óver de openbaring van Christus aan de zondaar gehad, maar is in gebreke gebleven te schrijven waarin dat bestaat, wat het inhoudt en hoe dat eraan toe gaat, en met welke grote verwondering dat gepaard gaat en wat het uitwerkt in de zondaar.

Vanwaar deze manier van schrijven, om juist bij het behandelen van een tekst als Gal.1:16 niet op eenvoudige en duidelijke wijze te zeggen wát dat precies inhoud?

Voor Paulus is deze openbaring niet een supplement, een surplus, een extra wat desnoods gemist kan worden, en de zondaar evenwel behouden kan worden zonder deze openbaring. Voor Paulus is deze openbaring het één en al, het grote keerpunt in het leven van een zondaar, waarbij hij uit de dood overgaat in het leven. Terstond, zegt Paulus, ben ik niet meer te rade gegaan met vlees en bloed. En dan moet ds.

Mallan dezelfde Erskine maar eens lezen wat hij te zeggen heeft over Gal.1:16 en 17!

Dat “terstond” wijst op een radicale omkeer, ineens in een punt des tijds, waarna Paulus Christus ging prediken. Door de openbaring van Christus aan hem werd hij geheel vernieuwd, overgezet uit het rijk van de duisternis in het rijk van Gods liefde. Zie wat wij zelf daarover hebben geschreven in ons boek “Geloofs zekerheid: ineens en voor altijd”, op p.348vv.

Alles wijst erop in het schrijven van ds. Mallan dat hij deze wonderbare openbaring waarschijnlijk zelf mist, dus in feite overal nog buiten staat, en iets ervoor houdt wat het niet is. Daarvan behoeven wij niet vreemd op te kijken, want dat is meerdere malen geschied. Ook Th. van der Groe had zich daarin vòòr zijn ware bekering vergist. Vergissen is menselijk, maar het terechtbrengen en het openbaren van Christus aan het hart, is Goddelijk.

De visie van ds. F. Mallan:

De bekering zou bestaan in een “weg” waarlangs het Goddelijk Wezen Zichzelf aan de zondaar bekend maakt. Dat zou aanvangen met een soort “levendmaking”. Daarbij zou de zondaar Christus nog niet kennen, daar Christus zo’n verborgen Persoon zou zijn.

Daarna zou de zondekennis komen, als gevolg van het kennen van de 1e Persoon, als Handhaver van de geschonden gerechtigheid.

Dan zou er enige kennis volgen van de weg der verlossing (dat noemt men wel een “ontsluiting in de weg”).

Daarbij zou er nog geen kennis zijn van Gods welbehagen in Christus, maar wel een smaken van Gods eeuwige liefde met een zekere persoonlijke toe-eigening.

Dan zou de zondaar wel omgang hebben met Christus, die dan steeds maar heen zou wijzen naar de Vader. En er zou dan steeds meer kennis komen van de Persoon des Middelaars. Dat zou gepaard gaan met grote liefde.

De door ds. Mallan aldus voorgestelde “weg der bekering” is echter vreemd aan de Schrift en is een product van enkele mannen die leerlingen waren van de Reformatoren, en meer nog van de Nadere Reformatoren. Wij noemen hier met name J. Maccovius.

Christus is niet het Sluitstuk, maar het Begin van het nieuwe leven. Hij wordt niet gevonden en Hij maakt Zichzelf niet bekend aan het einde van een min of meer lange “bekeringsweg”, maar Hij is het Begin van de bekering. In Hem is alles, en wie Hem gezien heeft, die heeft tegelijk in Hem de Vader gezien. Dus niets van al dat discipeltjes-gedoe die nog niets van de Vader zouden hebben geweten.

Geen spreken óver, maar uit de openbaring, dát is het indrukwekkende en Goddelijke ervan. Een schoolmeester kan prachtig vertellen over de regenwouden van de

Amazone, en je ziet het als het ware voor je. Zelf is hij er niet geweest, en heeft zijn kennis van horen zeggen, of van lezen.

Wanneer er iemand is die zelf in de regenwouden is geweest en die een dia-vertoning geeft, vertelt hij geheel ánders, vertelt hij als aanschouwer! Dat verschil merk je terstond. En zo spreekt ds. Mallan wel óver de openbaring van Christus aan de zondaar, maar laat niets ervan blijken eruit te kunnen spreken, althans niet in dit schrijven. En juist daarop zitten vele mensen reikhalzend te wachten!

Waarom de tegenstrijdigheid dat het Goddelijk Wezen uit elkaar wordt gerafeld, en men eerst met de eerste Persoon zou te maken krijgen? Dit, terwijl ds.M. zelf de tekst aanhaalt: “Die Mij gezien heeft, die heeft de Vader gezien”. In Christus woont immers de ganse volheid der Godheid lichamelijk. Hij is het uitgedrukte beeld van Elohims zelfstandigheid. Wie Hem ziet en kent, ziet en kent álles tegelijk en ontvangt álles wat tot dit leven en de godzaligheid vannode is. Niet in stukjes en beetjes; nee, álles! In Christus komen geen mensen die zelf nog wat hebben. Armen heeft Hij met goederen gevuld, rijken ledig weggezonden. Doden horen Zijn stem en worden levend. Wanneer Hij het leven is, houdt dat in dat wij de dood zijn. Dat is enerzijds een verschrikkelijke kennis, te weten dat je een geestelijk dode bent en dat je ten dode bent opgeschreven. Anderzijds is het een zalige wetenschap, want wij dienen wakker te worden om erachter te komen dat we sliepen.

Wij geloven onze dood niet, totdat wij uit onze doodstaat ontwaken, op het horen van de stem van de Zone Gods, wanneer Hij over ons Zijn Licht laat schijnen. Elohims zelfopenbaring aan een mens in Christus in de belofte van het Evangelie valt geheel samen met het daadwerkelijk levend maken ván die mens.

Hieronder volgt een stukje van Isaac Ambrosius, “Het zien op Jezus”.

Christus moet in ons geopenbaard worden door Zijnen Heiligen Geest. Christenen! ziet op uwe harten, wat openbaringen van Christus in dezelve zijn, Paulus, sprekende van het Evangelie in het gemeen, doet in het bijzonder daarbij: "Het heeft Gode behaagd Zijnen Zoon in mij te openbaren." (Gal, 1 : 1516) en Petrus sprekende van het Woord Gods, zegt daarvan, "dat wij daar acht op hebben, 1 Petr, 1 : 19, totdat de dag aanlichte, en de Morgenster (dat *is* Christus) opga in uwe harten." (Openb. 22 : 16). Tot zoolang, niettegenstaande wij de Evangelische openbaringen rondom ons hebben, zullen evenwel onze harten vol duisternis zijn, maar wanneer Christus, dien de Profeet noemt: "de Zon der gerechtigheid," (Mal. 4 : 2); en Petrus: "de Morgenster," in ons zal opgaan. dan zullen wij vol licht zijn. Ik beken, dat ik somtijds verwonderd ben, dat in deze dagen, in dewelke zulke heerlijke openbaringen zijn van de schoonheden, zoetigheden en uitnemendheden van Jezus Christus, evenwel de harten der menschen in het gemeen nog zoo vol duisternis zijn. Maar dit neemt de verwondering weg, dat de harten zoo vleeschelijk zijn: "het licht

schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft hetzelfde niet begrepen." (Joh. 1 : 5) Leid een blind mensch door een heerlijke stad, en hoewel in dezelve zulke kostelijke dingen zijn; zoo kan hij nochtans dezelve niet waardeeren, want hij ziet die niet; hoewel "het nieuwe Jeruzalem, nederdalende van God uit den hemel (gelijk Johannes dat in zijn gezicht gezien heeft) toebereid is als een bruid, die voor haren man versierd is, ' (Openb, 21 : 2) zoo ziet nochtans de natuurlijke mensch geen muren, noch poorten, noch straten. Gij kunt hem zeggen: *het* is alles goud, jaspis en kostelijke steenen, maar om dat alles kan hij haar niet kostelijk oordeelen, helaas! hij ziet dezelve niet, Hoeveel heerlijke dingen worden door den onwedergeborene gering geacht! Zij zien in Jezus Christus geen schoonheid, zij smaken geen zoetigheid in Zijne instelling, de sabbath is hun een last en zij hebben in dezelve geen vermaak. En vanwaar komt dit alles? Het is omdat er geen licht en geen openbaring wan Christus 'inwendig in hen is: Christus' Geest heeft van Christus niet getuigd, Hij heeft Christus inwendig in hunne zielen niet geopenbaard, en daarom blijven zij in de duisternis.

En nog een meditatie uit het R.D. van 7-12-2000, van Thomas Halyburton, professor te St. Andrews (Uitmuntende leerredenen, 1763)

Wat ontbrak "het is altemaal goed dat zij gesproken hebben."

Deuteronomium 5:18c

De Heere had de stem van het volk gehoord. Wij zullen nu onderzoeken wat voor soort hart het was van die mensen die zo'n mooie belijdenis deden. Hun ontbrak een verstandig hart, een hart waar Salomo om bad en dat een ieder die waarlijk bekeerd is, moet hebben. Dit was het wat hun ontbrak. Want hoe ver zij ook gekomen waren, Mozes zegt toch van hen: "De Heere heeft u niet gegeven een hart om te verstaan." Hun dwaas verstand was verduisterd.

Zij verstonden niet wie zij waren. Ook kenden zij die weg van het gemeenzaam verkeer met God niet. Het deksel was nog zo vast op hun hart. Ook hadden ze geen stralen van zaligmakend licht in hun hart ontvangen. Wat ze niet verstonden, konden ze ook niet recht betrachten. Hun ontbrak een rein hart, zo'n hart waar David in Psalm 51 om bad. Ook ontbrak hun een ootmoedig en een verbrijzeld hart, gewillig om in alles voor de Heere te bukken en om Zijn gramschap te dragen, daar zij tegen Hem gezondigd hadden. Zo zien we het volk van Israël, de gehele reis door de woestijn wederspanning en twistend tegen al de inzetten. Ze murmureerden in hun tenten en verbitterden de Heere in de woestijn. Zij hadden het verbroken en verslagen hart, dat de Heere niet zal verachten, nog niet gekregen. Diegene die van zin is voor de Heere te leven, moet een hart van God ontvangen dat Hem zal vrezen, liefhebben en dat Zijn geboden zal onderhouden.

In het R.D. kerst 2000, schreef dr. J. van Eck hoe Calvijn over de mens dacht. "Er is in de mens een godsbesef en een zintuig voor Zijn bestaan. Maar zolang de Schrift er niet in meekomt werkt het alleen maar contraproductief.

Dan wordt het besef van het bestaan van God door de mens omgezet in afgodendienst".

Dit is volgens Van Eck de opvatting van Calvijn. Zonder de hulp van de bijzondere openbaring in de Schrift zet de mens zijn religieus besef onmiddellijk om in afgoderij. Het menselijk hart is één grote fabriek van afgoden. De mens kan vanuit zichzelf geen ware kennis van God opdoen.

Wanneer Calvijn gelijk heeft -en dat denken wij van wel- dan is er vandaag de dag toch wel heel wat godsdienst dat in werkelijkheid afgodendienst is. Algemeen gaan kerken en groepen ervan uit dat de mens een gelovige wordt of kan worden als hij maar gedoopt is, catechisatie volgt en ermee instemt wat hem voorgehouden wordt. De predikanten zetten de jeugd aan het werk, maken van hen gelovigen, door hen met vragen over de heiliging des levens bezig te houden. Als voorbeeld de 25e Kerstconferentie in de Windroos te Dalfsen. Ds. Van de Belt stelde de vraag aan de 800 jongeren die daar aanwezig waren: "Hoe overwin je jezelf?" Tips om jezelf te overwinnen kon de predikant niet geven. De deelnemers kwamen om geestelijk bij te tanken. De Windroos wil de jongeren toerusten om getuigen te zijn. Tijdens de conferentie krijgen de jongeren een "goed gevoel", maar daarna vallen ze in hun eigen gemeenten snel terug in een soort dip. De geloofsbeleving der jongeren is anders dan de kerken brengen, ze missen er vaak de vreugde en bemoediging van het heil.

De jongeren weten niet dat ze er buiten staan, en hun wordt niet voorgehouden dat de mens uit zichzelf geen gelovige kan worden, of zoals Calvijn stelt dat er een bijzondere openbaring toe nodig is om een gelovige te worden in de ware betekenis van het woord.

Nee, men maakt de mensen en de jeugd alom godsdienstig.

Luther moest daarvan ook niets hebben. Zie onderstaand citaat uit een predikatie van hem over "Ziet Uw Koning komt tot u".

Ten vijfde: "Hij komt." Ongetwijfeld, gij komt niet tot Hem en haalt Hem niet; Hij is u te hoog en te ver, met al uw geld, moeite en arbeid kunt gij niet tot Hem komen. Want dan zoudt ge u erop beroemen, dat gij Hem door uw verdienste en waardigheid tot u hebt gebracht. Neen, lieve mens, alle verdienste en waardigheid is buitengesloten; aan uw zijde is niets dan enkel schuld en onwaardigheid; aan Zijn zijde enkel genade en barmhartigheid. Hier ontmoeten de armen en de Rijke elkander (Spr. 22 : 2).

Hierdoor worden al de schandelijke, onchristelijke leringen van de vrije wil verworpen, die van de paus, de hogescholen en de kloosters komen. Want hun gehele leer is, dat wij zullen beginnen en de eerste steen leggen.

Wij moeten uit kracht van de vrije wil beginnen God te zoeken, tot Hem

komen, Hem nalopen en Zijn genade verwerven. Hoedt u, wacht u voor dit vergif. Het zijn nietswaardige leringen van de duivel, waardoor de gehele wereld misleid is. Voordat gij God aanroept of zoekt, moet God eerst zijn gekomen en u hebben gevonden, zoals Paulus zegt in ROM. 10 : 14, 15: "Hoe zullen zij Hem aanroepen, in welke zij niet geloofd hebben? En hoe zullen zij in Hem geloven, van welke zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen, zonder die hun predikt? En hoe zullen zij prediken. indien zij niet gezonden worden?" God moet de eerste steen leggen en in u beginnen, opdat gij Hem zoekt en bidt. Hij is reeds daar, wanneer gij begint en zoekt; is Hij echter daar niet, dan kunt gij niets doen dan enkel zonde; en zoveel te meer, des te groter en heiliger werk gij voorneemt te doen. Zo wordt ge een verstokte huichelaar.

Vraagt ge echter: Hoe moet men dan beginnen rechtvaardig te worden? Of wat moet men doen, opdat God in ons begint? Antwoord: Wel, hoort ge het niet, dat er bij u geen doen aan is, geen begin in u is om rechtvaardig te worden, even weinig als er in u ook een toenemen en vol eindigen is? Het beginnen, voortgaan en voleinden hangt alleen van God af. Alles wat gij begint is zonde en blijft zonde, hoe schoon het ook lijkt, doe wat ge wilt, gij kunt niets dan zondigen. Daarom is de leer van alle scholen en kloosters misleidend, omdat zij de mensen leren te beginnen met bidden, goede werken te doen, wat tot stand te brengen, te geven, te zingen, geestelijk te worden en daarmee Gods genade te zoeken.

Maar, zo zult ge zeggen, wel moet ik dan noodgedwongen zondigen als ik zonder God alleen uit de vrije wil werk en leef; want ik kan dan de zonde niet vermijden, al zou ik dat willen? Antwoord: Inderdaad is dat zo, gij moet in de zonde blijven en moet zondigen, als ge alleen werkt door de vrije wil. Want als gij in staat zoudt zijn uit vrije wil niet te zondigen of te doen wat God welgevallig is, dan zoudt ge Christus niet nodig hebben.

Hij zou een dwaas zijn geweest als Hij zijn bloed had vergoten om uw zonde, wanneer gijzelf de vrijheid en macht had om iets te doen dat geen zonde was.

Hieruit ziet gij hoe de hogescholen en kloosters met al hun leringen van de vrije wil en goede werken, niets anders doen dan de waarheid van God verduisteren. Zo komen we niet te weten wat Christus is, wat wij zijn en dat het met ons gedaan is en worden met de gehele wereld door hen in de afgrond der hel gestort. Het is dus wel tijd, dat wij alle seminaries en kloosters van de aarde uitroeien.

Leert daarom uit het Evangelie hoe het toegaat als God begint ons te rechtvaardigen en wat daarvan het begin is. Er is geen ander begin, dan dat uw Koning tot u komt en in u begint. Dat gaat aldus toe: Het Evangelie moet het allereerste zijn, dát moet gepredikt en gehoord worden. Daarin hoort ge en leert ge, dat al het uwe niets is voor God; wat ge doet en begint, alles is zonde. Doch eerst moet uw Koning in U zijn en regeren. Zie, daar begint dan uw zaligheid, daar laat ge uw werk vallen en wanhoopt aan uzelf, omdat ge hoort en ziet, dat uw doen en laten zonde en zonder waarde is, zoals het

Evangelie het zegt. Daar begint gij en neemt uw Koning aan, hangt Hem aan. Roept Zijn genade aan en troost u alleen vanwege Zijn goedheid.

Dat gij echter dit hoort en aanneemt geschiedt niet door Uw kracht, maar door Gods genade, die het Evangelie in u vruchtbaar maakt, zodat gij Hem gelooft. Want gij ziet hoe weinigen er zijn die het aannemen, zodat Christus daarom ook weende over Jeruzalem. En thans nemen de pausgezinden deze leer niet alleen niet aan, maar zij vervloeken die ook; want zij willen het niet dulden dat al hun werken zonde zijn en waardeloos. Zij willen de eerste steen leggen, woeden en gaan te keer tegen het Evangelie.

Voorts, dat het Evangelie wordt gepredikt en uw Koning komt, is ook niet in uw macht of vanwege uw verdienste. God moet het uit enkel genade zenden. Daarom is de toorn van God nergens groter, dan waar Hij het Evangelie niet zendt. Daar moet dan enkel zonde, dwaling en duisternis zijn, men moge doen wat men wil.

Anderzijds is er geen grotere genade, dan wanneer Hij zijn Evangelie zendt; want daar moet vrucht en genade op volgen, hoewel niet allen, ja zeer weinigen het aannemen. Zo is dus de heerschappij van de Paus de allervreselijkste toorn van God. De Apostel Paulus noemt zijn aanhangers dan ook met het volste recht kinderen der vervloeking (2 Petr. 2 : 14), want zij leren geen Evangelie, maar enkel menselijke leer van hun eigen doen en werken.

Zie, dat betekent: "Uw Koning komt." Gij zoekt niet Hém, Hij zoekt u. Gij vindt niet Hém, Hij vindt U. Want de predikers komen van Hem, niet van u; hun prediking komt van Hem, niet van u. Uw geloof komt van Hem, niet van u; en alles wat geloof in u werkt, komt van Hem, niet van u. Waar Hij niet komt blijft gij wel buiten, en waar het Evangelie niet is, daar is geen God, doch het is enkel zonde en verderf wat de vrije wil doet, lijdt, maakt, voor leven houdt, kan en wil.

De mens aan het werk: Hoe zijn kerken en systemen ontstaan?

Mensen zijn bezig met de Schepper, met de verlossing in Christus, met de Bijbel, met het geloof, met de dingen van het tijdelijke leven, met het welzijn van het individu en de gemeenschap. En met dat bezig zijn worden er tegelijk speculatieve systemen en stelsel uitgedacht en opgebouwd, die al de zaken waarmee men bezig is, zodanig vertalen dat een groot aantal mensen erin geloven en er vertrouwen in stellen. Mensen verenigen zich met de uitgangspunten en meningen van de stelsels en systemen en voelen zich daarin min of meer geborgen. Men vindt aldaar een zekere gemoedsrust op de vermoeiende aarde.

Door de geschiedenis heen zijn er vele stelsels en systemen geweest, en ook in onze tijd ontbreekt het ons daaraan niet.

De kerken zijn o.a.. zo'n stelsel of systeem, waarin men eigen wetten en regels heeft. Zo'n stelsel is een levensterrein waarin begrenzings, verplichtingen en dergelijke de atmosfeer bepalen. Zodra de begrenzings in gevaar komen opgeheven of verplaatst te worden, dreigt het systeem in te storten, waarvoor de handhavers en eters ervan doodsbenauwd zijn.

Begrenzings houdt in, dat mensen in hun gemaakte stelsel toch beperkt zijn en blijven in hun bewegingsvrijheid, maar dat op de koop toenemen. Ze accepteren het als een noodwendigheid. Binnen en stelsel zijn er altijd stromingen, twee hoofdstromingen, waarvan de ene behoudend is en zich strak aan de uitgezette grenzen wil houden. De andere stroming is progressief en hervormingsgezind en wil weleens over de grenzen heen kijken.

Wanneer beide stromingen in evenwicht met elkaar zijn, is er niets of weinig nieuws te melden. Het stelsel houdt de mensen in rust, en zij leven vredig samen voort. En iedereen die zich binnen het stelsel veilig voelt, zal het wel laten om het stelsel aan te tasten of te bekritisieren.

Binnen de beide stromingen is er echter altijd weinig of geen behoefte aan werkelijkheids vragen, het hoe en het waarom het stelsel er is en wat het wil en waarop het berust.

Wat is immers het waarheidsgehalte van een stelsel en wat zijn de uitgangspunten, de belijdenissen en dergelijke?

Wanneer er echte hervormingsgezinden opstaan met de waarheidsvraag in hun mond, betekent dat een grote dreiging voor het stelsel. Dan mobiliseren zich alle behoudende krachten, om hun stelsel in bescherming te nemen en veilig te stellen. Meestal geschiedt dat door alle kritiek dood te zwijgen of als onzin af te doen.

Men wil best nog wel op vragen ingaan, hervormingen aanbrengen, indien het fundament van het stelsel maar nooit ter discussie wordt gesteld!

Wee degene die de waarheidsvraag aangaande het fundament van het stelsel durft op te werpen!

De vraag mag gesteld, of de Heiland een gestructureerde en georganiseerde godsdienst heeft gewild en opgericht, met gebouwen en een geestelijke stand? Heeft Hij een zichtbare organisatie in het leven geroepen om Zijn belangen op aarde te behartigen? Stelde de Heiland een bestuurlijk lichaam in?

Nee! Niets van dat alles!

Hij heeft daarentegen aan elke gelovige het gezantschap gegeven, een getuige van Hem te zijn, behorend tot een koninklijk priesterdom, een heilig en verkregen volk, 2Cor.5:20.

Was dan de rol welke de apostelen in Jeruzalem hadden niet die van een bestuurlijk orgaan? Hand.15:1-35. Nee, juist de oudsten in de grote

vergadering wijzigden hun standpunten en schreven daarna hun geloofsbrieven. Elohim handelt altijd rechtstreeks met Zijn volk en gelovigen. Na het heengaan der apostelen verrezen er vele religieuze organisaties, doordat het ware geloofsleven taande en ging ontbreken. Men kon zich niet meer de oorspronkelijke betekenis der samenkomsten indenken, zodat de samenkomsten meetings werden in zichzelf. Ongelovigen kregen zelfs een stem in het kapittel en konden in de organisatie deelnemen. Schijnchristenen deden hun intrede, en er werden kerken opgericht naar het voorbeeld van de synagoge. Daarin konden eigen eer, gewin, macht, etc., zich ontwikkelen tot schrikbarende hoogten. Wolven kwamen binnen en aten de kudde op, Matth.7:15, 24:11.

Een organisatie is niemand. Een partij is niemand. Een kerk is niemand. Een bevoegd gezag is niemand. Alleen personen zijn iemand.

Dat hebben wij kunnen zien toen direct naar de tweede wereldoorlog de nazi's werden berecht. De Nazi-partij werd voor het internationaal gerecht gedaagd voor begane oorlogsmisdaden. En wie verschenen er voor de rechtbank? Het Nazi-hoofdkwartier? De Nazi-partij?

Nee, er verschenen personen, die verantwoordelijk waren geweest voor het doen en laten van de partij. Deze personen konden worden berecht. Een partij kan niet berecht worden.

De Heiland heeft nooit een kerk of organisatie ingesteld, noch een stelsel in het leven geroepen. Hij kan immers in het laatste oordeel geen kerk dagvaarden, geen organisatie of stelsel ter verantwoording roepen. Nee, alleen personen!

Dus dient een waar gelovige geen lid te zijn van enige organisatie, van een kerk of wat al meer. Hij dient vrij te zijn.

Johannes 8:36 *Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn.*

Geloofs zekerheid

Wat is en waarin bestaat de ware schriftuurlijk/reformatorische geloofs zekerheid?

Gezien de vele misverstanden inzake het geloof, de geloofs zekerheid en al wat daarmee samenhangt, dacht het ons goed op beknopte wijze hierover een onderwerp te schrijven. Niet dat wij instaat zijn aan alle verwarring een einde te maken, maar meer om richtlijnen aan te geven, om een toetssteen te zijn.

Het ware geloof is een onwrikbare vaste overtuiging zonder enige twijfel. Het

ware geloof is niet maar een verstandelijk voor wáár houden van de Bijbel of van leerstellingen of iets dergelijks, maar het is een ontwijfelbare werkzame verzekerdheid dat Christus mijn Verlosser is geworden in de openbaring van Hem in de belofte des Evangelies aan mijn hart, waardoor ik met God ben verzoend geworden.

Wij behoeven daartoe geen hele reeks waarheden of dogma's uit het hoofd te leren. Er is één waarheid noodzakelijk te kennen, dat is: Dat ik in Christus een nieuw schepsel ben en door Hem met God verzoend.

De zekerheid van het geloof berust niet op redenering, zodat men door reddenatie en het nemen van een syllogisme (een sluitrede opmaken uit kentekenen) tot zekerheid van het geloof zou kunnen komen.

De wáre geloofskennis gaat ons verstand geheel en al te boven en is slechts verkrijgbaar door een bijzondere openbaring des Geestes, waardoor wij verlichte ogen des verstand ontvangen, Ef. 1:18..

Het ware geloof als kennis omvat niet een aantal theoretische waarheden, zelfs niet de kennis van de gehele Bijbel, maar is het kennen van Gods genadige wil en de absolute zekerheid daarvan, dat hetgeen Hij wil, ook zeker komt en is.

Zulk geloof vereist en bevat een volle en vaste zekerheid. Hoewel wij het geloofsobject (God in Christus) nog niet kunnen zien met onze ogen, zijn wij er net zo zeker van als van iets dat aantoonbaar en wetenschappelijk bewijsbaar is. Zó zeker weet een waar gelovige deelgenoot te zijn van Christus en Zijn heil, gelijk een echtpaar weet dat het met elkaar getrouwd is.

Zónder deze persoonlijke heilzekerheid is men géén waar gelovige.

Het ware geloof komt alle bezwaren in dit leven te boven, het overwint. Alle aanvechtingen en bestrijdingen kunnen de nieuwe status die men door het geloof in Christus verkrijgt niet ongedaan maken en bevestigen meer en meer de stand van een waar gelovige, zodat een vastere geloofs-zekerheid en koers zijn deel wordt en is.

De vrees die in gelovigen kan zijn is géén bezorgdheid dat zij de zaligheid niet zullen verkrijgen, want dat ligt vast en verankerd in de bodem van hun harten, doordat Christus in hen woont door het geloof en Hij Zijn Geest aan hen geschonken heeft als zegel en onderpand. De vrees die men heeft of kan hebben, is de vrees voor zichzelf, voor het eigen boze hart. Die vrees doet hen nooit bezwijken, maar maakt hen voorzichtiger. Niet zo dat bij een waar gelovige de ene keer de hoop, en de andere keer de twijfel de overhand heeft, want dat is volgens Calvijn en Olevianus een gevolg van de filosofische pestilentie, zoals de semi-papisten deze hebben uitgedacht.

Wij dienen de vrees te zien als het wantrouwen van ons eigen boze ik, en hoe groter dié vrees is, des te groter is het vertrouwen op God. Dus is deze vrees

geen vrees aangaande de vraag of men wel een kind Gods is, geen vraag over de staat, maar een vrees vanuit de stand in het genadeleven, in de heiligmaking des Geestes.

Het ware geloof moet toch wel iets heel bijzonders zijn, want daardoor woont Christus in onze harten, en hebben wij reeds nu het eeuwige leven (Joh. 17:3) en overwinnen wij de wereld. Dat geloof is werkzaam door de liefde Gods, die in onze harten is uitgestort. Die liefde is dus niet slechts een gevolg van het ware geloof, maar is in het geloof zelf aanwezig en zet ons als in vuur en vlam, doet ons uit onszelf gaan en overgaan in Christus. Het raakt ons gehele bestaan, voor eens en voor altijd.

Ons hart, ons ik is van nature weifelend en wantrouwend. Daarom dient er iets voor in de plaats te komen, zodat het wordt vastgemaakt met onwankelbare zekerheid, toegerust met vrede en rust. Daarom wordt de kennis des geloofs in het hart als een zegel ingedrukt, zodat het ons hele leven blijft, zodat vertrouwen synoniem wordt aan zekerheid. Dus is zekerheid niet maar een toevallige eigenschap van het ware geloof, maar is het hoofdbestanddeel ervan, de kern, het wezen. Daarom kan deze zekerheid niet tot stand komen door overleg van ons verstand, door de rede, maar slechts door de verlichting van ons verstand door de heilige Geest. Dan wordt onze tegenstand gebroken zodat wij tot Zijn vrijwillig volk gaan behoren.

Dan weten wij dat wij persoonlijk het bijzondere voorwerp zijn en waren van Gods genade in Christus, zodat de zekerheid een toestand is van ons bewustzijn.

Het vertrouwen en de zekerheid vormen de wezenlijke elementen van het ware geloof.

De aan het geloof voorafgaande zondekennis en overtuigingen, zijn géén boete, géén waar berouw of kentekenen van genade, maar zijn een geloof in de Wet. Dat zijn voorafgaande dingen die tot het geloof kunnen leiden, maar daarvan géén vrucht en werkingen zijn. Overtuigingen die aan het ware geloof voorafgaan kunnen een langere tijd in beslag nemen, doch doen dat in de meeste gevallen niet. De afbraak van de mens geschiedt in de meeste gevallen kort en krachtig, als in een ogenblik tijds, zie Ps. 30:5,6.

Zondekennis dient altijd scherp van het ware geloof onderscheiden te zijn. Het geloof dat Christus niet als object heeft, maar alleen zonde in het zicht heeft, is nog niet het ware geloof, maar een historisch en tijdgeloof. Het ware geloof sluit wel het geloof in Gods Wet en wil in, maar is slechts zaligmakend wanneer de zondaar in Christus vergeving ervan heeft ontvangen! En dat is met zondekennis alléén niet het geval, daar dat slechts een voorafgaande soort boete is. Men is nog niet van de zonde bevrijdt, en

zolang er geen bevrijding heeft plaatsgevonden, is men nog onder de Wet. In Christus beleeft de zondaar de bevrijding en gaat in Hem over uit de dood in het leven. In Christus beleeft de zondaar bewust de rechtvaardiging, de vrijspraak, de volkomen bevrijding.

In het geloofsbegrip bij Calvijn wordt het intuïtief karakter van het ware geloof gehandhaafd. Wanneer men Schriftgeloof (historisch geloof) als een grootheid naast het ware geloof stelt, dan lopen beiden gevaar dat de onmiddellijke zekerheid ervan zal worden opgeheven. Dan verliest het Schriftgeloof zijn religieus karakter en is het een blote verstandelijke overtuiging.

Het ware geloof is niet afhankelijk van het Schriftgeloof, want Abraham als vader der gelovigen had nog geen Bijbel.

De H.C. stelt in antwoord 21 dat *“een waar geloof niet alleen een stellig weten of kennis is, waardoor ik alles voor waarachtig houde, dat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft”*, etc...

Dat is echter een zaak die wij niet aan het ware geloof kunnen vastkoppelen, n.l. dat men blindelings de Bijbelboeken dient te geloven. Dat behoort tot het zogenaamde “wondergeloof”. Er zullen wereldse mensen zijn geweest, die plotseling waarachtig tot God zijn bekeert, zónder dat zij een Bijbel kenden. De Bijbel is pas rond de 4e eeuw samengesteld door de Rooms Katholieke kerk, en alle gelovigen voordien bezaten géén Bijbel. Zij hebben dus niet *“stellig voor wáár kunnen houden”* alles wat er later in de Bijbel is komen te staan.

De H.C. wekt hiermee de misvatting dat de heilszekerheid in zekere zin door het Schriftgeloof tot stand zou komen! Het dient echter te gaan om het getuigenis des Geestes, het “Testimonium Spiritus Sancti”. Die Geest getuigt met onze Geest dat wij kinderen Gods zijn. Zie Rom.8:16.

Calvijn bouwde jammer genoeg ook de heilszekerheid mede op het Schriftgeloof, alsof de heilszekerheid door het Schriftgeloof tot stand komt. De weerslag hiervan vinden wij in antwoord 21 der H.C., hoewel wij bij Ursinus zélf en bij Melancton ándere geluiden kunnen horen. Bij hen ziet het TSS op de religieuze ervaring waardoor de heilszekerheid op de kenmerken van het geestelijk leven zijn gebaseerd.

Volgens Calvijn kon men door het TSS ontwijfelbare zekerheid verkrijgen aangaande de goddelijke herkomst van de boeken waaruit de Bijbel is samengesteld. Waarop Calvijn dit baseert is een raadsel en kan slechts vanuit een wondergeloof worden verklaard. De reformatoren hadden zúlk een geloofsbeschrijving echter nodig tegenover Rome, daar Rome zich naast de

Schrift ook op de traditie beriep. Vandaar dat de Reformatie zich met het “Sola Scriptura” sterk maakte en dat als onderdeel van het ware geloof eiste, n.l. dat men alle bijbelboeken als goddelijk moest erkennen.

Dat is veel en veel te veel gevraagd, want dat vraagt God nergens van ons. Hij vraagt van ons het geloof in Zijn Zoon, tot vergeving van zonden. Abraham als vader der gelovigen had geen Bijbel met 66 boeken erin.

Na Calvijn heeft men de zaak geheel laten ontsporen. Bij Junius, Zanchius, Maccovius, Pictet en in de Sinopsis zien wij dat het gegeven der goddelijkheid van de schriften wordt ingeschoven tussen Schrift en TSS, en bij Keckermann krijgt het TSS een plaats in de rij van argumenten en alzo van subjectieve oorzaak des geloofs tot objectieve grond wordt. Het rationalisme nam hierdoor hand over hand toe. En dat heeft Calvijn niet kunnen vermoeden, en dat heeft nooit zijn bedoeling kunnen zijn.

Wij zien hieruit dat fouten zich het meest wreken waar het gaat over “beginselen”. Op het “erf der beginselen” dienen wij dus heel voorzichtig en nauwgezet te wandelen. Het dogma van het TSS is door de Reformatie niet uitgewerkt en is daarna het minst verstaan. Er heerst dienaangaande dan ook een schrikbarende verwarring.

Het TSS had als Geesteswerking aan het hoofd van álle theologisch onderzoek moeten staan, maar werd slechts aangezien als een soort vijfde wiel.

Er is tweërlei Geestesgetuigenis: 1. Natuurlijk. 2. Zaligmakend.

1. De natuurlijke kennis. Deze kan het historisch geloof, het tijdgeloof en het wondergeloof omvatten.

2. De zaligmakende kennis. Deze omvat de gave des geloofs in Christus. Zie voor het TSS het proefschrift van dr. V. Hepp “Het Testimonium Spiritus Sancti”, 1914 Kok.

En voor het Geloofsbegrip bij Calvijn, dr. S.P. Dee, Kok 1918.

Welke soorten geloof zijn er?

Wij lezen in Jakobus dat het geloof zonder de werken dood is. Er is hier sprake van een non-actief geloof als zijnde een dood iets, en daar tegenover staat een **levend** geloof. Jak.2:14-17.

Om de zaak duidelijk te maken zullen wij proberen juiste definities te geven van het geloof, en van de diverse soorten van geloof.

Geen mens kan immers zonder geloof. Elk mens gelooft. Dat wil niet zeggen dat alle geloof goed is, dat elk geloof levend is. Er moet goed onderscheid

worden gemaakt.

Dat elk mens iets “gelooft” is duidelijk. Als men de krant leest dat er in Amerika een ramp plaatsvond, neemt iedereen dat voor waar aan; iedereen gelooft het, tot het tegendeel blijkt.

Geloof en geloven is iets wat men aanneemt op gezag van een ander; het is iets voor wáár houden wat men zelf niet heeft gezien of gevoeld.

In de Bijbel wordt zodanig over het geloof gesproken, dat wij dit in vier hoofdgroepen kunnen verdelen, namelijk:

- * het HISTORISCH geloof
- * het TIJDELIJK geloof
- * het WONDER geloof
- * het WAAR (zaligend) geloof

Verder toont de Bijbel dat er een "onmondig" geloof was onder de Wet, én een "mondig" geloof onder het Evangelie der genade.

In de eerste drie soorten geloof kan er onderscheid gemaakt worden in gradatie, namelijk klein en of groot.

In het ware geloof kan zulk een gradatie **niet** geplaatst worden, en vandaar dat men in de Nadere Reformatie ging spreken van een "**wezen en welwezen des geloofs**".

Het wezen des geloofs is de essentie van de zaak. Het welwezen des geloofs dat zijn de vruchten of werkingen, zoals **honger en dorsten, toe-eigenen, etc.-**, althans zo namen de eerste reformatoren dat. Nadien is men daarin een wijziging gaan aanbrengen, zie P.F.v.d.Meer “Geloofs zekerheid”, p.20vv .

Deze terminologie van “wezen” en “welwezen”, die waarschijnlijk in het begin van de Nadere Reformatie is ontstaan, heeft voor veel verwarring gezorgd. Men is door onderscheid te maken tussen wezen en welwezen, zelfs gaan stellen dat de zekerheid niet tot het wezen, maar tot het welwezen des geloofs zou behoren.

De lijst van geloofshelden en hun werken toont dat een waar geloof niet klein en of groot is, want het baren van Sarah en het bouwen der ark van Noach, en de andere beschrijvingen hebben te maken met iets tijdelijks, met een speciaal feit of wonder. Ook de discipelen werden soms "kleingelovigen" genoemd, hetwelk betrekking had op hun actie of hun geloof in een wonder. Hun kleingeloof had niets te maken met hun zaligheid. Die zaligheid is en kan nimmer afhankelijk zijn van óns geloof. De zaligheid ligt buiten ons in de Messias, en het is het geloof van Hém, hetwelk zaligt. Het is het geloof dat

van Christus is, en niet van ons. Hand.3:16; 20:16; Ef.1:15; Rom.3:22,25,26,28; Gal.2:16.

Het voornoemde zal blijken uit de volgende beschrijving!

Er is een duidelijk onderscheid in het geloof van de ouden (de gelovigen onder de Wet, het zogenaamde "kindschap"-tijdperk, én de gelovigen der Gemeente, het tijdvak van het "zoonschap").

Abraham is **uit** het geloof gerechtvaardigd, Gen.15:6. Hier is het de mens die gelooft, en is de rechtvaardiging afhankelijk van wat de mens doet. Door hun doen en werken, gehoorzaamheid en daden hebben deze ouden getuigenis bekomen dat zij Gode behaagden, Hebr.11:2. En 11:39.... deze allen hebben door het geloof getuigenis gehad, hebben de belofte niet verkregen, alzo God over ons iets béters voorzien had, etc.-. Deze situatie was nog gebrekkig, uitzien naar de volmaakte gerechtigheid van de Messias.

Wij zien dat dit soort geloof der ouden de beginfase was, en de eindfase ligt in de Voleinder des geloofs, Hebr.12: 2.

In de oude bedeling horen wij van Habakuk dat de rechtvaardige door **zijn** geloof zal leven, 2:4.

Maar ná de Messias lezen wij, Hebr.12:23: Gij zijt gekomen tot de Gemeente der eerstgeborenen, zoals die in de hemelen *opgeschreven* staan!

Hier zijn wij aangekomen in het tijdvak van hét geloof van Christus, waardoor de aanneming tot kinderen, zonen, Gal.4:5.

Dít geloof is iets unieks en heel speciaal!

Gal.3:22,23 eer het geloof kwam, waren wij onder de wet in bewaring gesteld.... tot óp het geloof. De wet is alzo een tuchtmeester geweest tót de Gezalfde,.... maar als hét geloof gekomen is zijn wij niet meer onder de tuchtmeester.

Hier is sprake van een tijdvak dat hét geloof er nog **niet** was, dat wil zeggen, het geloof van de Gezalfde, waardoor men gerechtvaardigd wordt **buiten** de wets-onderhouding om. Dit ziet heel duidelijk op iets anders dan het geloof van Abraham en de andere gelovigen. Men wachtte destijds op dít geloof!

De rechtvaardiging van de leden der Gemeente heeft niet haar eigen geloof of wetsgerechtigheid tot basis, zoals bij Abraham en de lijst van geloofshelden uit Hebr.11, nee, dit is niet haar eigen geloof, maar het is het geloof van een Ander, van de Borg, hetwelk hun wordt gegeven, en waardoor de gerechtigheid van Hem hun wordt toegerekend, buiten de Wet om.

Déze rechtvaardiging is geheel en al onvoorwaardelijk.

De ouden hadden hún geloof nog nodig om daardoor getuigenis te bekomen dat zij Gode behaagden. Hun geloof kwam openbaar in daden en werken, en daaruit werden zij gerechtvaardigd.

Ná dit geloof der ouden komt er een speciaal geloof hetwelk door de liefde

van God werkzaam is, want al had men ál het andere geloof, en men had die liefde niet, dan was men nog niets. 1 Cor.13. Ja, zulk een geloof kan zelfs ijdel en tevergeefs zijn, 1 Cor.15:14,17.

Het geloof dat van een ánder is, en het onze wordt, waardoor alle gerechtigheid van die ánder ons wordt toegerekend..... is iets unieks! Dit was ook nodig voor **de Gemeente**, omdat zij de vrouw van de Messias, de Bruid zal worden, dus zónder vlek of rimpel moet zijn!

Dóór dat geloof van Hem, woont Hij in onze harten, Gal.3:8-26; Ef.3:17; Hebr.6:1,12; Jak.2:5,24; Judas vers 3,20.

Bezien wij eerst het geloofsleven van de ouden, de geloofshelden, dan blijkt dat zij stredden voor een goed doel. Zij hadden een doel voor ogen, en handelden vanuit een zeker principe, een overtuiging.

Hun goede voorbeelden moeten wij volgen. Zij worden in de Bijbel genoemd ter navolging. Ook al lijkt het dat zij, naar menselijke maatstaven, ondeugdelijk handelden, wij worden met de neus op de feiten gedrukt, en er wordt gezegd dat wij die nu leven niets kunnen doen, tenzij wij het hen hebben zien doen. Joh.5:19.

Neem eens het leven van de **vader der gelovigen: Abraham!**

Abraham trok ten zwaarde in Gen.14. Hij was militant!

Abraham loog diverse malen omwille van Sara, en ook zijn zoon Izaak volgde dit voorbeeld. In Jakobs leven zien wij eveneens het militante aspect (gewapende diefstal?) zie Gen.48:22, van een stuk land wat Jozef kreeg, dat hij met zijn zwaard en boog uit de hand der Amorieten had genomen.

Abraham wordt nog wel de **vader** der gelovigen genoemd!

Wij gaan eens na wat de definitie van dit geloof is. De algemene samenvatting hiervan is, dat het een **vaste grond der dingen is die men hoopt, en een bewijs der zaken is die men niet ziet**. Hebr.11:1.

Voor de materiële mens is dit onlogisch en absurd, hoewel hij zelf ook veel dingen gelooft die hij niet ziet. Elektriciteit wordt niet gezien, maar iedereen gelooft wel dat er uit het stopcontact elektriciteit komt! De dag van morgen wordt nog niet gezien, maar iedereen hoopt en weet uit de natuurorde dat die dag normaliter wél komt!

Toch is in de ogen der mensen het geloof van Abraham iets eigenaardigs, iets onrealistisch. Noach bouwde door het geloof de ARK; Abel offert door het geloof; Enoch is door het geloof weggenomen; Izaak zegent door het geloof; Sarah baart door het geloof; Israël trekt als volk door de Rode zee..... alles door het geloof!

Dit geloof is niet het **zaligend geloof**, maar kan daarmee wel gepaard gaan,

hoewel het ook los daarvan kan functioneren. Dit geloof is meestal een **GELOOF IN WONDEREN**, en kan klein of groot zijn.

Dit geloof bestaat in bepaalde **dadens, in acties van personen**. Zelfs een groep kan dit geloof hebben, want heel het volk trok door het geloof door de Rode zee.

Wij zien hieruit dat dit geloof niets te maken heeft met het komen tot het persoonlijk heil in de Heiland; nee, het kan van het ware zaligend geloof wel een uitvloeisel zijn, doch dat is niet noodzakelijk vereist.

Gideon, Barak, Simson, Jeftha, David en Samuel hebben door **dit geloof** grote dingen gedaan, en anderen hebben koninkrijken overwonnen en zelfs leeuwenmuilen toegesloten.

Het geloof is alhier iets zichtbaars, actiefs, edelmoedigs, een deel en/of geheel van een levenshouding en overtuiging. Het geloof is hier niet een geklaag van "och en ach". Lees Jak.2:14-16.

Dit geloof is een standhouden tegen overmacht, een gaan als David in Gods kracht tot Goliath; het is een doorstaan van zware beproevingen, zie Hebr.11:36, van martelaarschap, verbanning en vervolging.

Dit GELOOF der **wonderen** en vertrouwen in God was voor hen als een **zichtbaar** getuigenis en bewijs dat zij Gode behaagden; wanneer zij ánders waren dan de massa en Gods wetten hielden, was dit hun houvast!

De lijst van geloofshelden is niet compleet, en deze is uit te breiden tot op vandaag de dag. Ieder kan zich daarop laten inschrijven, niet door slechts een trouwe kerkganger te zijn. Nee, door het geloof heeft men iets daadwerkelijks verricht! Men kan bijvoorbeeld het Babylonisch-bankensysteem een fikse klap hebben toegebracht. Men heeft bijvoorbeeld het kerksysteem doorbroken en God meer gehoorzaamd dan mensen. Niet dat men door dit geloof in het wonder een Olympische prijs zou winnen, of dat men daardoor een lotto in de wacht zou slepen. Nee, men doet in Gods kracht iets tot afbreuk van het boze; men doorbreekt schijnbaar waterdichte Kaïn-Ezau-systemen zonder dat men U kan grijpen! Niet dat een levend lid der Gemeente het alsnog nodig heeft om uit zijn geloofsdaden getuigenis te bekomen zoals de ouden, daar het geloof geheel van de Messias is, en in diens kracht de gelovige actief is.

Geloofs zekerheid en het syllogisme-systeem der Nadere Reformatie

De Reformatie heeft met haar leer van de geloofs zekerheid met betrekking tot de persoonlijke verkiezing in Christus de Roomse kerk kunnen bestrijden die géén zekerheid kent en leert.

Het hart der Reformatie klopt in en om de geloofs zekerheid, en heeft ons de

weg ernaar gewezen, terwijl Rome met opzet de geloofs zekerheid ontkent. Rome heeft de taak haar leden van de wieg tot het graf in hun onzekerheid te begeleiden. De taak van de R.K.kerk zou wegvallen wanneer zij in Christus alleen de geloofs zekerheid zou stellen.

Augustinus en Thomas van Aquino kenden geen persoonlijke verzekerdheid der verkiezing door het geloof. Alleen door een heel bijzondere openbaring zou dat slechts mogelijk zijn, bij hoge uitzondering. Augustinus acht die onzekerheid zelfs heilzaam, daar deze een aansporing zou zijn tot een heilig leven; tevens vond hij het een middel tegen de hoogmoed der Pelagianen. Eerst zou Augustinus wel de geloofs zekerheid hebben geleerd, maar tegenover de hoogmoedige Pelagianen ging hij over op een "heilzame vrees en onzekerheid".

Buiten Christus is geen enkele zekerheid, daar zijn wij het over eens. In het vertrouwen op Christus is er volle zekerheid, die geen enkele versterking nodig heeft als supplement om nóg zekerder te worden. Wel is er een "nadere bevestiging" uit de vruchten van het geloof. Niet dat deze de onmiddellijke volle geloofs zekerheid vervangt of aanvult. Immers, uit de vruchten, uit conclusie door middel van het zogenaamde "syllogismus practicus" kan men **nooit** de volle geloofs zekerheid verkrijgen, welke Christus ons alleen schenkt vanaf het allereerste ogenblik dat wij Hem leren kennen, wanneer Hij Zichzelf in en aan het hart openbaart, en wij daarbij het nieuwe leven in ons voelen komen, met Hem verenigd zijn en een hemelse vrede smaken, vol verwondering.

Het syllogisme-systeem faalt zodra zij een zelfstandige taak krijgt, los van de geloofs zekerheid, om mensen te helpen tot geloofs zekerheid te doen komen. Dat blijkt, want uit vruchten die men vandaag waarneemt, kan men niet opmaken dat dezen er morgen en volgend jaar nog zullen zijn, en dat dit zo zou blijven voortgaan tot het einde van ons leven. Dus kan het syllogismus practicus-systeem geen blijvende onmiddellijke geloofs zekerheid geven, (zie dr. L.v.d. Zanden "Predestinatie" p.118).

Waarom zou men zich pijnigen door moeizaam uit kenteken en vruchten op te maken of men een gelovige is, wanneer er in het geloofs vertrouwen in Christus onmiddellijke en volle geloofs zekerheid is? Men reist toch ook niet van Amersfoort naar Amsterdam via Berlijn!

De Schrift spreekt niet over weinig, halve, halfvolle en complete geloofs zekerheid. De Schrift spreekt over zekerheid, en deze is altijd vol, hoewel dat niet uitsluit der er geen nadere bevestiging en versterking kan en

er zeker zal zijn.

Om op de manier van het "uit kentekenen opmaken dat men een gelovige is" menen de twijfel te overwinnen, is het paard achter de wagen spannen. Een conclusie kan en zal ons nooit die zekerheid geven welke Christus ons alleen geeft. Een conclusie zal falen, juist als wij in aanvechtingen de volle zekerheid nodig hebben om staande te blijven. Zekerheid is **niet** in onszelf, noch in de vruchten, want de zekerheid ligt alleen in Christus, en Zijn Geest getuigt met onze geest dat wij Zijn eigendom zijn. Dat is volle geloofs zekerheid!

Zoals gezegd kan en zal die volle geloofs zekerheid door de ware vruchten van het geloof nader bevestigd worden, dat wil zeggen krachtiger gemaakt worden, maar **niet** vermeerderen. Vol is vol, en de Heilige Geest levert geen half werk! Vruchten op zichzelf geven ons géén enkele geloofs zekerheid. Kenmerken zijn geen genademiddelen, want daarmee zouden wij weer midden in de roomse kerk zitten.

De onmiddellijke geloofs zekerheid heeft géén "aanvullingsfonds", alsof die zekerheid niet voldoende en genoegzaam zou zijn uit zichzelf, doch dat impliceert niet dat ze niet bevestigd kan worden en ook metterdaad bevestigd wordt. Alleen het Testimonium Spiritus Sanctus (getuigenis des Geestes) in onze harten kan die onwankelbare geloofs zekerheid schenken, in de openbaring van Christus aan het hart, Gal.1:16. Dat alleen staat centraal! Daarop volgen de goede werken door en uit het ware geloof gedaan. Uit die vruchten kan en zal een nadere bevestiging voortkomen.

Door het syllogisme-systeem alleen wordt de ware christen van zijn zekerheid beroofd doordat hij in zichzelf moet gaan zoeken. Daardoor ontstaat twijfel. Het is dan ook de verkeerde leermethode van de Nadere Reformatie en daarna om mensen te stimuleren in zichzelf naar kentekenen te gaan zoeken, om daaruit op te maken dat men een gelovige zou zijn, terwijl men de hoofdzaak omzeilt. Die hoofdzaak is het ware geloof in Christus, dat de mens wordt geschonken in het ondeelbare ogenblik van "het sterven aan zichzelf en overgaan in Christus".

Rome heeft veel en veel beter dan de mannen van de Nadere Reformatie begrepen dat een gelovige uit zijn vruchten en goede werken **nimmermeer** met zekerheid kan opmaken dat hij een verkorene is. Vandaar dan ook dat zij daartoe de mensen niet aanzette.

Christus is en blijft geheel en al de enige grond der geloofs zekerheid. Wie Hem vindt, vindt het leven en trekt een welgevallen van den Heere. Die in Christus is, is een nieuw schepsel, etc.

Er is dan ook geen tweeërlei zekerheid, geen extra, geen verzegeling des Geestes als nadere weldaad om tot volle zekerheid te komen. Er kan dan ook geen geloof zijn zonder de volle overtuiging en zekerheid van het aandeel in Christus, waardoor vrede met God. Tot het wezen des geloofs behoort die volle onmiddellijke geloofs zekerheid, zoals ook de Heidelberger in Zondag 1 en 7 deze stelt.

Volgens de leer van de tweeërlei zekerheid zou er een geloof wezen waarin de mens nog niet vastgesteld is in zijn staat en waarbij de mens nog geen volle overtuiging en verzekering zou hebben. Om tot die "vaststelling van de staat" te komen, zou er een "extra" nodig zijn, hetzij door goed onderwijs, hetzij door het verzegelende werk des Geestes.

Het zijn alleen de reformatoren geweest - en een enkeling daarna - die de volle geloofs zekerheid durfden te stellen, behorend tot het "wezen" van het geloof. De latere godgeleerden zouden "beter en meer licht" hebben gehad, door in de stelling der reformatoren een manco te zien. Die volle zekerheid vonden de nadere reformatoren te hoog gegrepen. Zij kwamen toen met hun leer van de tweeërlei zekerheid. Dus zouden de reformatoren ons in feite hebben bedrogen en ons om de tuin hebben geleid met hun volle geloofs zekerheid.

Wij mogen echter de geloofs beschrijving nooit aanpassen aan de bevindingen van gelovigen die, na verkeerd onderwijs en ongeloof, in het duister geraken en de volle troost onnodig en tijdelijk missen. Velen vinden echter de geloofs beschrijving van de reformatoren te zwaar en te hoog gegrepen. Dat is onjuist. Hun geloofs beschrijving is voor de ware gelovigen, ook al verkeren zij door verkeerd onderwijs in aanvechting en vertwijfeling, niet te hoog. Het is juist voor hen een aansporing en uitlokking om weer tot die roemende standvastigheid te mogen geraken. Voor hen is het een demonstratie van wat het geloof en de gelovige zijn moet, dat hen tot jaloersheid verwekt.

De volle geloofs zekerheid zal er nooit zijn zonder vruchten en goede werken. Maar mensen kunnen wel vele goede werken doen zonder dat het ware geloof aanwezig is. Het behoort tot de vanzelfsprekendheid dat het nieuwe leven voor God in volkomenheid uit liefde wil wandelen en goede werken voortbrengt. Het waarnemen van deze ongeveinsde liefde tot Hem en de

naaste zal de geloofs zekerheid versterken. De gelovige zal in zichzelf een wonderlijke rust, vrede, liefde, onbaatzuchtigheid, hemelse vreugde, nieuwe begeerte, etc.-, ontdekken, met het rotsvaste besluit nooit meer het vorige oude leven terug te willen.

Vele eenvoudige gelovigen zouden niet in staat zijn om door middel van logische conclusies tot een besluit te komen dat ze een kind Gods zijn. Niet iedereen kan logisch denken. Dus doet het syllogisme-systeem hen de das om, in plaats van zekerheid te schenken.

Bij de nadere reformatoren -en dat begon reeds bij Beza en Gomarus, en is tevens te lezen in de Dordtse Leerregels V,5.- is het getuigenis dat men door middel van een conclusie opmaakt uit de goede werken een **kroongetuigenis**, los van het getuigenis van de Heilige Geest (T.S.S.). Polanus en enige anderen voerden hiertegen in dat alleen Christus het fundament is en niet de conclusie-opmaak.

De strijd van de Reformatie tegen Rome over de rechtvaardiging door het geloof alleen was tegelijk een strijd over de zekerheid der volharding.

Calvijn stelt tegenover Rome's onzekerheid dat, indien de gehele wereld zou afvallen, de hemel zou instorten, evenwel de consciëntie niet moet wankelen, aangezien Elohim, in Wie de zekerheid gegrond is, waarachtig blijft. "Want het geloof is niet gelijk aan een mening die door velerlei bewegingen geschokt wordt, maar het heeft een sterke standvastigheid, die weerstand biedt aan alle werktuigen der hel. Derhalve zal heel de pauselijke theologie nooit ook maar een geringe smaak geven van het ware geloof". "Want hij kent eerst waarlijk God, die **niet** wankelt of weifelt door twijfeling, maar die staat in een sterke en standvastige overtuiging".... "Duiwels is derhalve het dogma der Scholastiek, die, met opheffing van de zekerheid, een zedelijke gissing (conjectura moralis, zoals zij dit noemen) in de plaats daarvan hebben gesteld". Hiermee veroordeelt Calvijn het syllogisme-systeem.

Het radicalisme der Reformatie blokkeert de weg om uit allerlei kentekenen op te maken dat men een gelovige is. Daaruit is geen op gissing berustende (conjecturele) zekerheid op te maken dat men een gelovige is, buiten de directe kennis van Christus om. Joh.17: En dit is het eeuwige leven dat zij U kennen, de enige ware God, en Jezus Christus Zijn Zoon.

Zie hierbij wat ds. F.v.d. Hulst in "De achilleshiel van het calvinisme" schrijft over de noodzaak van absolute geloofs zekerheid:

p.12: Het meest kenmerkende van het geloof is dat het een zekerheid is.

p.13: Het ware geloof heeft als voornaamste kenmerk dat het de gelovige in zijn hart een zekerheid geeft die door niets aan het wankelen te brengen is. Deze onwankelbare zekerheid behoort tot het wezen van het geloof. Wie deze zekerheid niet ervaart, heeft een probleem.

p.16: Hoewel waar geloof complete zekerheid kan bieden, wordt dat dus niet altijd door alle gelovigen op ieder moment van hun leven ervaren.

p.17: Hoe kun je dit ware geloof, gekenmerkt door absolute zekerheid, ontvangen?

p.140: Dit is geen 16e eeuwse grootspraak.

Het getuigenis des Geestes

Een bijzonder goede uiteenzetting hiervan vinden wij in het boekje van Jonathan Edwards, "Geen geloof zonder gevoel". Geheel anders dan de Nadere Reformatie geeft Edwards duidelijk te kennen wat het "getuigenis des Geestes" is, en dat er velen zich misleiden omtrent deze gewichtige zaak.

p.66: "De Geest kan wel zijn uitwerking hebben **op** de ziel, maar als de Geest geen bron van geestelijk leven wordt **in** de ziel, is er geen sprake van een geestelijke ziel".

p.67-71: "Hieruit volgt dat christenen in hun geest een nieuwe innerlijke waarneming hebben, volkomen verschillend van alles wat zij vòdr hun bekering ook maar ervaren hebben. Het is bij wijze van spreken een nieuw, geestelijk zintuig voor geestelijke dingen. Het onderscheidt zich van alle natuurlijke zintuigen, net zoals het smaakzintuig anders is dan het zintuig waarmee we zien, horen, ruiken of voelen. Door dit nieuwe, geestelijke zintuig is de waarneming van een christen anders dan die van een natuurlijk mens, net zoals het kijken naar honing anders is dan daadwerkelijk de zoete smaak ervan proeven. Daarom vergelijkt de Schrift het werk van de Geest in de wedergeboorte vaak met het krijgen van een nieuwe perceptie - zicht voor de blinden, gehoor voor de doven. En omdat deze geestelijke gewaarwording indrukwekkender en volmakter is dan al het andere dat we waarnemen, vergelijkt de Schrift het met de opstanding uit de doden en een nieuwe schepping.

Veel mensen verwarren deze nieuwe geestelijke waarneming met fantasie,

maar dat is toch echt iets anders. Fantasie is iets wat ieder mens heeft en waardoor we in staat zijn ons bepaalde beelden, geluiden, geuren en andere dingen voor te stellen, ook al zijn die er **niet** echt. Op de volgende manieren verwarren mensen fantasie met geestelijke waarneming:

Sommige mensen zien in hun voorstelling een helder licht en noemen dat een geestelijke openbaring van Gods heerlijkheid. Anderen hebben een levendige voorstelling van Christus die bloedend aan het kruis hangt en noemen dit een geestelijk beeld van de gekruisigde Christus. Weer anderen zien een vriendelijke Christus voor zich met wijd uitgestrekte armen om hen te omhelzen en noemen dit een openbaring van de genade en liefde van Christus. Nog weer anderen hebben een duidelijke voorstelling van de hemel en van Christus, die gezeten is op zijn troon te midden van allerlei rangen en standen van engelen en gestorven gelovigen. Zij menen dat zij de hemel geopend zien. En nog weer anderen menen stemmen en geluiden te horen, wellicht bijbelteksten citerend, en noemen dit de stem van Christus in het hart of het getuigenis van de Heilige Geest.

Toch hebben al deze ervaringen **niets** geestelijks in zich. Het zijn gewoonweg voorstellingen van uiterlijke dingen - een licht, een man, een kruis, een troon of een stem. Deze voorstellingen zijn **niet** geestelijk van aard. Een natuurlijk mens kan een heldere voorstelling hebben van vormen, kleuren en geluiden. De voorstelling van een uiterlijke schittering van de heerlijkheid van God is niet beter dan de gedachte aan miljoenen ongelovigen, die op de Dag des Oordeels door de uiterlijke heerlijkheid van Christus verloren zullen gaan. Een verstandelijke voorstelling van Christus die aan het kruis hangt is niet beter dan het beeld dat de ongeestelijke Joden voor zich zagen die rondom het kruis stonden en Jezus met hun lichamelijke ogen zagen. Denk hier eens goed over na.

Deze fantasierijke voorstellingen zijn in wezen zo **ongeestelijk** dat ze net zo goed van satan kunnen komen. Als hij mensen gedachten kan geven, dan kan hij hen ook beelden geven. Uit het Oude Testament weten we dat valse profeten dromen en visioenen ontvingen van leugengeesten (zie Deut 13:1-3; 1 Kon. 22:21-23; Jes. 28:7; Ez. 13:1-9; Zach. 13:2-4). Als deze voorstellingen door satan in iemands gedachten gelegd kunnen worden, dan kunnen ze dus niet als bewijs dienen dat God aan het werk is.

Zelfs als deze voorstellingen in iemands gedachten wel van God afkomstig zouden zijn, dan zegt dit nog **niets** over het behoud van die persoon. Dit blijkt duidelijk uit de geschiedenis van Bileam, die we in de Bijbel tegenkomen.

God gaf hem een helder en duidelijk beeld van Jezus Christus als de ster die oprijst uit Jakob en de scepter die oprijst uit Israël.

Bileam zei zelf over deze ervaring: "*Toen hief hij zijn spreuk op, en zeide: Bileam, de zoon van Beor, spreekt, en die man, wien de ogen geopend zijn, spreekt! 16 De hoorder der redenen Gods spreekt, en die de wetenschap des Allerhoogsten weet; die het gezicht des Almachtigen ziet, die verrukt wordt, en wien de ogen ontdekt worden. 17 Ik zal hem zien, maar nu niet; ik zal hem aanschouwen, maar niet nabij. Er zal een ster voortkomen uit Jakob, en er zal een scepter uit Israël opkomen; die zal de palen der Moabieten verslaan, en zal al de kinderen van Seth verstoren.*" (Numeri 24:15-17).

Bileam zag Christus in een visioen, maar hij had géén geestelijke kennis van Christus. Hij was niet gered, ondanks dat God hem de Redder deed zien.

Gevoelens die voortvloeien uit dergelijke voorstellingen zijn **niet** geestelijk van aard. Geestelijke gevoelens kunnen wel zulke beelden oproepen, vooral in mensen met een zwakke geest, maar wat iemand voor zich ziet in zijn voorstellingsvermogen kan geen geestelijke gevoelens voortbrengen. Geestelijke gevoelens ontstaan alléén uit het geestelijke: uit de Heilige Geest die ons geestelijk inzicht geeft in geestelijke waarheden. Maar een beeld of stem die we in onze geest waarnemen, **is niet geestelijk van aard in de zin van "afkomstig van de Heilige Geest"**. Ongelovigen kunnen dit net zo goed ervaren als gelovigen, omdat ieder mens een dergelijk voorstellingsvermogen heeft. Toch is het niet vreemd dat dergelijke godsdienstige voorstellingen vaak onze *natuurlijke* gevoelens erg aanwakkeren. Wat zouden we anders moeten verwachten van iemand die meent dat deze voorstellingen goddelijke openbaringen en een bewijs van Gods genade zijn? Natuurlijk wordt zo iemand enthousiast!

Het lijkt me goed om op deze plaats iets te zeggen over **het getuigenis van de Heilige Geest met onze geest dat we kinderen van God zijn** (Rom. 8:16). Ik merk dat veel mensen dit verkeerd begrijpen. Zij denken dat het getuigenis van de Geest een directe openbaring is van het feit dat God hen als zijn kinderen heeft aangenomen. Zij verwachten een soort mysterieuze stem of indruk waardoor God hen er innerlijk van verzekert dat Hij hun Vader is.

Het komt door het woord "getuigenis" dat deze mensen zo op het verkeerde been worden gezet. Wanneer de Schrift zegt dat God "getuigenis aflegt", dan denken zij dat dit inhoudt dat God de waarheid op een directe manier bevestigt of bekendmaakt. Maar als we wat beter kijken naar de Schrift, dan zien we dat deze gedachte niet klopt. "Getuigenis afleggen" of "verklaren" houdt in het Nieuwe Testament vaak in: *het bewijs leveren dat iets waar is*. In Hebr. 2:4 bijvoorbeeld lezen we dat "God getuigenis daaraan geeft door tekenen en wonderen en velerlei krachten en door de Heilige Geest toe te

delen naar zijn wil". Deze tekenen, wonderen, krachten en de gave van de Heilige Geest worden Gods getuigenis genoemd, niet omdat hierdoor de waarheid wordt bekendgemaakt, maar omdat ze het bewijs ervan zijn. Een ander voorbeeld vinden we in 1 Joh. 5:8, waar "het water en het bloed" getuigen genoemd worden. Het water en het bloed maken op zich niet de waarheid bekend, maar ze vormen een bewijs. Weer een ander voorbeeld vinden we als we lezen dat God in zijn voorzienigheid regen en vruchtbare tijden gegeven heeft als 'getuigenis' van zijn goedheid, dat wil zeggen als bewijs daarvan (Hand. 14:17).

Als Paulus het heeft over de Heilige Geest die met *onze* geest getuigt dat wij kinderen van God zijn, dan bedoelt hij **niet** dat de Geest ons een bovennatuurlijke impressie of openbaring geeft. Wat Paulus bedoelt, blijkt uit de verzen die ervoor staan: "*14 Want zo velen als er door den Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods. 15 Want gij hebt niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreeze; maar gij hebt ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen, door Welken wij roepen: Abba, Vader! 16 Dezelve Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn.*" (Rom. 8:14-16).

Dat betekent dat de Heilige Geest het *bewijs* levert dat wij Gods kinderen zijn, doordat Hij in ons woont, ons leidt en ons ertoe aanzet om ons tegenover God te gedragen als kinderen tegenover hun vader.

Paulus spreekt van twee geesten: de geest van slavernij, die samenhangt met angst, en de Geest van het zoonschap, die samenhangt met liefde. De geest van slavernij is gebaseerd op angst, want een slaaf is bang voor straf. Maar de liefde roept uit: "Abba! Vader!" en stelt de mens in staat om tot God te komen en zich te gedragen als zijn kind. In deze kinderlijke liefde voor God ziet en ervaart de gelovige dat zijn ziel met God verenigd wordt. Dit overtuigt hem ervan dat hij Gods kind is. Het getuigenis van de Heilige Geest is dus niet een soort geestelijke fluistering of een directe openbaring. Het is de heilige werking van Gods Geest in de harten van de gelovigen, die maakt dat zij God liefhebben, de zonde haten en heiligheid najagen. Of, in de woorden van Paulus: "*Want indien gij naar het vlees leeft, zo zult gij sterven; maar indien gij door den Geest de werkingen des lichaams doodt, zo zult gij leven,*" (Rom. 8:13).

Als Paulus zegt dat de Heilige Geest getuigt met onze geest, dan wil hij daarmee niet zeggen dat er twee afzonderlijke, onafhankelijke getuigen zijn. Hij bedoelt dat we in onze geest het getuigenis van Gods Geest ontvangen. Dat wil zeggen: onze geest merkt het bewijs op dat wij Gods kinderen zijn en maakt dit kenbaar. Dit bewijs is door de Heilige Geest in ons gelegd. Onze geest is dat deel van ons innerlijk dat op andere plaatsen in de Schrift wordt aangeduid met het hart (1 Joh. 3:19-21) of het geweten (2 Kor. 1:12).

De gedachte dat het getuigenis van de Heilige Geest een soort innerlijke stem is, een indruk of een goddelijke bekendmaking aan de mens dat hij geliefd, vergeven of uitverkoren is, heeft al heel wat schade berokkend. Hoeveel hevige, maar onechte gevoelens zijn er al niet uit deze misleidende gedachte voortgekomen! Ik vrees dat massa's mensen door deze misleiding naar de hel zijn gegaan. Daarom ben ik er zo uitgebreid op ingegaan".
Tot zover Jonathan Edwards.

Hieraan is niets toe te voegen dan dit ene, namelijk dat het overduidelijk is dat het "getuigenis des Geestes een eenzijdig werk is van de Geest, en **niet** iets van de mens zelf. Die Geest paart zich wel met onze geest zodat er een eenparig of gelijkkluidend getuigenis ontstaat. Ergo, er kan geen enkel syllogismus practicus of sluitrede-systeem bestaan wat ons kan leiden tot de geloofs zekerheid en het getuigenis des Geestes. Dat getuigenis des Geestes is immers geheel anders, het is een werk van Boven en niet iets van ons, noch van onze rede!

Er kan dan ook niet zoiets als een "tweeërlei geloofs zekerheid" bestaan. Alle gelovigen hebben geloofs zekerheid, blijkens de Schriftgegevens en het getuigenis der kinderen Gods. Zonder die zekerheid zijn wij verwerpelijk, 2 Cor.13:5.

Enkele criteria waardoor men kan weten verlost te zijn, zie 1 Joh.2:3; 3:14; 4:13. De gelovige ervaart de zekerheid van zijn behoud. Dat alleen zou nog niet het bewijs zijn van iemands verlossing. Sommigen kunnen met zekerheid vertellen dat zij een liefdevol Vader hebben en Christus kennen, en daarbij laag neerzien op die "eeuwige twijfelaars". Dat is een trotse zelfverzekerdheid, geheel verschillend van de ware geloofs zekerheid. Ware geloofs zekerheid maakt nederig, en niet trots en eerzuchtig.

De Farizeeër was bezet met een hoge dunk van zichzelf en was verzekerd van zijn geloof. Hij had echter geen last van de boosheid van zijn eigen hart, van bestrijdingen des satans. Men is zelfvoldaan, ijverig en vol roem over zichzelf, en dat is zelfverblindende geloofs zekerheid. Ook dezen spreken over geloofs ervaringen en openbaringen, en wijzen dat toe aan de werking van de heilige Geest. Juist in die sterke ervaringen en openbaringen die men niet van zichzelf heeft, zoekt men de zekerheid. Waag het niet hun geloofs zekerheid of ervaringen in twijfel te trekken.

Anderen zijn onevenwichtig. Dan eens hebben ze het en zijn ze hemelhoog in de wolken en roemen van Gods gunst. Dan zijn zij zeker van hun staat. Maar daarna zakken zij terug en zeggen de zekerheid te missen, daar het volgens hen niet mogelijk is dat een christen geloofs zekerheid bezit en tegelijk in

geestelijke duisternis kan vertoeven. Zij verstaan Jes.50:10 niet. Die duisternis is slechts tijdelijk en versterkt juist het vertrouwen, het werkt de aansporing om weer tot het licht te komen.

Wij zijn feilbare mensen die niet in het hart van anderen kunnen zien. Men kan schone en emotionele verhalen vertellen van ervaringen, openbaringen, Gods ontmoetingen, en evenwel uit de vrucht van het leven laten zien dat het bedrog en inbeelding is. Naast hetgeen iemand ons vertelt, kan alleen uit de vruchten van het leven een tamelijk sluitend oordeel worden opgemaakt of men een waar gelovige is, ja dan nee. Alleen God kent het hart en proeft de nieren. Wij mensen kunnen ons dikwijls vergissen in anderen, maar ook in onszelf. Vandaar dat alleen het getuigenis van de Heilige Geest, getuigend met onze geest, doet weten dat wij een kind van Hem zijn.

Wat is de reformatorische GELOOFSZEKERHEID?

In Luthers theologie is het niet expliciet de ervaring van de gelovige mens als grond van zijn geloof en zekerheid, hoewel Luther een door en door praktisch mens was met rijke levenservaringen. Het gaat Luther in de eerste plaats om de genadige Godskennis in Christus, niet om zijn eigen ervaringen en kentekenen van genade. Van God in Christus is alle heil afkomstig. Zoals gezegd is Luther een theoloog met veel ervaringen. Toch is hij geen ervaringstheoloog zoals zoveel Piëtisten na hem. Luther maakt van zijn ervaringen geen grond voor zijn geloofs zekerheid.

In Luthers dagen zochten velen rust in hun eigen nederigheid, in hun verootmoediging, als zijnde iets verdienstelijks. Dat waren vooral de mystieken, die de zelfverloochening als een stap zagen naar zelfrealisatie.

Luther keek naar buiten (extravert). Zij zagen naar binnen (introvert). In zichzelf vond hij niets dan zonde, ellende, tegenstand en verderf. Luther had er oog voor dat het Christus was die hij in de Psalmen hoorde klagen, lijden en roemen in Zijn heiligen, en het niet de mens zelf was waarin de klacht, het lijden en de roem waren te vinden. Alzo leerde Luther Christus kennen in Zijn lijden, en dat deed hem tenslotte in zijn eigen lijden roemen en overwinnen. Ook dáárin lag voor Luther niet de geloofs zekerheid. Dit was immers slechts de zekerheid van de verdrukking en overwinning in Christus voor de Zijnen. Nee, de zekerheid des geloofs kwam bij Luther niet op de wijze van het lijden, van zijn levenservaringen en bevindingen. De zekerheid des geloofs kwam voor Luther alleen en geheel door de belofte en toezegging van Boven, gedaan in het Evangeliewoord.

Luther formuleerde dat als volgt: Het heil ligt buiten ons, niet in ons, zelfs

niet in de bekeerde gelovige! (Extra nos = buiten ons).

Dus niet ons delen in het lijden van Christus, niet ons zoeken en worstelen om vrede met God. Nee, niets in ons. Zelfs niet onze aangename gestalten, niet de kentekenen van genade waaruit de mannen van de Nadere Reformatie hun zekerheid des geloofs trachten op te maken.

De volkomen en werkelijke bevrijding van een mens komt pas tot stand wanneer alle dingen geheel en al buiten hem komen te liggen, in Christus (pro nobis... Hij voor ons).

Het is geheel en alleen door het geloof, niet door enige ervaring van ons, hoewel het fenomeen van het “komen tot Christus” op zichzelf genomen een unieke bovennatuurlijke ervaring is en blijft.

Het geloof gelooft zelfs tegen alle eigen ervaring in!

Ook de mystieken en bevindelijken kennen de uitdrukking dat “de mens er tussen uit” moet om alles in Christus te ontvangen. Toch is het bij hen altijd weer de vrome mens die centraal staat. De mystieken en bevindelijken treden wel buiten zichzelf en zoeken daarin de smaak en voorsmaak van de zaligheid. Maar de ware gelovige treedt buiten zichzelf, of liever, sterft aan zichzelf door de Wet en vindt zijn zekerheid in de belofte van het Evangelie van God in Christus aan hem geopenbaard. Gal.1:16.

Daar valt alle ervaring als grond weg, hoewel deze wondere gebeurtenis -het overgaan uit de dood in het leven, te sterven aan al het zijne- een onvergetelijke Godsbemoeyenis is. Door de belofte komt God met Zijn heil in Christus tot ons. Hij vindt ons als goddelozen en vijanden, niet als bekommerden en zoekenden, om met Hem verzoend te worden. Het geloof vertrouwt geheel en al op die belofte, niet op eigen ervaring en bekering, zelfs in de grootste duisternissen, Jes.50:10.

Luther zei eens tegen Erasmus dat God zijn zaligheid buiten zijn eigen wil in de zijne had geplaatst. Dus geheel buiten toedoen van Luther. Het is een eenzijdig Godswerk.

Wel dat geloof en gevoel bij elkaar horen, maar dan alleen in genoemde volgorde. Eerst geloof, daarna onlosmakelijk het gevoel dat het de mens geeft, zodat je weet dat je gelooft en in wie je gelooft en wat je daardoor verkregen hebt.

Alleen het geloof -indien dat er zonder gevoel kon zijn- is ijdel, want een verlossing buiten ons in Christus waarvan wij niet gevoelen dat het mijn deel is, kan niet behoren tot de “enige troost in leven en sterven”. Luther zei eens, dat al was Christus duizendmaal in Bethlehem geboren en niet in zijn hart, zou het hem niets baten.

Het is niet onze ervaring. Nee, het is een geschenk uit de hemel. Het is God Die Christus in het verbrijzelde hart openbaart in de belofte van het Evangelie.

Dan schenkt God ons allebei: geloof en ervaring, ineens en voor altijd.

De scholastieken zeggen dat de zekerheid van het geloof tot de onmogelijkheden behoort. Absolute heilszekerheid zou niet verkrijgbaar zijn. Luther is echter geheel en al afgebracht van al het zijne, zodat hij tot algehele zelfovergave kwam en gebracht werd door een Hoge arm en Sterke macht, tot de unieke zekerheid in de belofte van het Evangelie.

Hier is het God alleen Die in ons werkt het willen en het werken naar Zijn welbehagen. Fil.2:13.

Juist ons werken, ons willen, onze goede of slechte voornemens, onze ijver, staat Hem in de weg. Alles moet eraan. Wij dienen ons leven volledig te verliezen, om het te behouden.

De geloofszekerheid kan alleen ontstaan door de gave Gods in de belofte gedaan, tegen alle eigen ervaring in. Zulks leert ons de ervaring der bestrijding en aanvechting, dat de zekerheid des geloofs niet in iets van ons, maar in Christus alleen ligt, gedaan in de belofte van het Evangelie.

Luther was immers de man van de vele aanvechtingen, en deswege ook de man van de triomferende geloofszekerheid.

“Door het geloof alleen” is een reformatische leuze. Toch kan het geloof op zich nooit alleen zijn. Het gevoel en de ervaring zijn er onlosmakelijk mee verbonden.

In het punt of tijdstip van de rechtvaardiging voor God is het geloof wel geheel en al alleen. Daar doen mijn ervaringen, mijn zuchten en tranen niet mee, hoewel het er niet buitenom gaat. De rechtvaardiging voor God in Christus in de belofte van het Evangelie laat in mij een geheel enig en onvergetelijk feit achter, hetwelk door geen duizend duivelen uit mijn geheugen kan worden verwijderd. Daar word ik van dood levend, daar ga ik over uit de duisternis in het waarachtige licht. Daar ben ik geheel lijdelijk, en toch neemt het mij geheel in en gaat die wondere zaak dwars door mijn gehele lichaam en leven heen. Het verandert mij totaal en werkt in mij de onberouwelijke keus. Het keert mijn gehele leven om, blijvend. Welke gebeurtenis kan zulk een kracht en indruk overtreffen als deze? Geen leed zal het uit mijn geheugen wissen, toen ik als een gedode de stem des Zoons van God tot mij hoorde spreken in het Evangeliewoord en ik daardoor een nieuwe kracht in mij voelde rijzen waardoor ik opstond als een nieuw schepsel, ijverig tot goede werken.

Het geloof kan niet alleen zijn, het zal goede werken voortbrengen, niet uit verdienste of roem, maar uit dank en heilige drang. Dan is de wortel der zaak in ons gevonden en is de boom goed, zodat de vrucht eveneens goed zal zijn, Gode tot eer en ons tot zaligheid.

Deze reformatorische geloofs zekerheid is maar heel even het bezit geweest van de reformatoren. Na hen stonden de mannen der Nadere Reformatie op die de weg van de scholastieken, mystieken en bevindelijken insloegen om in zichzelf naar kentekenen van genade te zoeken. De reformatorische geloofsbeschrijving was hen te hoog gegrepen. Daarop wisten zij raad. Zijn noemden de geloofs zekerheid der Reformatoren het “welwezen” of de “hoogste trap”, terwijl zij het zogenaamde ervaringsleven van een zoekend zondaar model stelden als zou dat het wezen des geloofs betreffen.

Het is een getrouw predikant als Van der Groe geweest, die in een van zijn biddag-predikaties over Openb.3:10 op 25 maart 1750 de situatie van zijn tijd duidelijk voor ogen schetste. Wij geven hier zijn woorden verkort weer:

“De zuivere leer van het geloof van het dierbare Evangelie en de lijdzaamheid der heiligen, wordt helaas bij ons bijna niet meer gevonden.

Ten 1e. Wij hebben die als zijnde een snode en heilloze gruwelleer veroordeeld.

Ten 2e. Deze leer wordt allerwegen zeer versmaad, gehoond en gelasterd, ja, als met de voeten vertreden.

Ten 3e. De belijders en voorstanders van deze leer worden gehaat, vervolgd en voor snode kettters en dwaalgeesten uitgemaakt en met allerlei smadelijke lasternamen overladen.

Ten 4e. Men beklagt de kerk vanwege zulke “schrikkelijke dwalingen” die er zouden heersen als er zouden zijn een “lijdzaam wachten” en een “verzekerd geloof”, en dat sommige (getrouwe) leraars het volk daartoe (zogenaamd zouden) verleiden.

In plaats van de zuivere leer des geloofs voert men een geheel andere leer in, die alleen dient om het ware geloof en de lijdzaamheid in de harten der mensen geheel weg te nemen en uit te blussen door een zuiver Remonstrants en Pelagiaans geloof.

1. Daarin werkt niet God, of Christus, of de Heilige Geest, maar de mens zelf doet het alleen. Zij zien en kennen (enigszins) hun zonden, zijn er bedroefd over, belijden en beteren ze voor God. Dat noemen zij al direct “honger en dorsten” naar Christus, geloven in Hem, zonder Zijn belofte van het

Evangelie eerst recht te kennen, en alzo houden zij hun staat voor goed. Ziet, dat nu is bij ons wat men voor het christelijk geloof houdt, door eigen kracht en ‘s mensen werk en gerechtigheid.

2. Omdat hierin geen krachtadig goddelijk werk van de wederbarende Geest in kan worden gevonden, zo kan hierin ook geen ware verzekering van het hart in zodanig geloof zijn, maar een eeuwigdurende paapse twijfel.

3. Het oude aangenomen en vastgestelde geloof is, volgens Gods Woord, een geloof van goddelijke en heilige troost en verzekerdheid. Deze verzekerdheid is dan ook de wezenlijke eigenschap en het onafscheidelijke gevolg van het geloof.

Hierop heeft men uitgevonden dat het oude gereformeerde geloof te hoog is gesteld tegenover de volstrekte twijfel der papisten. Met het oude geloof der gereformeerden zou niet het eigenlijke wezen, maar alleen het welwezen van het geloof zijn uitgedrukt. In dat geval zou het welwezen slechts door zeer weinig gelovigen worden bezeten.

(Men heeft de ruif een etage lager gehangen in de Nadere Reformatie, zodat de zogenaamde “kleintjes” er ook lekker uit konden smullen. PM.)

Dus werkt men erop aan de sukkelende zielen ten onrechte op te bouwen en te ondersteunen (door hen te zeggen dat ze allemaal niet zover komen en zij er nog wat bij moeten zien te krijgen. PM.)

4. Hierdoor is men rijk en verrijkt. Alles doet men uit eigen kracht. De Heilige Geest kan in het niet meer werken.

Ook de ware christenen en gelovigen bewaren niet meer het woord der lijdzaamheid en de zuivere leer van het Evangelie in hun hart”.

Tot zover de haarscherpe analyse van Van der Groe.

De trend welke Van der Groe beschrijft heeft zich reeds 250 jaar voortgezet. Slechts enkele getrouwen in den lande zijn er geweest die dezelfde geloofsleer der reformatoren waren toegedaan. De meesten zijn in naam nog wel reformatorisch, maar zijn in werkelijkheid paaps en remonstrants. De zekerheid als behorend tot het zogenaamde wezen van het geloof, heeft men vaarwel gezegd en daarvoor in de plaats de twijfel gesteld. De vrome twijfelaar staat centraal.

Algemeen gelooft men in fabels, in de mens, in eigen werkzaamheden.

Men komt tot de ongerijmdste stellingen, zoals William Guthrie in “Des Christens groot interest” p.24 durft stellen, dat....

“1. Het verkeerd is te denken dat ieder die in Christus is ook weet, dat hij het is. Want velen zijn in waarheid begenadigd en hebben een goed recht op het eeuwige leven, die er nochtans onbekend mede zijn, totdat het hun geopenbaard wordt. Joh.5:13”.

Zulke orakeltaal leest men niet in de Schrift, noch in de geschriften der reformatoren. Deze taal wordt helaas vandaag de dag overgenomen door de leidlieden der bevindelijk gereformeerden.

Maar dan moeten zij ons eens vertellen hoe een zondaar zonder Christus toch gelukkig kan zijn? Dat is toch onmogelijk. Kunnen longen functioneren zonder lucht en zuurstof? Kunnen ogen functioneren zonder licht en leven? Kan een zondaar in Christus zijn en Hem evenwel niet kennen? Dat zijn onmogelijkheden.

Ik leef, zegt Paulus, en niet meer ik, maar Christus leeft in mij. Zou men dat niet weten en gewaar worden?

Wij dienen ons te wachten voor degenen die zulke orakeltaal produceren. Uit Jer.23 leren wij dat er vele valse profeten zijn. Uit Jer.29 kunnen wij leren hoe gevaarlijk het voor die valse profeten zelf is, door te gaan met hun leugens en verleidingen.

De leer welke Guthrie leert is niet naar het Woord, dus kan deze geen dageraad hebben.

Jeremia waarschuwt ons in hfst 29:8 voor hen:

8 ¶ Want zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: Laat uw profeten en uw waarzeggers, die in het midden van u zijn, u niet bedriegen, en hoort niet naar uw dromers, die gij doet dromen. 9 Want zij profeteren u valselyk in Mijn Naam; Ik heb hen niet gezonden, spreekt de HEERE.

Het geloof, het wáre geloof, is uniek, het is een gave Gods. Dit ware geloof dient niet te worden verward met andere soorten geloof. Wij hopen met deze bijdrage enkele verschillen te hebben aangetoond.

Men hoort weleens de uitspraak vanuit de kant waar de lijdelijkheid heeft toegeslagen, dat het de mens “gegeven moet worden”.

Welnu, dat is waar. Wanneer het geloof een gave Gods is, zie Ef.2:8 *Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave; 9 Niet uit de werken, opdat niemand roeme. 10 Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen.*

dan valt de mens er geheel buiten.

Toch blijft er de eis, en dat is een groot dilemma: Eis en Onmacht.

Het grote dilemma: Eis en onmacht tot geloven

De doelgroep van deze brochure bestaat voornamelijk uit hen die het er bij zichzelf voor zijn gaan houden een (klein) gelovige te zijn, maar dat in werkelijkheid niet zijn. En zij, die het er bij zichzelf niet voor kunnen houden een waar gelovige te zijn, en nochtans wel met het ware geloof begiftigd zijn, maar in vrees en bestrijding leven. Zij dienen onvoorwaardelijk te geloven en

bevrijd te worden uit hun banden. En verder richten wij ons in deze brochure tot hen die het Evangelie menen te verkondigen, maar niet de eis des Evangelies durven openbaar maken aan hun hoorders, en zich slechts in wensvormen uitdrukken.

Zoals wij uit de Schrift weten is er een eis tot bekering en geloven, zie o.a....*Ezechiël 33:11 Zeg tot hen: Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve. Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls?* En, zie Jes.31:6; Jer.18:11, 25:5, 35:15; Ez.14:6, 18:30,32; Joel 2:13; Zach.1:4; Matth.3:2, 4:17; Hand.2:38, 3:19.

Een eis, terwijl de Schrift onze totale onmacht, onwil, geestelijke dood leert. Hoe valt dat te rijmen met elkaar? Vraagt de Schepper het onmogelijke van Zijn schepsel? Moet en mag er een appél uitgaan tot geestelijk doden? Is het wel redelijk om van iemand die op een onbewoond eiland aangespoeld is, zoals Robinson Crusoe, te eisen dat hij uit eigener beweging maar moet zien er weer af te komen?

Welaan, ieder mens is een werker, een doe-mens. Ieder mens denkt goed van zichzelf, maar weet tevens ook nog wel dat hij niet zo heel goed is en ook zonden doet. Dat een mens volstrekt goddeloos is, een vijand van zijn Schepper en van zijn eigen heil, dát zal de mens nooit uit zichzelf erkennen. Daarom kan hij niet komen als een arme bedelaar, in de gestalte waarin hij wordt geroepen tot het heil. De mens zal altijd zichzelf blijven handhaven en met opgeheven hoofd zijn Rechter tegemoet treden, ja met Hem in debat gaan. Zelfs met vlammende verwijten en gebalde vuisten!

In alle godsdiensten gaat het erom wat een mens moet doen voor zijn welzijn en verlossing. Daaruit vloeien offers voort, boetedoeningen, etc.

Wereldwijd hebben de mensen een godsdienstig systeem uitgedacht, waarin het hoofdthema bestaat uit hetgeen de mens minimaal moet doen tot zijn behoud. De mensheid heeft vanaf het begin van haar bestaan geleefd bij het besef dat er iets mankeert aan het leven en aan de mens zelf. De oude mensheid wist dat er een betere wereld geweest is, en wist tevens dat er een betere wereld moest komen, daar de huidige wereld niet beantwoordt aan hetgeen wij ervan mogen verwachten. De oude mensheid -en die trend heeft zich alle eeuwen voortgezet- zag en meende dat er maar één weg was tot verlossing, en dat was de weg van het “zelf iets doen”.

Alzo prediken het alle religies. Voor dit hun “geloof” hadden de mensen álles over, en nog is dat heden ten dage het geval. U kunt het niet zo dwaas bedenken, of mensen geloven erin. Waar mensen zijn, van orthodox tot humanist of atheïst, men praat over zijn geloof en men houdt zichzelf dan voor een waar gelovige. Ja, men bracht oudtijds zelfs kinderoffers voor zijn geloof!

De grote vraag in alle wereldgodsdiensten, en ook in alle politieke stromingen is: Wat moeten wij doen?

Daar tegenover staat het Evangelie, dat laat zien dat het niet van óns afhangt, maar alles afhangt van wat Christus gedaan heeft, en dat dát moet geloofd worden.

Het menselijk doen is in het grote vraagstuk der verlossing niet van enige waarde of betekenis!

Hoe belangrijk ons doen ook moge zijn op aarde, in het vraagstuk der verlossing telt het niet en zijn wij machteloos en tegenwerkend. Ons doen is onvruchtbaar, zonder resultaat; slechts wanneer het rust in het doen van Christus heeft ons doen nut.

Hoe kan het Evangelie voorts eisen en oproepen, hoe kan het evangelie de mensen voor een onmogelijke eis plaatsen? Het Evangelie eist geloof in Christus en dat kan een mens ten enenmale niet. De Schrift zegt zelf dat een mens geheel zondig is, dood en vijandig, en ook dat het geloof een gave Gods is, Ef.2:8.

Hoe kan dan het Evangelie appelleren dat een mens moet geloven in Christus tot zijn verlossing?

Het antwoord is, dat zolang als deze vragen ons kwellen en bezetten, wij in werkelijkheid nog niets begrepen hebben van het Evangelie, van het werk van de Heilige Geest. Want het is juist de Geest die mét de eis tot geloof en bekering tevens de vervulling tot stand brengt, het Woord bezielt en vruchtbaar maakt, zodat doden opstaan en doven gaan horen en blinden gaan zien. Zij die het woord des Evangelies anderen voorhouden moeten zelf van deze kracht bezet zijn, vergewist zijn. Dat maakt hen fier en krachtig, het woord des Evangelies te durven spreken, de eis op de hoorders te leggen. Ze weten dat ze onmogelijke zaken van hun hoorders eisen, maar ze weten daarbij dat het de Geest is Die schenkt wat zij eisen.

De ware gelovigen mogen het Evangelie anderen vertellen en de eis op hen leggen van geloof en bekering, zonder rekening te houden met de onmacht en dood der anderen. Zij die geloven weten dat die onmacht bij God bekend is en dat Hij in Christus daarin voorzien heeft. Aan dit probleem is álles gedaan

wat het probleem opheft. Dus is er hoop, omdat Christus het leven en de Geest heeft verworven. Dan ontsnappen wij aan het dilemma van te móeten en niet te kunnen, van eis en onmacht.

Als voorbeeld hoe een gelovige of evangelist zijn hoorders mag oproepen en het heil mag aanbieden een citaat uit het boekje “ds. Paauwe vertelt ons”, [p.31.vv](#)

Nu heb ik u gezegd ten eerste wat ik heb mogen doen en ten tweede wat door de kerk gedaan is. En nu vraag ik u, wat u gedaan hebt. Hebt u Jezus Christus, dien ik ook vanmiddag u gepredikt heb, aangenomen door een waarachtig geloof? Hij is u geschonken! Hij is u allen geschonken. Hebt u Hem aangenomen? Ja, neen -- niet er omheen spreken. De vraag is duidelijk genoeg. Hebt u Christus aangenomen? Neen? Hebt u het niet gedaan? Hebt U het waarlijk niet gedaan? Dan ligt u onder den toorn van God. Dan moet ik u aankondigen de vloek van een heilige wet. Dan moet ik u zeggen, dat wanneer gij zoo komt te sterven, gij te gronde zult gaan naar lichaam en naar ziel beide. Zegt niet: "Een mensch kan toch nog wel wat hebben, al is hij met Christus niet vereenigd en van God in Christus gerechtvaardigd." Nu moet ú mij eens zeggen, wat een mensch kan hebben vóór de vereeniging met Christus. Ik zeg u, dat hij niets anders heeft dan wat zijn verdoemenis nog zwaarder zal maken, zoo er geen vereeniging met Christus volgt.

De mens is zondig, het is waar. De mens is vijandig, geestelijk dood. Het is Elohim die het willen en werken werkt, Fil.2:12-13.

Zijn wij dan totaal niets in het vraagstuk van ons behoud? Zijn wij een stok en een blok? Zijn wij roerloze schepen op een woelige oceaan?

Nee, dat strijdt tegen onze verantwoordelijkheid als redelijke schepselen.

Maar wat betekent het dan ten diepste dat de mens zijn eigen zaligheid met vreze en beving dient te werken, daar het in werkelijkheid God is die het in de mens werkt?

Het betekent dit, dat eraan het werken van zijn eigen zaligheid met “vreze en beving” iets vooraf gaat, iets heel belangrijks, dat de mensen maar al te graag overslaan. Er gaat aan vooraf dat men zijn eigen geestelijke dood en vijandigheid leert kennen, zijn totale onmacht tot het goede. Allerwegen neemt men wel aan dat de mens geen stok of blok is. Dus zou de mens iets moeten doen. Inderdaad moet hij iets doen. Hij moet sterven, hij moet zijn leven afleggen, hij moet het graf in. Men kan wel vele algemene overtuigingen hebben, weten dat men zondig is en weten dat er een God is waarmee men verzoend moet worden. Er kan grote nood zijn. En, werd dat maar meer in ons land gevonden en gehoord. Maar nood alleen is tekort, het is in feite nog niets ter zaligheid, dan alleen maar verzwaring van smart.

In een autobiografie van ds. M.C. Vos 1759-1826 beschrijft hij hoe hij in de gemeente Woudenberg een hemelse tijd had ondervonden. Als men 's avonds buiten het dorp ging wandelen, vond men mensen achter bosjes op de knieën liggen, roepende tot God om genade, of op een andere plaats vond men mensen dankende voor het geschenk van de overdierbare Jezus. Op een avond, schrijft ds. Vos, kwam er een jonge onverschillige losbol van zijn werk de straat in, overluid roepend: Het is hier in Woudenberg haast niet meer uit te houden. Men vroeg hem wat eraan scheelde. Wel, zei hij, hier ligt er een op zijn knieën en schreeuwt over zijn zonden; daar ligt er een, die jammert en schreeuwt om genade; straks worden wij hier allemaal nog gek. En zie, enkele dagen later kwam de Geest bij zijn moeder, bij wie de jongen nog inwoonde, in huis. Deze vrouw, een weduwe van bijna zestig, werd bekeerd!

Mensen kunnen soms in grote nood verkeren, gaan schreeuwen om behoudenis, zien dat hun toestand treurig en hopeloos is. Dat is op zichzelf nuttig en goed, maar het is nog niet de zaak waarom het in het Evangelie gaat, het is nog geen leven, nog geen enkele openbaringsvorm van het Gode welbehaaglijke leven in Christus. Het zijn overtuigingen in de Wet, en de Wet doodt. Alleen de Geest maakt levend in het Evangelie. De algemene roep om genade is nog niet het bezit. Honger is een gezond teken, maar honger bakt geen brood. Zulk soort roepen, zulk soort honger, zulke benauwdheid des harten wordt niet zalig gesproken in de Bergrede. Zolang een mens niet in Christus is, is hij onder de vloek, buiten alle genade en zaligheid en is er geen belofte of zaligspreking op hem van toepassing.

Het zijn algemene werkingen van de Heilige Geest die weer over kunnen gaan, zoals die in Saul, Bileam, Achab en anderen waren. Men kan wel veranderd zijn, maar daarmee is men nog niet vernieuwd. En om die vernieuwing in Christus gaat het!

Niet ons doen, niet ons zogenaamde zoeken, hongeren of dorsten is het. Nee, éérst onze dood, eerst een sterven, een verliezen van eigen leven, eerst de vloek en dán de zegen bij een overgang in Christus.

En dán pas kan gezegd worden tegen hen die hun leven hebben verloren en in wie Christus geopenbaard is: *Werkt uwzelves zaligheid met vreze en beven, want het is God die in u werkt het willen en werken naar Zijn welbehagen.*

Wel moet de eis tot geloof en bekering op de mensen worden gelegd, opdat zij daarmee in prangende nood mogen komen, maar niet zonder de mededeling van de arbeid van Christus, zijnde de verlossing uit die nood.

Om te laten zien wát er voorafgaat aan het geloven en overgaan in Christus, geven wij een citaat uit "ds. Paauwe vertelt ons", p.32., waarmee wij hartelijk instemmen:

Als God een mensch - hieraan kunt u weten of u met Christus vereenigd zijt - wil brengen tot de vereeniging met Zijn Zoon door het geloof, dan komt Hij hem eerst overtuigen van zijn verloren staat in Adam; Hij ontdekt hem, Hij ontdekt hem zó volkomen, dat deze mensch niets anders meer ziet bij zichzelf dan verdoeming en vijandschap tegen God. Dat is de waarachtige overtuiging van zonde en schuld. Dit is het oogenblik, waarin de mensch ziet wat de apostel Paulus beschrijft in deze woorden: "Ik had niet geweten de begeerlijkheid zonde te zijn, indien de wet niet zeide: gij zult niet begeeren." (Rom. 7:7. God overtuigt den mensch van zijn totale onmacht. Een vraag hier in betrekking tot deze onmacht: Wanneer wordt deze onmacht het beste gezien? Gaat maar naar huis met deze vraag. Wanneer Christus geopenbaard is! Kan uw ervaring daar bij? Want u moet het alles toetsen aan uw ervaring en aan het Woord. God overtuigt den mensch van zijn totale onmacht, zoodat hij ziet, dat hij niets kan opbrengen (om in de taal van de Schrift te spreken), geen penning, om de onmetelijke schuld te betalen. God openbaart Zijn Zoon in het hart. Daar is een voorwerpelijke openbaring van Christus in het Woord en deze openbaring heeft de wereld, maar daar is ook een onderwerpelijke openbaring van Christus in het hart door het Woord en door den Geest. In het licht van déze openbaring wordt gezien wat God is. Nu wordt deze mensch getrokken tot Christus - ik heb het U al gezegd - zooals een visch, in het net gekomen, getrokken wordt naar den oever. Velen gelooven in Christus, maar vraagt eens, hoe zij tot Christus zijn gekomen? Dan heeft men geen antwoord. Als u waarlijk tot Christus zijt gekomen, dan is uw antwoord: "De Heilige Geest heeft mij krachtig en zachtjes en liefelijk tot Jezus gebracht." Zoo tot Christus gebracht te worden, dat noemt de Schrift "trekken". Dan wordt hij op slag in Christus met God verzoend. Hij ontvangt uit de volheid van Christus den Heiligen Geest, heeft Hem ontvangen en de Heilige Geest vernieuwt hem nu naar het beeld van God. En zijn hart zegt: "Wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld van gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid als van des Heeren Geest." (2 Cor. 3:18. Hier is de mensch een bekenners geworden en hij ontvangt pardon. "Uit vrije goedheid waart Gij haar een vriendelijk Beschermers." (Ps. 68:5 ber.. En van dit oogenblik af is het de hoogste begeerte en het diepste verlangen van dezen mensch om den Heere te mogen volgen door het bezaaide en door het onbezaaide en in dit volgen verwaardigd te mogen worden om de eere Gods te bedoelen. Dit is de reden, waarom een kind van God alleen kan staan. Nog eens, hij staat op zijn eigen benen, d.i. hij staat door het geloof. En zoo kan hij staan, want....die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof" enz. (1 Petr. 1:5).

Hieraan kunt u weten of u Christus aangenomen hebt. Hebt u het niet gedaan,

stelt het niet uit! Gij moet grondig ontdekt worden en de gedachte: "Is er dan niets, dat aan de vereeniging met Christus voorafgaat?" moet u helemaal loslaten. Het is niet te zeggen, wat er aan de vereeniging met Christus voorafgaat. Dat is bij den een veel en bij den ander weinig. Maar de zaligheid is in Jezus Christus! Wilt dat nooit vergeten! Ieder die zegt, dat men zonder dat men met Christus vereenigd is in den hemel kan komen, is een verleider en een gruwelijke verleider, wiens leer of prediking of belijdenis erger is dan een besmettelijke ziekte. Grondig ontdekt moet u worden. U moet gegeven worden te letten op de werking des Geestes in uw hart voor de vereeniging met Christus.

Terwijl een mens gestorven is aan zichzelf en in Christus levend is gemaakt - en dat geschiedt uit de aard der zaak uitsluitend voor het volle bewustzijn-heeft hij de Geest en gave des geloofs ontvangen en kan dán pas aan het werk, zijn eigen zaligheid gaan uitwerken in het leven der heiligmaking. Terwijl zo'n vernieuwd mens bezig is, is de Geest ook bezig.

Terwijl wij in Christus bezig zijn, gaan wij beseffen hoe groot het geschenk van God is dat ook wíj bezig kunnen gaan, bezet zijn met de hemelse dingen, worden heilbegerig vanuit het bezit, vanuit het onfeilbaar weten dat er water en brood is, vanuit een kinderlijk recht op spijze en drank.

Dus is de tegenstrijdigheid opgelost. Het is God die in ons werkt terwijl wijzelf in Christus werken, en wij niet kunnen werken voor die tijd, daar alles zonde in ons is. Door de vernieuwing is het niet wij, maar Hij. En in Hem brengen wij onze behoudenis tot uitwerking, tot klaarheid voor onszelf en anderen. Zo bedoelt het Paulus in Rom.7:15-18.

15 Want hetgeen ik doe, dat ken ik niet; want hetgeen ik wil, dat doe ik niet, maar hetgeen ik haat, dat doe ik.

16 En indien ik hetgene doe, dat ik niet wil, zo stem ik de wet toe, dat zij goed is.

17 Ik dan doe datzelve nu niet meer, maar de zonde, die in mij woont.

18 Want ik weet, dat in mij, dat is, in mijn vlees, geen goed woont; want het willen is wel bij mij, maar het goede te doen, dat vind ik niet.

19 Want het goede dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik.

20 Indien ik hetgene doe, dat ik niet wil, zo doe ik nu hetzelfde niet meer, maar de zonde, die in mij woont. 21 Zo vind ik dan deze wet in mij; als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt. 22 Want ik heb een vermaak in de wet Gods, naar den inwendigen mens;

En op die wijze dienen wij Fil.2:12-13 te lezen.

Alzo dan, mijn geliefden, gelijk gij te allen tijd gehoorzaam geweest zijt, niet als in mijn tegenwoordigheid alleen, maar veelmeer nu in mijn afwezen, werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven:

13 Want het is God, Die in u werkt beide het willen en het werken, naar Zijn

welbehagen.

Paulus ging ervan uit dat hij tot ware gelovigen sprak en spoorde hen aan tot heiligmaking. Zij waren reeds tot bekering gekomen, en moesten nu bekeerd zijnde, hun zaligheid gaan uitwerken. In eenvoudige woorden gezegd is het, dat zij nu de ontvangen genade in Christus concreet zichtbaar moesten maken in hun dagelijkse leven.

Paulus spreekt als het ware tot een gehuwd echtpaar, waarvan hij weet dat ze elkaar liefhebben. Hij zegt dan: Werken jullie de liefde nu verder uit, want de liefde kan niet werkeloos zijn, moet vruchtbaar zijn.

Alzo spreekt Paulus over het geloof en spoort de gelovigen aan hun eigen zaligheid uit te werken. Wat de mens doet alvorens hij in Christus een nieuw schepsel is, is zonde, is onder de wet, is Gode onbehaaglijk. En dat durft men in de bevindelijk-gereformeerde kringen reeds te bestempelen als zijnde "heiligmaking". Men beziet wettisch woelen als heiligmaking. Hoe is het in de wereld mogelijk! Een paard zou men nog voor een muis kunnen aanzien, maar hoe men een werk der wet kan aanzien voor een Gode welbehaaglijk iets, is onbegrijpelijk en ongerijmd.

Nee, er zijn geen tegenstellingen en dilemma's tussen de eis en de onmacht tot bekering. Er ligt alleen een wonder van gunst en vrije ontferming aan ten grondslag, zodat het een mens als in de schoot werd geworpen, het hem te beurt mocht vallen, waarna hij zijn leven lang het besef meedraagt dat hij een vijand en wegloper was, een opstandeling die om niet uit genade met God werd verzoend in Christus, en die nu zijn eigen zaligheid aan het uitwerken is. Hoe? Met vreze en beving! Geen profaniteit en geestelijke hoogmoed! Geen hoogdravendheid en grootspraak!

De ware gelovigen hebben allen het verschrikkelijke gemaakt van hun dood én het heerlijke van de kracht der opstanding door de vernieuwende werking van de Heilige Geest. Daar werden zij voor het eerst nieuwe schepselen, met grote verwondering en aanbidding, 2 Cor.5:17.

Want het is God die in u werkt. Hij is de Bron, de stuwende kracht. Zij weten, midden in de strijd van het leven, te staan in Hem die hen van verborgen krachten voorziet en hen van kracht tot kracht doet voortgaan. Het gaat om de Godsvrucht, dát is het uitwerken van de zaligheid. En aan het voortbrengen van die vruchten kunnen zij zelf en anderen zien of hun boom een goede boom is, dan wel een kwade.

Wij dienen vooral te letten op de grote verzoeking die ons bevindelijk-gereformeerd volksdeel heeft verslagen en die nog voort vreet als kanker en

roest, door te denken dat het kwaad alleen maar in de wereld zou heersen, dat het alleen maar in Egypte duisternis zou zijn, maar dat het onder ons nog licht zou wezen, een Gosen zou zijn. Of zoals ds. J.J. van Ekeveld uit Zeist het zegt, dat de Gereformeerde Gemeenten zich nog in de lijn van de Reformatie en Nadere Reformatie begeven. (R.D. 16-9-2000) Zo wilde de satan het gaarne.

De satan heeft ons bevindelijk-gereformeerd volksdeel met een leugen op een zijspoor gezet. Die leugen is, dat het mogelijk zou zijn een waar gelovige te zijn zónder zekerheid te bezitten evenwel het eigendom van Christus te zijn. De volle zekerheid zou slechts voor enkelen zijn weggelegd en zou behoren tot het zogenaamde “welwezen des geloofs”. Het zogenaamde “wezen des geloofs” zou bestaan in een uitzien, twijfelen, ongelovig hongeren en dorsten, etc.

De satan heeft de eenheid van de heilsorde gesplitst in een veelheid van momenten, standen, dus fragmenten ervan gemaakt i.p.v. een eenheid. Van het thema der heilsorde maakte men een schema. Een mens zou eerst dadelijk levendgemaakt en wedergeboren worden zonder nog kennis te hebben van Christus, volgens de moderne opvatting. Daarna zou hij overtuigingen van zonden krijgen, hetwelk men reeds “heiligmaking” durft noemen. En sommigen zouden de kennis van Christus krijgen, waarbij “zien ook nog geen hebben” zou zijn, en een geopenbaarde Christus zou nog geen weggeschonken Christus zijn. Verder zou men nog de bewuste rechtvaardiging kunnen meemaken, hoewel dat tot het welwezen zou behoren en niet strikt noodzakelijk zou zijn. En ga zo maar door. De **orde** des heils is tot een heils**weg** gemaakt d.m.v. een Grieks-filosofische classificatiemethode, of te wel de filosofische pestilentie, zoals Calvijn haar noemt.

De vaste geloofszekerheid acht men niet nodig. Als men er maar naar staat, dan mag men zich reeds tot de “kleintjes” rekenen, zo redeneert men.

Het Griekse woord voor “verloren” isapoloeloos, apollemi. Iets dat totaal verstoord en verstrooid is, onherstelbaar uit elkaar ligt. Dat heeft iets in zich van: “het is voor een mens een hopeloze en verkeken zaak”. Maar wat bij ons onmogelijk is, is bij Elohim wel mogelijk. Hij maakt nieuwe harten, maakt reinen van hart, Matth.5:8. Meer dan overwinnaars, door Hem die wél de kracht, de potentie, de energie had te volbrengen voor ons wat geëist werd. Daarom is het Leven alleen in Hem.

Algemeen durft men in de hedendaagse prediking niet meer op te roepen tot geloof en bekering, zoals wij uit het citaat van ds. Paauwe opmerkten. Men slingert heen en weer tussen verkiezing en verbond, tussen eis en onmacht.

Ds. Baan uit Nijkerk schrijft in “Terdege 26-4-2000” over de uitverkiezing dat “deze leer geen bijzaak is, maar gelijk aan de contactsleutel is in de automobiel. Zonder dat ding loopt de handel niet. Globaal bestaan er twee visies op de uitverkiezing: 1. Van de Gereformeerden, die zeggen dat God het is die de zondaar zalig maakt. 2. Van de Remonstranten, die zeggen dat het de gelovende mens is, die zichzelf zalig maakt.”

Baan vindt het van een collega maar heel verdacht die zijn gemeente voorhield, “*dat God in Christus Zijn hand naar ons had uitgestoken, terwijl wij van onze kant die uitgestoken hand nu moesten aanpakken*”.

Baan eindigt met de vraag of ds. L. Vroegindeweyj soms gelijk heeft gehad toen hij schreef: “*Vroeger heetten de remonstranten remonstranten, maar tegenwoordig heten zij gereformeerden*”.

Wij stellen hieruit vast dat men algemeen blijft worstelen met het dilemma eis en onmacht, verkiezing en verbond. Een oproep durft men aan geestelijk dode zondaars niet meer te doen, want zij kunnen immers niets. Dus gaan de predikanten bidden en spreken in wensvormen van: “Och mocht het nog eens gebeuren, en wilt Uwer ons toch nog ontfermen”.

Wij kunnen stellen dat men in de prediking wat betreft het aanbod en de oproep tot bekering een goede remonstrant dient te zijn, alsof de mensen het zelf kunnen! Maar als het gaat over de vraag wie het is die de zondaar zaligt, dienen wij een goede gereformeerde te zijn. Zo niet, dan functioneert de prediking niet en is de leer der uitverkiezing een zweep en obstakel, en zeker geen contactsleutel.

En ook hier zullen wij een sprekend voorbeeld tonen uit de predikaties van wijlen ds. Paauwe, toen deze reeds op de leeftijd van tachtig jaren het volgende uitsprak: (zie Getuigenis der Waarheid, mei/juni 2000 p.64)

“Doe de stap, wanhoop aan uzelf, en ge gaat over in de Heere. Gij zegt: “Maar dat kan ik immers niet”. Ik weet het dat u dat niet kunt, maar erken dan tenminste dat deze stap door ú gedaan moet worden. En erken dat niet bij wijze van toegeving, maar erken dit zo dat u nacht noch dag meer rust hebt, voordat u deze stap gedaan hebt. Want het verlaten van de Waarheid zal door de Heere niet ongewroken blijven.....”

In het RD van 16-6-2000 stond het artikel van de scheidende RD-bestuurder J.H. Koppelaar, waarin hem de volgende vraag werd gesteld:

“Een half leven lang leidde u de plaatselijke zondagschool. Wat trok U daarin aan?”

Antwoord: De bijbelse boodschap op kinderlijke wijze overbrengen. Dat heb ik altijd mooi gevonden. Het mooiste werk wat er is, om kinderen heen te wijzen naar Christus.

Volgende vraag: Wat is voor een kind de bijbelse boodschap?

Antwoord: Dat zij zich tot God moeten bekeren.

Vraag. Maar dat kunnen ze toch niet?

Antwoord: Dat is waar. Maar dan heb ik altijd tegen die kinderen gezegd:

Vraag het dan maar of de Heere je bekeren wilt, of Hij je een nieuw hart wil geven”.

En zo hoort het!

De mens kan nog heel wat. Lijdelijkheid en onmacht zijn geen motieven om achter weg te schuilen. De mens kan vloeken, kan de heilige Geest tegenstaan, uitblussen en er zelfs tegen zondigen! Dus kan de mens nog héén en heel wat!

Elohim is weliswaar de enige Initiatiefnemer in het behoud en de toepassing van het heil. En toch, het initiatief tot ons behoud wordt mede verwerkelijkt door ónze persoonlijke wils-beslissingen. Het goddelijk doen en handelen grijpt in elkaar met óns doen en handelen, zodat wij de zaken van “eis en onmacht” nooit geheel uit elkaar kunnen rafelen. Wel is Elohim altijd de eerste en de laatste in alles.

Dus de levensvernieuwing, de overgang in Christus tot nieuw leven, is een heel groot wonder, hetwelk ons als in de schoot wordt geworden, als in de slaap wordt gegeven (Ps.127:2). Toch overkomt zulks ons niet als stokken en blokken. Nee, in die wonderschone godsdaad worden wij ingeschakeld, opgewekt uit de geestelijke doodsslaap, ontvangen de gave des geloofs en grijpen daarmee Christus en al Zijn verdiensten aan, gaan bidden, roepen, kloppen en zoeken, worden vindere en vredemakers. En ín dit ons nieuwe doen in Christus wordt de levenwekkende daad van Elohim bevestigd. Hij alleen deed het en wij maakten vrede met Hem.

Deze overgang in Christus heeft in de Schrift diverse namen en is nooit onbewust of mysterieus. De meest betekenisvolle naam ervoor is “wedergeboorte”, daarmee wordt de algehele levensvernieuwing weergegeven. De wedergeboorte geschiedt heel reëel en is een bewust sterven aan zichzelf én een opstaan als een nieuw schepsel, een overgaan uit de geestelijke dood in een nieuw leven in Christus, eens en voorgoed. Het omvat de gehele mens en doortrekt ons mens-zijn tot in het diepst van ons bestaan.

Ons gehele levensgedrag wordt erdoor omgezet. Het is een definitieve omkeer ten goede, hetwelk alleen maar denkbaar is vanuit Christus, de Bewerker van het heil. In de wedergeboorte liggen de nieuwe kiemen van de nieuwe wereld. Dan is er blijdschap in de hemel over één zondaar die zich bekeert. Dan zingen de morgensterren vrolijk wanneer zij zien dat de nieuwe wereld zich vormt en gestalte krijgt. En zo ligt er over het Evangelie der genade een ongekende zonnige glans en vreugde, een hymne en ode aan Elohim de Schepper! Weg dan met al die lijdelijkheid en dodigheid waarin het bevindelijk-gereformeerde volksdeel zit. De mensen zijn “dood-gepreekt”. Men hoort hen alom zeggen dat “God het doen moet”. Dat is gelijk aan een vloeken! Nee, Hij hééft het gedaan. Alle dingen zijn gereed! Hij nodigt ons! Matth.22:4, Mark.10:27, Luk.14:7, Jes.55:1.

Door heel de Bijbel heen ruist de vrolijke melodie van de overwinning van Christus, van het leven over de dood, van een nieuwe toekomst, van het Rijk van Elohim en het herstel, de wederoprichting aller dingen. Openb.1:17/18. Christus is het Eén en Al. Niemand kan tot Hem komen tenzij de Vader hem trekke. Hij verschijnt aan wie Hij wil en openbaart Zichzelve. Men kan de ganse wereld afzoeken en het heelal doorkorsen, zonder Hem te vinden. Maar waar Hij Zichzelf bekend maakt, daar is Hij. Hij beheerst het gehele leven, geen ding uitgesloten. Hij is de geheel enige Initiatiefnemer en al het andere doet wat Hij wil, zelfs de duivel. Alle macht in hemel en op aarde is Hem gegeven, en elke knie zal zich voor hem buigen. Mattheus 28:18 *En Jezus, bij hen komende, sprak tot hen, zeggende: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.*

Ter illustratie nog enige meditaties uit het R.D., waarmee wij het van harte instemmen. Tenslotte willen wij verwijzen naar ons boek “Geloofs zekerheid: ineens en voor altijd”, verkrijgbaar in de boekhandel. Daarin wordt breder ingegaan op diverse kwesties zoals besproken in deze brochure.

@@@ Paauwe scan geloofs zekerheid

@@@ Israelgedachte, foute verkiezing

